

รายงานการวิจัย

เรื่อง

“หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกของประเทศไทย พ.ศ. 2562”

(Sufficiency Economy Philosophy towards Personnel Living Of Local
Administration Organization In Eastern Region in Thailand Year 2019)

โดย

รองศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร. เอกวิทย์ มณีธร

สนับสนุนโดยทุนอุดหนุนการวิจัย
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กุมภาพันธ์ 2563

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562” สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความสนับสนุนจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยขอแสดงกิตติกรรมประกาศไว้ ณ ที่นี้ ดังนี้

ขอขอบพระคุณรองอธิการบดี ฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนในการวิจัย ทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ได้กรุณาอำนวยความสะดวกในการประสานงานต่าง ๆ ทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้ให้ข้อมูลเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต รวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ และให้ความอนุเคราะห์สละเวลาเพื่อให้ข้อมูลในการทำวิจัย ทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ คณะผู้วิจัย

ผู้วิจัย

กุมภาพันธ์ 2563

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562” มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562 2. เพื่อศึกษาระดับการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562 3. เพื่อศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562 และ 4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคั้งนี้คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุ 25 – 34 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาทต่อเดือน สถานภาพโสด

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านคุณธรรมมีคะแนนสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านมีเหตุผล ด้านความรู้ และด้านพอประมาณ ตามลำดับ

ระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยอยู่ในระดับมาก โดยด้านสังคมและวัฒนธรรมมีคะแนนสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านเทคโนโลยี ตามลำดับ โดยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยได้แก่ ด้านคุณธรรม ด้านมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และด้านพอประมาณ ส่วนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรู้ไม่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย

คำสำคัญ : หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การดำรงชีวิตของบุคลากร

Abstract

Research on “Sufficiency Economy Philosophy towards Personnel Living of Local Administration Organization in Eastern Region of Thailand Year 2019” aimed 1) to study on the levels of sufficiency economy philosophy in the local administration organization in Eastern region of Thailand year 2019; 2) to study on the personnel living of the local administration organization in Eastern region of Thailand year 2019; 3) to study on the influences of the sufficiency economy philosophy on the personnel living in the local administration organization in Eastern region of Thailand year 2019; and 4) to study on the suggestions.

The populations in this study were the personnel in the local administration organization in Eastern region of Thailand. Sample groups in this study were 400 of personnel in the local administration organization in Eastern region of Thailand. The convenience sampling method was adopted where the interviews and questionnaire were used as the research instruments. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, average, standard deviation, correlation coefficient, and multiple regression.

It was found by the study that most of the samples were single female aged between 25 – 34 years old. They graduated with Bachelor degree and monthly income between 10,001 – 20,000 baht per month.

The sufficiency economy philosophy in the local administration organization in Eastern region of Thailand was found at the highest level. The highest score was on the aspect of morality, second by good self-immunity, rationality, knowledge and modesty, respectively.

The levels of sufficiency economy philosophy towards the personnel living in the local administration organization in Eastern region of Thailand was found at high level. The highest score was on the aspect of social and culture, second by psychological, natural resources and environment, economic and technology, respectively. The influences of sufficiency economy philosophy towards the personnel living in the local administration organization in Eastern region of Thailand were on the aspect of morality, rationality, good self-immunity, and modesty. While in the aspect of knowledge, sufficiency economy philosophy showed no influence on the personnel living in the local administration organization in Eastern region of Thailand.

Keywords : SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY, LOCAL ADMINISTRATION ORGANIZATION, PERSONNEL LIVING

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
สมมุติฐาน	3
คำถามการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
2 วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	5
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค.....	26
แนวความคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	40
บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียง.....	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ	58
การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ	61
4 ผลการศึกษา.....	64
ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล	64
ผลการศึกษาระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน ภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ.2562.....	66
ผลการศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากร ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562.....	72
ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อเสนอแนะ	87
สรุป.....	123

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	124
สรุปผลการศึกษา	124
อภิปรายผลการศึกษา.....	127
ข้อเสนอแนะ	129
บรรณานุกรม	131
ภาคผนวก	137
ภาคผนวก ก	138
ภาคผนวก ข	145
ประวัติผู้วิจัย	154

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 ข้อมูลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	46
2-2 ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแยกรายจังหวัด.....	46
4-1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	64
4-2 ค่าเฉลี่ย และระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 โดยรวม	64
4-3 ค่าเฉลี่ย และระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านพอประมาณ	67
4-4 ค่าเฉลี่ย และระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านมีเหตุผล	68
4-5 ค่าเฉลี่ย และระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี.....	69
4-6 ค่าเฉลี่ย และระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านความรู้.....	70
4-7 ค่าเฉลี่ย และระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านคุณธรรม.....	71
4-8 ค่าเฉลี่ย และระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากร ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 โดยรวม ...	72
4-9 ค่าเฉลี่ย และระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของ บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านเศรษฐกิจ	73
4-10 ค่าเฉลี่ย และระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของ บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ.2562 ด้านจิตใจ.....	73
4-11 ค่าเฉลี่ย และระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของ บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านสังคมและวัฒนธรรม	74
4-12 ค่าเฉลี่ย และระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของ บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	75
4-13 ค่าเฉลี่ย และระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของ บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ.2562 ด้านเทคโนโลยี.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-27	
สรุปผลการทดสอบสมมติฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต ของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562.....	86

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 คุณลักษณะ เงื่อนไข และจุดหมายในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	8
2 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	19
3 ตัวอย่างการจัดประเภท.....	28
4 กระบวนการเกิดแรงจูงใจ.....	34
5 ทฤษฎีความคาดหวัง.....	35
6 กรอบแนวคิดวิจัยเชิงปริมาณ.....	56
7 กรอบแนวคิดวิจัยเชิงคุณภาพ.....	57

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ทราบกันดีว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนั้นเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้พระราชทาน และเป็นการชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตให้แก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดเกือบ 5 ทศวรรษ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 (อรรถสิทธิ์ หัสดีธรรม, 2554, หน้า 248-249) ซึ่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ได้รับการเชิดชูสูงสุดจากองค์การสหประชาชาติ โดยนายโคฟี อันนัน เลขาธิการ ได้ทูลเกล้าถวายรางวัลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 และได้มีปฏิญญาถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่า เป็นปรัชญาที่มีประโยชน์ทั้งประเทศไทยและนานาประเทศ (บุญทัน ดอกไธสง, 2560, หน้า 41) จะเห็นได้ว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นทั้งที่เป็นแนวคิด หลักการ และแนวทางปฏิบัติตนของแต่ละบุคคลและองค์กรทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน และระดับประเทศทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยคำนึงถึงความพอประมาณกับศักยภาพตนเองและสภาวะแวดล้อม ความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองโดยใช้ความรู้อย่างถูกหลักวิชาการด้วยความรอบคอบ และระมัดระวังควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม ไม่เบียดเบียนกัน แบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือปรองดองกันในสังคม ซึ่งนำไปสู่ความสามัคคี การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ได้พอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีระบบคุ้มกันตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีความเพียรพยายาม มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2557, หน้า 1)

จากความสำคัญดังกล่าวนี้ทางรัฐบาลจึงได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 9 เป็นต้น จนถึงแผนปัจจุบัน ฉบับที่ 12 (เอก ศรีเชลียง และคณะ 2560, หน้า 106)

จากความสำคัญที่ได้กล่าวถึงในขั้นต้นนั้นทำให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะที่เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีความรับผิดชอบต่อประชาชนในพื้นที่ ทั้งในด้านบำบัดทุกข์ บำรุงสุข การพัฒนา การให้บริการประชาชนในทุกด้านและยังต้องมีหน้าที่เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ปลุกฝังค่านิยม สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนคำนึงถึงการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ดังนั้นบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากจะทำหน้าที่

ส่งเสริม ถ่ายทอด เป็นผู้ให้ความรู้กับประชาชนและก็ยังต้องตระหนักถึงการรับรู้ เข้าใจและต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในการดำเนินชีวิตด้วย (เอก ศรีเชลียง และคณะ, 2560, หน้า 107-108)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการปรับใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มบุคลากรขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความอยู่เย็นเป็นสุขซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิต และการปฏิบัติหน้าที่ในการพัฒนาและการให้บริการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562
2. เพื่อศึกษาระดับของการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562
3. เพื่อศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562
4. เพื่อศึกษาถึงข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายและในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการนำไปเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต และปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา
 - 1.1 ขอบเขตทางด้านเนื้อหาศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 5 ด้าน ได้แก่
 - 1.1.1 พอประมาณ
 - 1.1.2 มีเหตุผล
 - 1.1.3 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
 - 1.1.4 ความรู้
 - 1.1.5 คุณธรรม
 - 1.2 การดำเนินชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียง ในด้านต่าง ๆ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่
 - 1.2.1 ด้านเศรษฐกิจ
 - 1.2.2 ด้านจิตใจ
 - 1.2.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม
 - 1.2.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 1.2.5 ด้านเทคโนโลยี
2. ขอบเขตพื้นที่ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ศึกษาบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียง โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน

400 คน และวิจัยเชิงคุณภาพโดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก อีก 15 คน

3. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย ตั้งแต่ 1 กุมภาพันธ์ 2562 - 31 มกราคม 2563

สมมุติฐาน

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562

1. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562
2. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562

คำถามการวิจัย

การดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ได้นำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้หรือไม่อย่างไรในการดำรงชีวิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่เป็นแนวคิด หลักการ และแนวทางปฏิบัติตนของแต่ละบุคคลและองค์กรทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน และระดับประเทศทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยคำนึงถึงความพอประมาณกับศักยภาพตนเองและสถานะแวดล้อมความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองโดยใช้ความรู้อย่างถูกหลักวิชาการด้วยความรอบคอบและระมัดระวังควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม ไม่เบียดเบียนกัน แบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือปรองดองกันในสังคม ซึ่งนำไปสู่ความสามัคคี

การดำรงชีวิต การบริโภคของมนุษย์ครอบคลุมตั้งแต่สินค้าหรือบริการที่มีราคาไม่กีบาท จนถึงสินค้าหรือบริการที่มีราคาแพง และครอบคลุมสิ่งต่าง ๆ หลากหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็นสินค้าที่จำเป็นสำหรับการมีชีวิต อาทิ อาหาร น้ำ ยารักษาโรค และเสื้อผ้า จนถึงสินค้าฟุ่มเฟือยต่าง ๆ การบริโภคจึงนับได้ว่าเป็นส่วนสำคัญของการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคน และอาจกล่าวได้ว่ารายจ่ายเกี่ยวกับการบริโภคสินค้าและบริการต่าง ๆ เพื่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง บุคลากรประเภทที่ปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็น ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงระดับการดำเนินชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยมาปรับการดำเนินชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. เพื่อจัดการฝึกอบรมการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผลของบุคลากรในองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น

4. เพื่อนำผลที่ได้มาปรับใช้ในเรื่องของการดูงาน ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของบุคลากร
ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. เพื่อนำผลที่ได้มาปรับใช้ชีวิตความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ

6. เพื่อให้บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินชีวิตที่สุจริต และมี
ธรรมาภิบาลนำการประกอบอาชีพ

บทที่ 2

วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562” มีนักทฤษฎี นักวิชาการ และนักปกครองหลายท่านได้ศึกษาและให้ทัศนะไว้มากมายในที่จะได้นำเสนอแนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
2. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค
3. แนวความคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)
4. บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

จุดเริ่มต้นแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 มีที่มาจากผลการใช้แนวทางการพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัยได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่สังคมไทยอย่างมากในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สังคมและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งกระบวนการของความเปลี่ยนแปลง มีความสลับซับซ้อนจนยากที่จะอธิบายในเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ได้ เพราะการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดต่างเป็นปัจจัยเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน สำหรับผลของการพัฒนาในด้านบวกนั้น ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความเจริญทางวัตถุ และสาธารณูปโภคต่าง ๆ ระบบสื่อสารที่ทันสมัย หรือการขยายปริมาณและกระจายการศึกษาอย่างทั่วถึงมากขึ้น แต่ผลด้านลบเหล่านี้ส่วนใหญ่กระจายไปถึงคนในชนบท หรือผู้ด้อยโอกาสในสังคมน้อย แต่ว่า กระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้เกิดผลลบติดตามมาด้วย เช่น การขยายตัวของรัฐเข้าไปในชนบท ได้ส่งผลให้ชนบทเกิดความอ่อนแอในหลายด้าน ทั้งการต้องพึ่งพิงตลาดและพ่อค้าคนกลางในการส่งสินค้าทุน การเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบความสัมพันธ์แบบเครือญาติ และการรวมกลุ่มกันตามประเพณีเพื่อการจัดการทรัพยากรที่เคยมีอยู่แต่เดิมแตกสลายลง ภูมิความรู้ที่เคยใช้แก้ปัญหาและสังคมปรับเปลี่ยนกันมาถูกลืมเลือนและเริ่มสูญหายไป สิ่งสำคัญก็คือ ความพอเพียงในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ทำให้คนไทยสามารถพึ่งตนเอง และดำเนินชีวิตไปได้อย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้อำนาจและความมีอิสระในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง ความสามารถในการควบคุมและจัดการเพื่อให้ตนเองได้รับการสนองต่อความต้องการต่าง ๆ รวมทั้งความสามารถในการจัดการปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งทั้งหมดนี้ถือว่าเป็นศักยภาพพื้นฐานที่คนไทยและสังคมไทยเคยมีอยู่แต่เดิม ต้องถูกกระทบกระเทือน ซึ่งวิกฤตเศรษฐกิจจากปัญหาฟองสบู่ และปัญหาความอ่อนแอของชนบท รวมทั้งปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น ล้วนแต่เป็นข้อพิรุณณ์และยืนยันปรากฏการณ์นี้ได้เป็นอย่างดี (อรรถสิทธิ์ หัสดีธรรม, 2554, หน้า 247)

1. ความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 ความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อประชาชน มีดังนี้

1.1.1 เกิดแนวคิดที่มุ่งเน้นพึ่งพาตนเองเป็นหลัก ที่มีอยู่ในตัวเองเพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชนซึ่งจะทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างยั่งยืน

1.1.2 ทำให้มีความเข้มแข็งในจิตใจ โดยยึดหลักการพึ่งพาตนเองเป็นหลัก เมื่อพึ่งตนเองได้แล้วทำให้จิตใจสงบเข้มแข็ง ไม่วิตกกังวล

1.1.3 เกิดความร่วมมือ ความกระตือรือร้น ความสามัคคีในชุมชน และประเทศชาติ

1.1.4 เกิดการมีส่วนร่วม คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาาร่วมกัน

1.1.5 ทำให้มีความเป็นอยู่ พอดี พอกิน ลดปัญหาความยากจน

1.2 ความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงต่อการพัฒนาประเทศและพัฒนาคน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและพัฒนาคน ดังนี้

1.2.1 เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการจัดความยากจนและการลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ

1.2.2 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชนและการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ

1.2.3 เศรษฐกิจพอเพียงช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทด้วยการสร้างข้อปฏิบัติในการทำธุรกิจที่เน้นผลกำไรระยะยาวในบริบทที่มีการแข่งขัน

1.2.4 หลักการเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ

1.2.5 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของชาติเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบโดยฉับพลัน เพื่อปรับปรุงนโยบายต่าง ๆ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และเพื่อวางแผนยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการเติบโตที่เสมอภาคและยั่งยืน

1.2.6 ในการปลูกฝังจิตสำนึกพอเพียงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนค่านิยม และความคิดของคนเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาคน

1.2.7 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์มีความพออยู่ พอกิน พอใช้พึ่งตนเองได้ และมีความสุขตามอัตภาพ

1.2.8 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกันกับผู้อื่นตลอดจนเสรีภาพในสังคมได้อย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียน ไม่เอาर्डเอาเปรียบ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตเมตตาและจิตสาธารณะ

1.2.9 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน โดยไม่ทำลาย เห็นคุณค่าและมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.2.10 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์อยู่อย่างมีรากเหง้าทางวัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา ค่านิยม และเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล/สังคม

2. ระดับของเศรษฐกิจพอเพียง

จนถึงวันนี้ ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับคนกลุ่มหนึ่ง ก็ยังเข้าใจว่าพอเพียงคือการพึ่งตนเอง ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Self-sufficiency แต่คำว่า พอเพียง ในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งตรงกับคำว่า Sufficiency Economy นั้น มีความหมายกว้างกว่าแค่การพึ่งตนเองได้ เศรษฐกิจพอเพียงในระดับที่เลี้ยงตัวเองได้บนพื้นฐานของความประหยัดและการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เรียกว่าเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน ส่วนเศรษฐกิจพอเพียงในระดับที่มีการรวมตัวกัน เพื่อร่วมกันดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ มีการสร้างเครือข่ายและการขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจในรูปแบบต่าง ๆ โดยประสานความร่วมมือกับภายนอก เรียกว่า เศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ดังนั้นเศรษฐกิจพอเพียงจึงมีใช้แค่เพียงเรื่องของการพึ่งตนเองโดยไม่เกี่ยวข้องกับใคร และมีใช้แค่เรื่องของการประหยัด แต่ยังคงครอบคลุมถึงการข้องเกี่ยวกับผู้อื่น การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน แท้จริงแล้ว เศรษฐกิจพอเพียงสามารถจำแนกได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

2.1 เศรษฐกิจพอเพียงระดับที่หนึ่ง เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน ที่เน้นความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว คือ การที่สมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอยู่ในลักษณะที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ สามารถสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน เช่น ความต้องการในปัจจัยสี่ของตนเองและครอบครัวได้ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีความสามัคคีกลมเกลียว และมีความพอเพียงในการดำเนินชีวิตด้วยการประหยัดและการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น จนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขทั้งทางกายและใจ

2.2 เศรษฐกิจพอเพียงระดับที่สอง เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ที่เน้นความพอเพียงในระดับกลุ่มหรือองค์กร คือ เมื่อบุคคล/ครอบครัว มีความพอเพียงในระดับที่หนึ่งแล้ว ก็จะรวมพลังกันในกลุ่มหรือสหกรณ์ เพื่อร่วมกันดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการผลิต การตลาด ความเป็นอยู่ สวัสดิการ การศึกษา สังคมและศาสนา โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยราชการ มูลนิธิ และเอกชน

2.3 เศรษฐกิจพอเพียงระดับที่สาม เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ที่เน้นความพอเพียงในระดับเครือข่าย คือ เมื่อกลุ่มหรือองค์กร มีความพอเพียงในระดับที่สองแล้ว ก็จะร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการสร้างเครือข่าย การติดต่อร่วมมือกับธนาคารและบริษัทต่าง ๆ ทั้งในด้านการลงทุน การผลิต การตลาด การจำหน่าย และการบริหารจัดการ เพื่อการขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งในด้านสวัสดิการ การศึกษา สังคม และศาสนา ให้สมประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่าย

การจำแนกเศรษฐกิจพอเพียงใน 3 ระดับข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาที่เริ่มต้นจากหลักของการพึ่งตนเอง โดยเปลี่ยนจากการพึ่งพาตนเองไม่ได้หรือต้องคอยอาศัยผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา (Dependent) เป็นการพัฒนาตนเองให้มีความเข้มแข็ง เป็นอิสระ (Independent) แล้วจึงค่อย ๆ พัฒนาขึ้นมาเป็นการแลกเปลี่ยน การรวมกลุ่มช่วยเหลือกัน จนนำไปสู่การพึ่งพิงอิงกัน (Interdependent) สงเคราะห์เกื้อกูลร่วมมือกัน และประสานกับโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

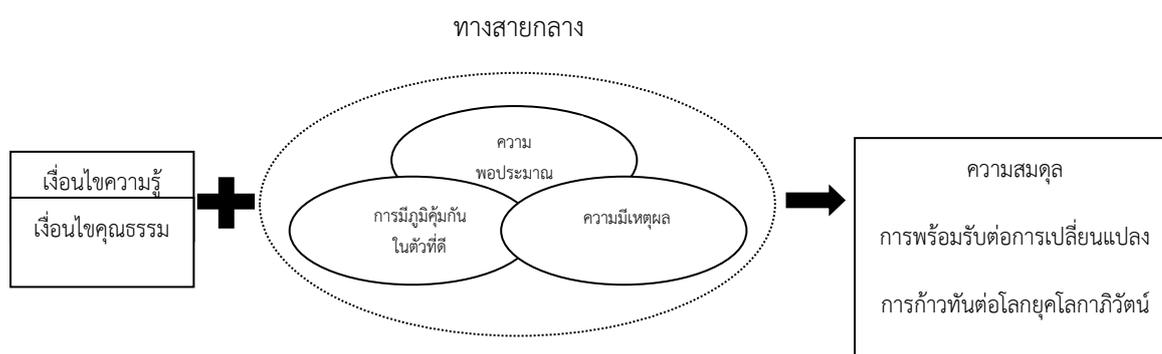
3. จุดมุ่งหมาย

จากการสังเคราะห์จุดหมายในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้ทรงมีพระบรมราชวินิจฉัยและทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้

นำไปเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป พบว่ามีอยู่ 2 ส่วนด้วยกัน ในส่วนที่หนึ่ง ปรากฏอยู่ 2 แห่ง ซึ่งมีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน คือ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ และเพื่อให้พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี สำหรับในส่วนที่สองคือเพื่อให้สมดุล (ทั้งด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม)

จุดหมายส่วนที่หนึ่งในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่า “เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์” กับ “เพื่อให้พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลง” นั้น หากพิจารณาให้ถ่องแท้ จะพบความเกี่ยวโยงสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยในแห่งแรกเป็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายใน เพื่อให้ทันและเข้ากับสิ่งภายนอก ในแห่งที่สองเป็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายนอกเพื่อป้องกันไม่ให้อะไรในได้รับความกระทบกระเทือนเสียหาย

จุดหมายของเศรษฐกิจพอเพียง ตามการสังเคราะห์ในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงประกอบด้วย คือ ความสมดุล การพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง และการก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั้น มิได้ปฏิเสธกระแสโลกาภิวัตน์ ตรงกันข้ามการดำเนินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความมุ่งหมายเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ อีกด้วย

ภาพที่ 1 คุณลักษณะ ใจอ่อน และจุดหมายในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ที่มา : คำนาย อภิปรัชญาสกุล (2558, หน้า 46)

ด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าโลกาภิวัตน์นั้น ก่อให้เกิดผลกระทบได้ทั้งในแง่ดีและในแง่ร้าย คือ มิได้ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในแง่เดียว แต่ในอีกแง่หนึ่งยังทำให้เกิดความเสื่อมถอยตกต่ำทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงมุ่งเน้นให้เกิดการพิจารณาอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบระมัดระวังในการดำเนินงาน โดยเลือกรับการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบในแง่ดีในขณะที่เดียวกันก็ต้องสร้างระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการเปลี่ยนแปลงในแง่ที่ไม่ดีและไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้เพื่อจำกัดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่ไม่ก่อความเสียหายหรือไม่เป็นอันตรายร้ายแรง ทำให้กิจการยังคงดำเนินต่อไปได้

4. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการความรู้

พระบรมราชาโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันพฤหัสบดีที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2517 มีดังนี้

การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอเพียงพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชาเมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด

และมีพระราชกระแสรับสั่งในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้เข้าเฝ้าถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาแต่พุทธศักราช 2517 ดังนี้

คนอื่นจะว่าอย่างไรช่างเขาจะว่าเมืองไทยล้ำสมัย ว่าเมืองไทยเซย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งใหม่ แต่เราอยู่ อย่างพอมีพอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพอลูกพอกิน มีความสงบช่วยกันรักษาส่วนร่วมให้อยู่ที่พอสมควร ขอย้ำพอควร พอลูกพอกิน มีความสงบไม่ให้นักอื่นมาแย่งคุณสมบัติไปจากเราได้

และมีพระราชดำรัส “เศรษฐกิจแบบพอเพียง” พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทาน เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ.2540 ดังนี้

การจะเป็นเสือนั้นมันไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เราพออยู่พอกิน และมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินหมายความว่าอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง และพระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2541 ดังนี้

...คนเรากล้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียน คนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิด อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่าพอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข...

และพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานลงในวารสารชัยพัฒนา ฉบับประจำเดือนสิงหาคม 2542

...เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกตอกรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็มแต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป (ค่านาย อภิปรัชญาสกุล, 2558, หน้า 43-49)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ได้รับการเชิดชูสูงสุด จากองค์การสหประชาชาติ (UN) โดย นายโคฟี อันนัน ในฐานะเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล The Human Development Lifetime Achievement Award แก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อ 26 พฤษภาคม 2549 และได้มีปาฐกถาถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นปรัชญาที่สามารถเริ่มได้จากการสร้างภูมิคุ้มกันในตนเอง สู่หมู่บ้านและสู่เศรษฐกิจในวงกว้างขึ้นในที่สุด เป็นปรัชญาที่มีประโยชน์ต่อประเทศไทยและนานาประเทศ โดยที่องค์การสหประชาชาติได้สนับสนุนให้ประเทศต่าง ๆ ที่เป็น

สมาชิก 166 ประเทศยึดเป็นแนวทางสู่การพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 นี้ นับว่าเป็นแนวคิดสำคัญที่สุดในการสอนคน ซึ่งนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งคำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน คือ

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

2. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความพากเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตแนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

5. แนวทางการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง

การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับประเทศ มีแนวทาง ดังนี้

5.1 ระดับบุคคล

5.1.1 รู้จัก “พอ” ไม่เบียดเบียนผู้อื่น

5.1.2 พยายามพัฒนาทักษะ ความรู้ ความเข้มแข็งของตนเอง

5.1.3 ยึดทางสายกลาง พอใจกับชีวิตที่พอเพียง

5.2 ระดับชุมชน

5.2.1 รวมกลุ่ม ใช้ภูมิปัญญาของชุมชน

5.2.2 เอื้อเฟื้อกัน

5.2.3 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ

5.3 ระดับประเทศ

5.3.1 ชุมชนร่วมมือกัน

- 5.3.2 วางระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเอง
- 5.3.3 พัฒนาเศรษฐกิจแบบค่อยเป็นค่อยไป
- 5.3.4 เติบโตจากข้างใน

6. แนวทางการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้

- 6.1 ยึดหลักสามพอ พออยู่ พอกิน พอใช้
- 6.2 ประหยัด
- 6.3 ประกอบอาชีพสุจริต
- 6.4 เน้นหาข้าวหาปลา ก่อนหาเงินหาทอง
- 6.5 ทำมาหากินก่อน ทำมาค้าขาย
- 6.6 ใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ที่ดิน คื่นทุนสังคม
- 6.7 ตั้งสติมั่นคง ทำงานอย่างรู้ตัวไม่ประมาท
- 6.8 ใช้ปัญญาใช้ความรู้แท้
- 6.9 รักษาสุขภาพใช้แข็งแรงทั้งกายและใจ

7. แนวทางการประกอบอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

- 7.1 ทำงานอย่างผู้รู้ ใช้ปัญญาทำงานอย่างมืออาชีพ
- 7.2 อุดหนุนมุ่งมั่น ยึดธรรมะและความถูกต้อง
- 7.3 อ่อนน้อมถ่อมตน เรียบง่าย ประหยัด
- 7.4 มุ่งประโยชน์ของคนส่วนใหญ่เป็นสำคัญ
- 7.5 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- 7.6 ตั้งใจ ขยันหมั่นเพียร
- 7.7 สุจริต กตัญญู
- 7.8 พึ่งตนเอง ส่งเสริมคนดี และคนเก่ง
- 7.9 รักประชาชน (ผู้รับบริการ)
- 7.10 เอื้อเพื่อซึ่งกันและกัน

สรุปได้ว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาคนได้ ทั้งการพัฒนาระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับประเทศ โดยยึดหลัก 3 ห่วง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม ซึ่งถ้านำไปปฏิบัติอย่างจริงจังแล้วทุกคนในชาติหรือในระดับโลกจะเป็นบุคคลที่มีจิตสาธารณะที่มองเห็นประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นที่ตั้ง และจะนำมาซึ่งความสงบสุขของคนในสังคม

8. การจัดการทรัพยากรในการผลิตและบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ทุกคนสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้ ไม่ใช่เฉพาะในหมู่คนจนหรือเกษตรกรโดยต้องระเบิดจากข้างใน ระเบิดจากข้างในคือการเกิดจิตสำนึก มีความศรัทธาเชื่อมั่นเห็นคุณค่าและนำไปปฏิบัติด้วยตนเองแล้วจึงขยายไปสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป (คำนาย อภิปรัชญาสกุล, 2558, หน้า 52-59)

1. ความพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว มุ่งเน้นให้บุคคลและครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้งทางกายและทางใจ พึ่งพาตนเองอย่างเต็มความสามารถ ไม่ทำอะไรเกินตัว ดำเนินชีวิตโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งใฝ่รู้และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อความมั่นคงในอนาคต และเป็นที่ยังให้ผู้อื่นได้ในที่สุด เช่น หาปัจจัยสี่มาเลี้ยงตนเองและครอบครัวจากการประกอบสัมมาชีพ รู้ข้อมูลรายรับ-รายจ่าย ประหยัด แต่ไม่ใช่ตระหนี่ ถด-ละ-เล็ก อบายมุข สอนให้เด็กรู้จักคุณค่า รู้จักใช้ และรู้จักออมเงินและสิ่งของเครื่องใช้ ดูแลรักษาสุขภาพ มีการแบ่งปันภายในครอบครัว ชุมชน และสังคมรอบข้าง รวมถึงการรักษาวัฒนธรรม ประเพณี และการอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

2. ความพอเพียงระดับชุมชน คนในชุมชนมีการรวมกลุ่มกันทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชนบนหลักของความรู้รักสามัคคี สร้างเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันภายในชุมชนและนอกชุมชนทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การรวมกลุ่มอาชีพ องค์การการเงินสวัสดิการชุมชน การช่วยดูแลรักษาความสงบความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย รวมทั้งการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนมาสร้างประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม เพื่อสร้างเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งและมีความเป็นอยู่ที่พอเพียง

3. ความพอเพียงในภาคธุรกิจเอกชน เริ่มจากความมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจที่หวังผลประโยชน์หรือกำไรในระยะยาวมากกว่าระยะสั้น แสวงหาผลตอบแทนบนพื้นฐานของการแบ่งปันมุ่งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรมทั้งลูกค้า คู่ค้า ผู้ถือหุ้น และพนักงานด้านการขยายธุรกิจต้องทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป รวมทั้งต้องมีความรู้และเข้าใจธุรกิจของตนเอง รู้จักลูกค้า ศึกษาคู่แข่งและเรียนรู้การตลาดอย่างถ่องแท้ ผลิดในสิ่งที่ถนัดและทำตามกำลัง

สร้างเอกลักษณ์ที่แตกต่างและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง มีการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น มีความซื่อสัตย์รับผิดชอบต่อสังคมและป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ที่สำคัญต้องสร้างเสริมความรู้และจิตสวัสดิการให้แก่พนักงานอย่างเหมาะสม

4. ความพอเพียงระดับประเทศ เป็นการบริหารจัดการประเทศ โดยเริ่มจากการวางรากฐานให้ประชาชนส่วนใหญ่อยู่อย่างพอมีพอกินและพึ่งตนเองได้ มีความรู้และคุณธรรมในการดำเนินชีวิต มีการรวมกลุ่มของชุมชนหลาย ๆ แห่งเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ สืบทอดภูมิปัญญา และร่วมกันพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างรู้รักสามัคคี เสริมสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างชุมชนให้เกิดเป็นสังคมแห่งความพอเพียงในที่สุด

9. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่าง ๆ

9.1 ด้านเศรษฐกิจไม่ใช้จ่ายเกินตัว ไม่ลงทุนเกินขนาด คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ มีภูมิคุ้มกันไม่เสี่ยงเกินไป

9.2 ด้านจิตใจ มีจิตใจเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

9.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน รักษาเอกลักษณ์ ภาษาภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย

9.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและคงอยู่ชั่วลูกหลานด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้

เทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน

การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในทุกภาคส่วนของสังคมอย่างจริงจังจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศก้าวหน้าไปอย่างสมดุล มั่นคง และยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี อันจะนำไปสู่ “ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันสังคมไทย”

10. ผลิตแบบพอเพียงที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

การผลิตเป็นกระบวนการหนึ่งในบรรดากิจกรรมเพื่อการดำรงชีพของมนุษย์ที่จะต้องดำเนินไปให้สอดคล้องธรรมชาติ มนุษย์จะต้องทำงาน จะต้องมีความชีพ และจะต้องมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้ชีวิตดำรงอยู่สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ เพื่อจะได้ไม่ต้องอยู่อย่างฝืนธรรมชาติและเกิดเป็นความทุกข์ การพิจารณาเรื่องการผลิตนี้มีใช่เป็นเพียงการเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ แต่เป็นการพิจารณาธรรมชาติทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของมนุษย์

ในทางเศรษฐศาสตร์การผลิต หมายถึง การสร้างสรรค์สิ่งหนึ่งสิ่งใดออกมาหรือทำให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้น ซึ่งเป็นคำนิยามที่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงแห่งธรรมชาติ แท้ที่จริงแล้ว การผลิต หมายถึง การแปรสภาพสิ่งหนึ่งให้เป็นอีกสิ่งหนึ่ง จากวัตถุดิบอย่างหนึ่งไปเป็นวัตถุดิบอีกอย่างหนึ่ง จากแรงงานอย่างหนึ่งไปเป็นอีกอย่างหนึ่ง สิ่งที่ถูกแปรสภาพ คือ ปัจจัยการผลิต เมื่อผ่านกระบวนการแปรสภาพแล้วเรียกว่า ผลผลิต ซึ่งเป็นได้ทั้งสินค้าและบริการ การแปรสภาพนี้เป็นการทำให้เกิดสภาพใหม่โดยทำลายสภาพเก่า ดังนั้นในกระบวนการผลิตมักจะมีการทำลายอยู่ด้วยเสมอ ผู้ที่เป็นเจ้าของกระบวนการผลิตจึงต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต และผลผลิตที่ได้จากกระบวนการผลิตคำว่า “ประสิทธิภาพ” (Efficiency) เป็นการวัดในเชิงปริมาณโดยเทียบระหว่างผลผลิตและทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต ในเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก ประสิทธิภาพการผลิต เน้นที่การผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตสูงที่สุดเมื่อเทียบกับทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต โดยละเลยการให้ความสำคัญอย่างจริงจังว่าจะใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดหรือไม่ และของเสียที่เกิดขึ้นน้อยที่สุดหรือไม่ เพราะมีข้อสมมติฐานว่า ถ้าผลผลิตต่อทรัพยากรสูงสุด ก็มีความหมายอยู่ในตัวแล้วว่าเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีได้กังวลถึงของเสียที่จะเกิดตามมา ผลก็คืออาจจะมิได้ใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นจริง ๆ กล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ประสิทธิภาพการผลิตในเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก คือการบริหารจัดการกระบวนการผลิตโดยเน้นที่ตัวตั้งของสมการประสิทธิภาพ อันได้แก่ผลผลิตนั่นเอง

ขณะที่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีข้อพิจารณาว่า ประสิทธิภาพการผลิตควรเกิดจากความสามารถในการสร้างผลผลิตเมื่อเทียบกับทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต โดยคำนึงถึงการใช้จ่ายการผลิตที่น้อยที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการเบียดเบียนกันให้น้อยที่สุด และหากในกระบวนการผลิต มีการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นจริง ๆ แล้วก็มีความหมายในตัวว่าอัตราส่วนของผลผลิตต่อทรัพยากรสูงสุดด้วย กล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ประสิทธิภาพการผลิตในเศรษฐกิจพอเพียงคือการบริหารจัดการกระบวนการผลิตที่เน้นความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร หรือตัวหารในสมการของ ประสิทธิภาพนั่นเอง

การจัดการประสิทธิภาพการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ในเรื่องทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตนี้สามารถนำมาใช้เป็นข้อพึงปฏิบัติในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมได้ดี เนื่องจากในเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก การใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยมิได้คำนึงว่าทรัพยากรและพลังงานเหล่านี้มีอยู่อย่างจำกัด ก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรและพลังงานเกินขีดความสามารถที่จะนำทรัพยากรเหล่านั้นมาหมุนเวียนใช้ใหม่ได้ พร้อม ๆ กัน กับสร้างมลภาวะและความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ ซึ่งเป็นต้นเหตุแห่งปัญหาของโลกปัจจุบันในหลายเรื่อง เช่น ภาวะโลกร้อน ภูมิอากาศแปรปรวน ไม่เป็นไปตามฤดูกาลนอกจากการวัดในเชิงปริมาณที่ได้เป็นประสิทธิภาพการผลิตแล้ว ยังมีการวัดในเชิงคุณภาพในลักษณะที่อาจจะเรียกได้เป็น “ประสิทธิผล” (Effectiveness) การผลิตอีกกรณีหนึ่ง โดยเทียบระหว่างผลผลิตและของเสียจากระบวนการผลิตประสิทธิผลเป็นการวัดที่แสดงถึงคุณภาพการผลิตว่า ผลผลิตที่ได้จากระบวนการผลิตนั้น ได้ผลตรงกับที่ต้องการเพียงใด ในเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก ประสิทธิภาพการผลิต เน้นที่การผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ตรงกับที่ต้องการให้มากที่สุด โดยละเลยการให้ความสำคัญอย่างจริงจังว่าจะมีของเสียเกิดขึ้นน้อยที่สุดหรือไม่ กล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ประสิทธิภาพการผลิตในเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก คือการบริหารจัดการกระบวนการผลิต โดยเน้นที่ตัวตั้งของสมการประสิทธิผล อันได้แก่ ผลผลิต เช่นเดียวกับประสิทธิภาพการผลิต

ขณะที่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีข้อพิจารณาว่า คำว่า “ผลผลิต” หมายถึง เฉพาะผลผลิตที่ใช้การได้ คือ ผลิตออกมาแล้วสามารถนำไปบริโภคได้หรือจำหน่ายได้ ส่วนผลผลิตที่ออกมาจากระบวนการผลิต แม้จะไม่ใช่ของเสียจากการผลิต แต่เมื่อไม่สามารถใช้งานได้หรือจำหน่ายได้ ถูกทิ้งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปเองตามธรรมชาติโดยไม่มีประโยชน์ใด ๆ ก็ถือว่าเป็นของเสียจากการผลิตเช่นกัน ทั้งนี้ก็เท่ากับว่าปัจจัยเหล่านั้นถูกทำลายให้กลายเป็นของเสีย ประสิทธิภาพการผลิตจึงเกิดจากความสามารถในการสร้างผลผลิตที่ใช้การได้เมื่อเทียบกับของเสียจากการผลิต โดยเน้นให้เกิดของเสียจากระบวนการผลิตให้น้อยที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการเบียดเบียนกันให้น้อยที่สุด และหากในกระบวนการผลิตมีของเสียเกิดขึ้นน้อยที่สุดแล้วก็มีความหมายในตัวว่าอัตราส่วนของผลผลิตต่อของเสียสูงสุดด้วย กล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ประสิทธิภาพการผลิตในเศรษฐกิจพอเพียง คือการบริหารจัดการกระบวนการผลิตที่เน้นให้เกิดของเสียจากระบวนการผลิตให้น้อยที่สุด หรือตัวหารในสมการของประสิทธิผลนั่นเอง

การจัดการประสิทธิผลการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ในเรื่องของเสียที่เป็นผลผลิตเหลือทิ้งนี้สามารถนำมาใช้เป็นหลักในการบริหารสินค้าคงคลังได้ดี เนื่องจากในเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก การผลิตคราวละมาก ๆ โดยหวังผลของการประหยัดจากขนาด (Economy of Scale) ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ นำมาซึ่งปัญหาของการจัดเก็บรักษา การขนส่ง และการจำหน่ายสู่ตลาด เช่น การเก็บรักษาผลผลิตที่ไม่ได้คุณภาพ หรือเก็บรักษาไว้นานจนหมดสภาพ หรือแปรสภาพเป็นพิษต่อร่างกายและธรรมชาติ เมื่อนำมาบริโภคแล้วเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ทำให้สุขภาพของมนุษย์ ทำให้เสียคุณภาพของระบบนิเวศ เกิดการเบียดเบียนทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น การผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงจึงเน้นที่ความพอดีต่อการบริโภคและการจำหน่าย ไม่ผลิตมากเกินไปจนกลายเป็นผลผลิตเหลือทิ้ง หรือทำให้เกิดของเสียจากระบวนการผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็น

ความพอประมาณในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงมิได้หมายความว่าให้มีประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลในกระบวนการผลิตที่อยู่ในระดับพอประมาณ ที่อาจนำไปสู่ข้อสรุปผิด ๆ ว่า ธุรกิจ

หรือหน่วยการผลิตอื่นใดที่มีประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลสูง จำต้องลดศักยภาพหรือออกความสามารถในการผลิตให้อยู่ในระดับพอประมาณ ตรงกันข้าม ความพอประมาณในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยังคงมุ่งหมายให้ได้มา ซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด แต่ต้องทำให้เกิดการเบียดเบียนกันให้น้อยที่สุด ด้วยการให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการตัวหารในสมการของประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั่นเอง

12. การบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 ได้มีพระราชดำริว่าด้วยเศรษฐกิจพอเพียงอันเกี่ยวข้องกับการบริโภคดังนี้

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมี พอกินพอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อนโดยวิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการเมื่อได้พื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควร และปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป...” (18 กรกฎาคม 2517)

“...คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้าสมัย ว่าเมืองไทยเชย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งที่ดีสมัยใหม่ แต่เราอยู่พอมีพอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทย พอกินพอใช้ มีความสงบ และทำงานตั้งจิตอธิษฐานตั้งปณิธาน ในทางนี้ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพอกินพอใช้ ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่ที่มีความพออยู่พอกิน มีความสงบ เปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ถ้าเรารักษาความพออยู่พอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้...” (4 ธันวาคม 2517)

พระบรมราโชวาทนี้ ทรงเห็นว่าแนวทางการพัฒนาที่เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นหลักแต่เพียงอย่างเดียวจะเกิดปัญหาได้ จึงทรงเน้นการมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่ในเบื้องต้นก่อน เมื่อมีพื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควรแล้ว จึงสร้างความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น

ซึ่งหมายถึง แทนที่จะเน้นการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมนำการพัฒนาประเทศ ควรที่จะสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจพื้นฐานก่อน นั่นคือทำให้ประชาชนในชนบทส่วนใหญ่พอมีพอกินก่อนเป็นแนวทางการพัฒนาที่เน้นการกระจายรายได้ เพื่อสร้างพื้นฐานและความมั่นคงทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ก่อนเน้นการพัฒนาในระดับสูงขึ้นไป

ทรงเตือนเรื่องพอกินพอใช้ ตั้งแต่ปี 2517 แต่ทิศทางการพัฒนามิได้เปลี่ยนแปลง

“...เมื่อปี 2517 วันนั้นได้พูดถึงว่า เราควรปฏิบัติให้พอกินพอใช้พอกินนี่ก็แปลว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ถ้าแต่ละคนมีพอกินพอใช้ ก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าทั้งประเทศพอกินพอใช้ก็ยิ่งดี และประเทศไทยเวลานั้นก็เริ่มจะเป็นไม่พอกินพอใช้ บางคนก็มีมาก บางคนก็ไม่มีเลย...” (4 ธันวาคม 2541)

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ที่พระราชทานมานานกว่า 40 ปี เป็นแนวคิดที่ตั้งอยู่บนรากฐานของวัฒนธรรมไทย เป็นแนวทางการพัฒนาที่ตั้งบนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ที่สำคัญจะต้องมี “สติ ปัญญา และความเพียร” ซึ่งจะนำไปสู่ “ความสุข” ในการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริง

การบริโภคถือเป็นเป้าหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์ กิจกรรมทางเศรษฐกิจของมนุษย์นั้น มีเป้าหมายสุดท้ายอยู่ที่การบริโภค การบริโภคเป็นการบำบัดหรือสนองความต้องการซึ่งถือเป็นจุดต้นกำเนิดของกิจกรรมทางเศรษฐกิจของมนุษย์ หากพิจารณาความหมายตามวิธีการของเศรษฐศาสตร์ กระแสหลัก การบริโภคคือการใช้สินค้าและบริการบำบัดความต้องการเพื่อให้เกิดความพึงพอใจหรือความสุข

ในระบบเศรษฐกิจโดยทั่วไป กิจกรรมทางการผลิตและการบริโภคมักจะถูกแยกออกจากกัน ด้วยเหตุผลที่ว่าผู้ผลิตและผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องเป็นบุคคลคนเดียวกัน ทำให้แต่ละคนต่างมีบทบาทหน้าที่แยกจากกันอย่างเด็ดขาด ในหลายกรณี ผู้ผลิตจะสร้างผลผลิตในส่วนตัวเองไม่ได้บริโภค แต่ต้องการนำไปจำหน่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเป็นเงินรายได้ ในขณะที่ผู้บริโภคเองก็บริโภคในสิ่งที่ตัวเองผลิตไม่ได้ และบ่อยครั้งก็มักจะบริโภคเกินกำลังใช้จ่ายของตัวเอง เรียกว่ารายได้จากกิจกรรมทางการผลิตไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค จนกลายเป็นการก่อหนี้สิน เพื่อการบริโภคตามค่านิยม โดยขาดความพอดี

พฤติกรรมบริโภคเกิดจากปัจจัยทางสังคม (Social Factors) ปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological Factors) ปัจจัยสถานการณ์ (Situational Factors) และส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix:4Ps) ซึ่งผลต่อปัจจัยหรือทรัพยากรป้อนเข้า (Inputs) เพื่อนำเข้าสู่การผลิตหรือการแปลงสภาพ (Production) แล้วกระจายสินค้า (Distribution) ตามความต้องการตลาด (Marketing) เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการในการอุปโภคบริโภค (Consuming)

พฤติกรรมบริโภคของมนุษย์ มี 2 ประเภท ได้แก่ การบริโภคเพื่อสนองความต้องการ เสพสิ่งปรนเปรอตน ซึ่งเป็นการบริโภคแบบเสพรสให้เกิดความพึงพอใจเรื่อยไปไม่รู้จบไม่รู้อิ่มกับการบริโภคเพื่อสนองการมีชีวิตที่ดี ซึ่งเป็นการบริโภคที่มีจุดหมายของการมีชีวิตที่ดี และเป็นฐานของการฝึกฝนศักยภาพของตนเองต่อไป

ในเศรษฐศาสตร์กระแสหลักมีข้อพิจารณาว่า เมื่อเกิดความต้องการขึ้นแล้ว ทำอย่างไรจะได้อสนองความต้องการ แต่ในเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากการหาวิธีสนองความต้องการแล้ว ยังมีข้อพิจารณาต่อไปว่าถ้าเป็นความต้องการที่เป็นโทษทำลายการมีชีวิตที่ดี เบียดเบียนตนและเบียดเบียนผู้อื่น ก็ให้สามารถระงับความต้องการนั้นได้ด้วย ดังนั้นความหมายของการบริโภคในความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง คือการใช้สินค้าและบริการบำบัดความต้องการ เพื่อให้ได้รับความสุขจากการมีชีวิตที่ดี

การบริโภคนั้น อันที่จริงก็คือกระบวนการผลิตในรูปแบบหนึ่งที่มีสินค้าและบริการเป็นปัจจัยนำเข้า ปัจจัยส่งออกที่ได้จากกระบวนการบริโภคก็คือความสุข และของเสียอันเป็นผลจากการบริโภคในลักษณะเช่นนี้ย่อมที่จะกล่าวถึงการบริโภคในฐานะที่เป็นกระบวนการผลิตได้ เพียงแต่ผลผลิตที่ได้แทนที่จะเป็นสินค้าหรือบริการตามปกติกลับเป็นความสุขและของเสีย ซึ่งสามารถพิจารณาถึงประสิทธิภาพการบริโภคที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรที่ใช้ในการบริโภค และความสุขที่ได้จากกระบวนการบริโภค ทำนองเดียวกับการพิจารณาประสิทธิภาพการผลิต

ประสิทธิภาพการบริโภค ในเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก เน้นการบริโภคเพื่อให้ได้ความสุขสูงสุดเมื่อเทียบกับรายได้ที่มีจำกัดในการซื้อหาสินค้าและบริการเพื่อการบริโภค โดยละเลยการให้ความสำคัญอย่างจริงจังว่าจะใช้ปัจจัยการบริโภคน้อยที่สุดหรือไม่ และของเสียที่เกิดขึ้นน้อยที่สุด

หรือไม่ เพราะมีข้อสมมติฐานว่า ถ้าความสุขต่อสินค้าและบริการสูงสุดภายใต้เงื่อนไขความจำกัดของรายได้นั้น ก็มีความหมายอยู่ในตัวแล้วว่าเกิดประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้เงื่อนไขของข้อจำกัดดังกล่าว โดยมีได้กังวลถึงของเสียที่จะเกิดตามมา ผลก็คืออาจจะมิได้ใช้ปัจจัยการบริโภคน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นจริง ๆ แต่กลับเป็นว่าบริโภคให้มากที่สุดเท่าที่รายได้นั้นจะพออำนวยความสะดวก กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ประสิทธิภาพการบริโภคในเศรษฐศาสตร์กระแสหลักคือการบริหารจัดการกระบวนการบริโภคโดยเน้นที่ตัวตั้งของสมการประสิทธิภาพ อันได้แก่ ความสุขภายใต้เงื่อนไขข้อจำกัดของรายได้นั้นหรืองบประมาณนั่นเอง

ขณะที่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีข้อพิจารณาว่า ประสิทธิภาพการบริโภคเกิดจากความสามารถในการสร้างความสุขเมื่อเทียบกับสินค้าและบริการที่ใช้ในการบริโภค โดยคำนึงถึงการใช้ปัจจัยการบริโภคที่น้อยที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการเบียดเบียนกันให้น้อยที่สุด และหากในกระบวนการบริโภคมีการใช้ปัจจัยการบริโภคน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นจริง ๆ แล้วก็มีความหมายในตัวว่าประสิทธิภาพในการบริโภคสินค้าและบริการสูงสุดด้วย กล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าประสิทธิภาพการบริโภคในเศรษฐกิจพอเพียง คือการบริหารจัดการกระบวนการบริโภคที่เน้นความคุ้มค่าของการใช้สินค้าและบริการ หรือตัวหารในสมการของประสิทธิภาพนั่นเอง

นอกจากการวัดประสิทธิภาพการบริโภคแล้ว ยังอาจมีการวัดประสิทธิผลการบริโภคอีกกรณีหนึ่งโดยเทียบระหว่างความสุขและของเสียจากกระบวนการบริโภค ประสิทธิภาพเป็นการวัดที่แสดงถึงคุณภาพการบริโภคว่า ความสุขที่ได้จากกระบวนการบริโภคนั้น ตรงกับที่ที่ต้องการเพียงใด ในเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก ประสิทธิภาพการบริโภค เน้นที่การบริโภคเพื่อให้ได้ความสุขตรงกับที่ใจปรารถนามากที่สุด โดยละเลยการให้ความสำคัญอย่างจริงจังว่าเป็นความต้องการประเภทใด และจะมีของเสียเกิดขึ้นน้อยที่สุดหรือไม่ กล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าประสิทธิผลการบริโภคในเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก คือการบริหารจัดการกระบวนการบริโภคโดยเน้นที่ตัวตั้งของสมการประสิทธิผล อันได้แก่ความสุขเช่นเดียวกับประสิทธิภาพการบริโภค

ขณะที่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคำนึงว่า คำว่า ความสุข หมายถึงความสุขที่ทำให้มีชีวิตที่ดี คือเมื่อบริโภคแล้วไม่ทำให้เสียสุขภาพของตนเอง แต่ให้เป็นไปในทางที่พัฒนาสุขภาพ เสริมสุขภาพนั้น ส่วนความสุขที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริโภคเพื่อสนองความต้องการเสพสิ่งปรนเปรอตน แม้จะไม่ใช่ของเสียจากการบริโภค เป็น “ความสุขพอกเสริม” ด้วยตัณหาที่ไม่นำไปสู่การพัฒนาสุขภาพ ก็ถือว่าเป็นของเสียจากการบริโภคเช่นกัน ประสิทธิภาพการบริโภคจึงได้แก่ ความสุขที่เกิดขึ้นเทียบกับของเสียจากการบริโภค โดยเน้นให้เกิดของเสียจากกระบวนการบริโภคให้น้อยที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการเบียดเบียนกันให้น้อยที่สุด และหากในกระบวนการบริโภคมีของเสียเกิดขึ้นน้อยที่สุดแล้วก็มีความหมายในตัวว่าอัตราส่วนของความสุขต่อของเสียสูงสุดด้วย กล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ประสิทธิภาพการบริโภคในเศรษฐกิจพอเพียง คือการบริหารจัดการกระบวนการบริโภคที่เน้นให้เกิดของเสียจากกระบวนการบริโภคให้น้อยที่สุด หรือตัวหารในสมการของประสิทธิผลนั่นเอง

การบริหารประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริโภคดีดังกล่าว สามารถนำมาใช้เป็นหลักในการตัดสินใจเรื่องการบริโภคในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี เนื่องจากในเศรษฐศาสตร์กระแสหลักสนับสนุนให้เกิดการบริโภคคราวละมาก ๆ หรือบ่อย ๆ โดยหวังผลที่จะจำหน่ายสินค้าและบริการให้ได้เพิ่มมากขึ้น เช่น อาหารจานด่วน (Fast food) บางแห่งกระตุ้นให้คนเพิ่มเงินอีกเล็กน้อย เพื่อเพิ่ม

ปริมาณอาหารจากเมนูปกติ หรือการสร้างนิสัยการบริโภคเครื่องดื่มบำรุงสุขภาพจากวันละหนึ่งครั้ง เป็นวันละสองครั้ง ซึ่งอาจเกินความต้องการของร่างกาย และทำให้อ้วน ดังนั้นการพิจารณาขนาดของการบริโภคให้พอดีกับความต้องการสุขภาพจะเป็นสิ่งที่พึงกระทำ การบริโภคจึงควรเป็นกิจกรรมเพื่อการพัฒนาสุขภาพ ซึ่งเป็นได้ทั้งในแง่บวก คือบริโภค และในแง่ลบ คืองดบริโภค ตัวอย่างเช่น การงดบริโภคอาหารเย็น กลับมีความหมายเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีคุณค่าเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาชีวิต แทนการบริโภคตามปกติ ผู้ที่มีกิจวัตรดังกล่าวยังสามารถได้รับความสุขจากการไม่บริโภค และเกิดสุขภาพดีขึ้นด้วย

อย่างไรก็ดีการได้รับความสุขจากการงดบริโภคอาจเกิดจากกิเลสได้ด้วย เช่น มีมานะถือตัว แสดงให้เห็นว่าตนเองเก่งเหนือผู้อื่น จึงงดไม่รับประทานอาหารเย็น หรือรับประทานอาหารมื้อเดียวได้ แล้วก็ได้รับความสุขจากการงดบริโภคนั้น แต่หากพิจารณาให้ดีแล้ว ความสุขดังกล่าวยังไม่จัดว่าเป็นความสุขที่ทำให้มีชีวิตที่ดีแท้ แต่เป็นความสุขพอกเสริมประเภทหนึ่งที่เกิดจากมานะ ถือตัว ความสุขที่ทำให้มีชีวิตที่ดี คือ ความสุขที่เกิดจากการบริโภคน้อยลง หรือการงดอาหารเพื่อเป็นการฝึกหัดขัดเกลาตนเอง หรือเป็นส่วนที่ช่วยให้สุขภาพของตนเองดีขึ้น เกิดเป็นความสมดุลลงตัว ความสุขลักษณะนี้เรียกว่าเป็นความสุขที่ทำให้ชีวิตเกิดการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้นไป

13. สถานการณ์ของประเทศไทยกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ขบวนการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่และส่งเสริมให้นำไปปฏิบัติหรือ “ขับเคลื่อน” ตลอดระยะเวลา 12 ปี โดยเริ่มจากปี 2542 มีการดำเนินงานใน 3 ช่วงเวลาที่สำคัญ ดังนี้

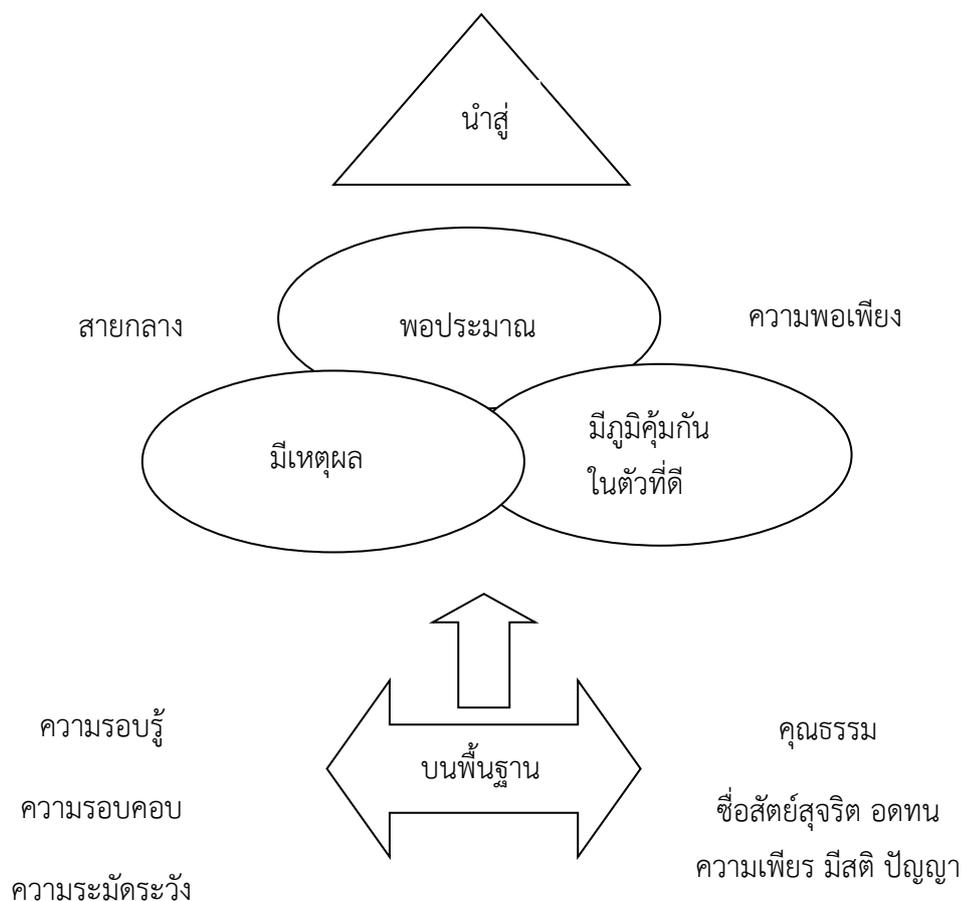
ช่วงเริ่มต้น ระหว่าง พ.ศ.2542-2547 นับตั้งแต่ พ.ศ.2542 ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่ปวงชนชาวไทย โดยพระราชทานให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินำไปขับเคลื่อนในกระบวนการพัฒนาประเทศ ในช่วงเริ่มต้นเป็นช่วงเวลาที่มุ่งสร้างความรู้ความเข้าใจในความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มผู้นำทางความคิดซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการมีการรวมกลุ่มกันในระดับประเทศ เพื่อวิเคราะห์ปรัชญาจากบทความที่ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต อย่างละเอียดและเชื่อมโยงกับแนวความคิดและทฤษฎีอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน ได้สรุปสาระหลักและทำให้เข้าใจง่ายเป็นภาพ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ซึ่งได้นำไปใช้เผยแพร่ควบคู่ไปกับบทความที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทำให้ประชาชนทั่วไปสามารถจดจำและมีความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้น

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเทศชาติ ประชาชน

สมดุล ยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง

ภูมิคุ้มกันในด้านวัตถุ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม

ภาพที่ 2 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ที่มา คำนาย อภิปรัชญาสกุล (2558, หน้า 72)

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานและภาคีวิชาการอื่นได้จัดสัมมนาและจัดประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และการสัมมนาผู้นำชุมชนที่จังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างวันที่ 28-30 มิถุนายน พ.ศ. 2545 เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งได้มีการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และร่วมกันจัดทำเป้าหมายของเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละภาคในระยะเวลา 3 ปี นับเป็นการขับเคลื่อนสู่ผู้นำชุมชนอย่างเข้มข้นเป็นครั้งแรก

ช่วงที่สอง ระหว่าง พ.ศ. 2547-2551 โดยในช่วงปลาย พ.ศ. 2546 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น เพื่อเป็นกลไกหลักในการประสานเครือข่ายทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติให้นำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ครอบคลุม 8 ภาคส่วน ได้แก่

1. ผู้นำทางความคิด
2. นักวิชาการในระดับอุดมศึกษา

3. สถาบันการศึกษา
4. สถาบันการเมือง
5. องค์กรภาครัฐ
6. สื่อมวลชนและประชาชน
7. ภาคธุรกิจ
8. ชุมชนและประชาสังคม

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินำแนวทางปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทาง โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 สำนักงานฯ ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนของสังคมในทุกจังหวัดทั่วประเทศ มีประชาชนเข้าร่วมประมาณ 20,000 คน สาระตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหัวข้อสำคัญในการสร้างการรับรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุของวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 รวมทั้งเตือนสติให้มีการดำเนินชีวิตในความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน สามารถรองรับผลกระทบของความเปลี่ยนแปลงบนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรม เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น และต่อเนื่องใน พ.ศ. 2550 รัฐบาลขณะนั้นได้กำหนดเป็นนโยบายการพัฒนาประเทศโดยให้ทุกแผนงานและโครงการต้องใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ช่วงที่สาม ระหว่าง พ.ศ. 2551-2554 เป็นช่วงการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พร้อมทั้งการเตรียมจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) โดยจากการประเมินสถานการณ์ของประเทศทั้งที่เป็นผลจากวิกฤตเศรษฐกิจ วิกฤตจากภัยธรรมชาติ และปัจจัยในการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี และการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ คาดว่าการเปลี่ยนแปลงทั้งจากสถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศ เป็นไปอย่างรวดเร็วและรุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ความมั่นคง

ด้านอาหาร พลังงาน จึงเป็นความเสี่ยงที่ต้องเร่งสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชนและประเทศชาติในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 จึงได้ประเมินศักยภาพของประเทศและสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในทุกภูมิภาค ตามหลักปฏิบัติพื้นฐานของการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ โดยได้วิเคราะห์ทุนของประเทศใน 6 ทุน ทั้งทุนทรัพยากรธรรมชาติสู่การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่มุ่งสู่ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง”

นอกจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดตั้งมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น เพื่อเป็นกลไกหลักในการพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ให้เป็นบรรทัดฐานที่พัฒนาไปสู่มาตรฐานการปฏิบัติของทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร สถาบัน สังคม และประเทศ ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในทุกภาคส่วนและระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การติดตามความก้าวหน้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างชุมชน องค์กร สถาบัน ในภาคส่วนต่าง ๆ และระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ตลอดทั้งการเผยแพร่สู่สาธารณะ

2. จากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การประยุกต์ใช้ของแต่ละภาคส่วน ผลจากการดำเนินงานทั้งสามช่วงเวลาดังกล่าวมีผลการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติอย่างหลากหลาย พร้อมทั้งแนวทางการขับเคลื่อนในอนาคต โดยสรุปดังนี้

2.1 ภาคชุมชนและประชาสังคม จากการสัมมนาผู้นำชุมชนจากทุกภาคของประเทศที่จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2545 ซึ่งได้มีการจัดทำเป้าหมายของเศรษฐกิจพอเพียงรายภาคนั้น ได้มีการติดตามไปศึกษากรณีที่ชาวบ้านนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตและอาชีพ โดยเฉพาะทางด้านเกษตรกรรม พบว่ามีความสำเร็จเป็นอย่างดีในชุมชนที่มีผู้นำเข้มแข็ง และชุมชนเองมีความต้องการและความพร้อมที่จะพัฒนาพื้นที่ทำกินร่วมกันอย่างยั่งยืน หรือมีการ “ระเบิดจากข้างใน” ในการพึ่งตนเอง และเพิ่มความสมดุลในการดำรงชีวิต

2.2 ภาคการเกษตร นับเป็นภาคที่สำคัญนำไปสู่การสร้างความปลอดภัยให้กับชุมชนท้องถิ่น และเป็นต้นธารของการพัฒนาทุก ๆ สาขาที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติ ภายหลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตรไปประยุกต์ใช้ในทุกระดับอย่างกว้างขวาง นำไปสู่ความปลอดภัย มีความมั่นคงและปลอดภัยด้านอาหาร ลดรายจ่าย พึ่งตนเองได้ และแก้ปัญหาความยากจนภาคครัวเรือน และภาคชุมชน เกษตรกรที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้มีความก้าวหน้าแตกต่างกันไป ตั้งแต่ขั้นต้น ขั้นกลาง และขั้นก้าวหน้า เช่น เกษตรกรที่ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ปลูกมันสำปะหลังมารวม 20 ปีมีแต่หนี้ ยิ่งปลูกมากยิ่งมีหนี้มากตาม เพราะหมดเงินไปกับค่าปุ๋ยไร่ละ 500 บาท เกษตรกรได้ใช้หลักการระเบิดจากข้างใน ค้นหาผู้นำที่แท้จริงในชุมชนที่สามารถพูดชักชวนให้ชุมชนเชื่อถือ สร้างแรงกระตุ้นให้ชาวบ้านทำบัญชีครัวเรือน สำรวจรายได้รายจ่ายของตัวเองมาคิดหาวิธีลดรายจ่าย โดยเลิกใช้ปุ๋ยเคมีและนำมูลสัตว์มาหมักเป็นปุ๋ยน้ำชีวภาพทดแทน ใช้จ่ายไร่ละประมาณ 30 บาท ไม่เพียงลดรายจ่ายลง ยังมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเป็นแรงจูงใจให้มีพลังคิดหาวิธีพึ่งพาตนเอง เกษตรกรหนองสาหร่ายใช้เวลาเพียง 4 ปี ใช้หนี้หมด คุณภาพชีวิตดีขึ้น มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น เป็นตัวอย่างการฟื้นฟูภาคเกษตรของประเทศหลังวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 และสร้างภูมิคุ้มกันแก่เกษตรกร เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น มีผลเชิงประจักษ์ที่พบว่าเกษตรกรหลายรายมีปลอดภัยพอกิน ปรับตัวได้เร็ว สามารถปลดหนี้สินและสร้างรายได้ค่อยเป็นค่อยไป มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน เป็นเกษตรกรตัวอย่าง อาทิ นายจันทร์ที ประทุมภา เกษตรกรบ้านโนนวัง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้นำไปสู่กระแสการทำเกษตรอินทรีย์และเกษตรยั่งยืน มีการเชื่อมโยงต่อยอดองค์ความรู้สู่การแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างหลากหลาย

นอกจากนี้ยังมีการเชื่อมโยงบทบาทภาคธุรกิจ และภาคชุมชนท้องถิ่นให้มีการร่วมทุนโดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ทั้งในมิติการผลิต การลงทุนที่ใช้ศักยภาพของประเทศเป็นหลัก ใช้วัตถุดิบในประเทศ และภูมิปัญญาท้องถิ่น เชื่อมโยงกับเทคโนโลยีการผลิต ปัจจุบันการส่งออกสินค้ากลุ่มนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เช่น เครื่องสำอาง สบู่ ผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร ซึ่งผลกำไรมีการกระจายสู่ชุมชนมากขึ้น ทั้งในเชิงรายได้และการผลิตสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ภาคธุรกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชนอีกจำนวนมากไม่น้อยเป็นองค์กรตัวอย่าง เช่น กลุ่มมัตถ์ย้อมสีธรรมชาติคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านธาราทิพย์ อำเภอบ้านป่าสัก จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีการบริหารธุรกิจบนฐานของการสร้าง

กลุ่มที่เข้มแข็ง ศึกษาศักยภาพของทุนในชุมชนทั้งทุนที่เป็นวัตถุดิบ องค์ความรู้พื้นฐาน และการตลาด เพื่อสร้างสินค้าที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ขณะเดียวกันก็แบ่งผลกำไรคืนสู่สมาชิกและชุมชนอย่างมีคุณธรรม

เพื่อสะท้อนความหลากหลายของแนวปฏิบัติ ได้มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับพื้นที่ (Area-Based) เพื่อช่วยเหลือผู้ยากไร้ในชนบท โดยได้เริ่มโครงการปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริ ด้วยความร่วมมือของภาคเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานด้านองค์ความรู้จากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคประชาสังคม และหน่วยงานเอกชน โดยมี “ชุมชนเป็นศูนย์กลาง” ซึ่งชาวบ้านลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ตามลักษณะเฉพาะของแต่ละภูมิสังคมและความต้องการที่แท้จริงของชุมชน

มีการนำร่องจากโครงการขนาดเล็กในพื้นที่ต้นแบบที่อำเภอสองแคว อำเภอท่าวังผา และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน ใน พ.ศ. 2552 โดยได้นำเกษตรทฤษฎีใหม่ การพัฒนาระบบชลประทานรวมทั้งการจัดตั้งกองทุนพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และปุ๋ยชีวภาพ ไปให้ชาวบ้านได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจนเป็นผลสำเร็จ ช่วยให้ชาวบ้านที่เคยประสบปัญหาความยากจนจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวมีรายได้เพิ่มมากขึ้นและมีหนี้ลดลง รวมทั้งยังช่วยแก้ปัญหาสุขภาพจากการใช้สารเคมีในการเพาะปลูกมากเกินไป ปัจจุบันชาวบ้านสามารถพึ่งตนเองได้ และมีความตั้งใจที่จะใช้ชีวิตบนพื้นฐานของความพอเพียงอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

ต่อมาใน พ.ศ. 2553 ได้มีการขยายผลสู่อ่างเก็บน้ำห้วยคล้าย จังหวัดอุดรธานี ด้วยการพัฒนาอ่างเก็บน้ำตามแนวพระราชดำริที่ยังใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่ให้เต็มศักยภาพ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการน้ำได้ดีขึ้น สามารถเพิ่มพื้นที่เกษตรกรรมได้เป็นจำนวนมาก ทำให้ชาวบ้านมีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเป็นการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าและประหยัด แต่ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ปัจจุบันโครงการปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำรินำรูปแบบการพัฒนาจากผลสำเร็จของ 2 โครงการแรกไปขยายผลใน 18 หมู่บ้าน ซึ่งกระจายอยู่ใน 10 จังหวัด ทั่วประเทศที่ชุมชนมีความเข้มแข็ง โดยมีกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นแกนหลัก ทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงและร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ และชุมชนอื่น ๆ จะนำไปปฏิบัติตามจนเกิดความมั่นคงในระดับประเทศต่อไป

2.3 ภาคธุรกิจ การประกอบกิจการของภาคธุรกิจ จะมีเป้าหมายอยู่ที่การสร้างผลกำไร เพื่อตอบแทนเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นเป็นสำคัญ โดยไม่ได้คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) และสังคมส่วนรวม แต่เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจใน พ.ศ. 2540 ส่งผลให้ภาคธุรกิจได้เรียนรู้ ปรับตัวปรับแนวคิดมาให้ความสำคัญกับการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจอย่างกว้างขวางมากขึ้น นับตั้งแต่ พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา โดยในระยะแรกมุ่งเน้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจอย่างจริงจัง ต่อเนื่องภายใต้กลไกคณะกรรมการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มอบให้ ดร.อาชว์ เตาลานนท์ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผลักดันการขับเคลื่อนในภาคธุรกิจส่งผลให้ภาคีเครือข่ายสถาบันองค์กรภาคธุรกิจ รวมทั้งสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ตระหนักถึงเกิดความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงด้วยความเชื่อมั่นว่า

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ขัดกับหลักการท่าทีใด แต่การได้มาซึ่งกำไรของธุรกิจต้องไม่เอาเปรียบผู้อื่น แสวงหากำไรจนเกินตัว ไม่เบียดเบียนประโยชน์ของสังคม และทำลายสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นแนวทางการประกอบธุรกิจที่มุ่งสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นใน 3 มิติ คือ เศรษฐกิจ-สังคม-สิ่งแวดล้อม เป็นแนวความคิดการพัฒนาธุรกิจให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านต้นทุน ปัจจัยการผลิต สังคม สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยเน้นให้มีการบริหารความเสี่ยง ด้วยการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ไม่ประมาท ไม่โลภเกินไป ขยายธุรกิจให้เหมาะสมกับกำลังทุนและศักยภาพ ความถนัดของตน บนพื้นฐานการใช้ความรู้ คุณธรรม และดำเนินการด้วยความรอบคอบระมัดระวัง

จากฐานความรู้ที่มีและการนำไปปฏิบัติ จึงมีการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ถอดบทเรียน ประสบการณ์การดำเนินธุรกิจที่หลากหลายมากขึ้น ทั้งธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดย่อม ที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ จัดทำเป็นองค์ความรู้เผยแพร่สู่สาธารณะและกลุ่มภาคีเครือข่ายภาคธุรกิจ เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดการต่อยอดขยายผลต่อเนื่องต่อไป ซึ่งจากการสังเคราะห์บทเรียนได้ข้อสรุปร่วมที่บ่งชี้ถึง

คุณลักษณะของการดำเนินธุรกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า มีลักษณะที่ยอมรับการมีกำไรในระดับพอประมาณ และมีเหตุผลที่พอเพียงต่อนักธุรกิจที่ลงทุนหรือผู้ถือหุ้น และต้องไม่เป็นการแสวงหากำไรโดยการเอาเปรียบผู้บริโภคหรือผิดกฎหมาย ไม่ปฏิเสธการส่งออก แต่ต้องมีการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เพื่อให้พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถกู้เงินมาลงทุนได้เพื่อทำให้มีรายได้และต้องสามารถใช้หนี้ได้ ต้องมีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต พากเพียร อดทน และรับผิดชอบต่อสังคม พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต รักษาความสมดุลในการแบ่งปันผลประโยชน์ของธุรกิจในระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ พนักงาน บริษัทผู้บริโภค และสังคมโดยรวม

แนวปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า ในระดับขั้นพื้นฐาน เป็นแนวปฏิบัติร่วมที่ทุกองค์กรภาคธุรกิจมีการดำเนินการอยู่แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ประกอบด้วยปัจจัยการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และการบริหารความเสี่ยง สำหรับในระดับขั้นก้าวหน้า เป็นแนวปฏิบัติที่ครอบคลุมปัจจัย การมองการณ์ไกลในการบริหารจัดการและตัดสินใจเชิงนโยบาย คิดถึงผลในระยะยาวมากกว่าระยะสั้น ขยายธุรกิจอย่างค่อยเป็นค่อยไป ให้ความสำคัญกับกาพัฒนากำลังคน/พนักงาน/ผู้บริหารทุกระดับ อย่างเป็นรูปธรรม นำเทคโนโลยีมาใช้และพัฒนานวัตกรรมในทุกมิติอย่างต่อเนื่อง รักษาผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้และส่วนเสียของธุรกิจ (ลูกค้า คู่ค้า ผู้ถือหุ้น พนักงาน สิ่งแวดล้อม และสังคม) และที่สำคัญคือ การมีวัฒนธรรมองค์กรที่มีความเข้มแข็ง มีจริยธรรม คุณธรรม ความเพียร และการแบ่งปันความรู้เป็นค่านิยมร่วมขององค์กร ธุรกิจที่ดำเนินกิจการโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐาน ไม่มีเป้าหมายสุดท้ายที่ผลกำไร แต่อยู่ที่การแบ่งปันกันเพื่อให้สังคมดีขึ้น จะมองตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน สังคม หากชุมชน สังคมอยู่ไม่ได้ ธุรกิจของตนก็อยู่ไม่ได้เช่นกัน

เมื่อแนวปฏิบัติเริ่มชัดเจนมากขึ้น ได้สร้างการยอมรับให้เกิดความศรัทธาและเชื่อมั่นในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจ ดังจะเห็นได้จากผลสำรวจทัศนคติของผู้บริหารระดับสูงที่เป็นสมาชิกสมาคมส่งเสริม สถาบันกรรมการบริษัทไทย เมื่อ พ.ศ.2549 ที่ยืนยันชัดเจนว่าองค์กรต่าง ๆ ล้วนเชื่อมั่นในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับการ

บริหารธุรกิจส่งเสริมให้ธุรกิจก้าวหน้าในระยะยาว ก้าวตามทันกระแสโลกาภิวัตน์ได้ โดยร้อยละ 80 ของผลสำรวจเห็นว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ขัดแย้งกับเป้าหมายการดำเนินธุรกิจ และมีผลให้การระดมทุนง่ายขึ้นและแข่งขันกับบริษัทอื่นในตลาดได้ ขณะที่ร้อยละ 84 เห็นว่าจะมีผลให้มูลค่าหุ้นดีขึ้น และร้อยละ 88 เห็นว่าจะช่วยให้บริษัทสามารถดึงดูดผู้ลงทุนได้ดีขึ้น

บทเรียนจากวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 ภาคธุรกิจขนาดใหญ่หลายแห่งได้มีการทบทวนและปรับกลยุทธ์การลงทุนให้กิจการมีภูมิคุ้มกันต่อความเสี่ยงอันเกิดจากความผันผวนของเศรษฐกิจโลกอย่างกว้างขวาง เช่น เครือซีเมนต์ไทย หรือ SCG เครือเจริญโภคภัณฑ์ หรือ CP Group และบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นตัวอย่างของกิจการขนาดใหญ่ที่มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยการปรับกลยุทธ์หลายประการ ทั้งการปรับลดจำนวนบริษัทในเครือเมื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงในอนาคตด้วยความรู้ตามหลักวิชาการ มีการพัฒนาและเตรียมทรัพยากรบุคคลอย่างเป็นระบบ ประเมินตัวเองด้านความสามารถในการลงทุน ไม่ทำให้มีภาระมากเกินไป

ทำตามความสามารถที่มีอยู่ ไม่ทุ่มจนสุดตัว คำนี้ถึงคำว่า “พอ” ตามกำลังของธุรกิจและกิจการมีความเจริญก้าวหน้าด้วย และหากมีวิกฤตการณ์ใด ๆ เกิดขึ้นซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาโดยที่คาดไม่ถึง กิจการต้องอยู่ได้โดยไม่ทำให้พนักงาน ผู้ถือหุ้น สถาบันการเงินที่ให้อุปสรรคและสังคมเดือดร้อน นอกจากนั้นในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยรายงานว่ามีหลายองค์กรธุรกิจและหลายบริษัทในประเทศไทยมีความตื่นตัวในเรื่องของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม และนำไปเชื่อมโยงกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาชุมชน และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากโครงการต่าง ๆ ที่ทำร่วมกับชุมชนของหลายองค์กร

ผลจากการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ได้ทำให้องค์กรภาคธุรกิจสามารถผ่านช่วงเวลาแห่งความยากลำบากนั้นมาได้ ตลอดจนเป็นสิ่งที่จะช่วยเสริมให้ภาคธุรกิจที่มีระบบบรรษัทภิบาลที่กำหนดให้องค์กรควบคุมกิจการให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ด้วยความโปร่งใสภายใต้กรอบของจริยธรรมที่ดี โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างรอบด้าน สามารถดำเนินการด้วยความรับผิดชอบต่อ ยุติธรรม และโปร่งใสมากขึ้น ตลอดจนมีการบริหารความเสี่ยงที่รัดกุมมากขึ้นอย่างต่อเนื่องมีมาตรการและกฎกติกาในการสร้างความเข้มแข็งทางธุรกิจมากขึ้น เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันในตนเอง เช่น มีการลงทุนในตลาดระหว่างประเทศในสัดส่วนที่พอประมาณและสมเหตุสมผลมากขึ้น โดยที่ผ่านมาสถาบันการเงินไทยทั้งระบบซึ่งถือครองสินทรัพย์ต่างประเทศเพียงสัดส่วนประมาณร้อยละ 8 เมื่อประกอบกับการวางแผนอย่างรอบคอบของธนาคารแห่งประเทศไทย และหน่วยงานด้านวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่ยกเครื่องการบริหารด้านการเงินระดับมหภาค จึงสามารถป้องกันมิให้ประเทศเผชิญวิกฤตการเงินซ้ำรอย เป็นผลให้วิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ. 2550 ไม่กระทบประเทศไทยมากนัก (ค่านาย อภิปรัชญาสกุล, 2558, หน้า 72-79)

จะเห็นได้ว่าเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงชีวิต และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการดำรงชีวิตประจำวัน การพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

อีกทั้งเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวปรัชญาที่ทุก ๆ คน สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ไม่ว่าจะเป็นตัวเราเอง นักเรียน เกษตรกร ข้าราชการ และประชาชนทั่วไป ตลอดจนบริษัท ห้าง

ร้าน สถาบันต่าง ๆ ทั้งนอกภาคการเกษตรและในภาคการเกษตร สามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวไปปฏิบัติ เพื่อดำรงชีวิตและพัฒนาธุรกิจการค้าได้จริง

ดังนั้นการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของ ทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงหลักการ 3 ประการ ดังนี้

1. ความพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล
3. การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

โดยการดำเนินงานเศรษฐกิจพอเพียงที่ดีจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข ความรู้ และคุณธรรม ตลอดจนต้องเป็นคนดี มีความอดทน พากเพียร

ความพอประมาณ หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิต การดำเนินธุรกิจอย่างพอเพียงตามความสามารถ และศักยภาพของคนที่มียู่ และต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลที่เหมาะสม ตลอดจนถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เป็นการเตรียมความพร้อม ความรู้ ที่จะรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลง หรือที่เราได้ยินกันคุ้นหูก็คือ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

เราสามารถมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงโดยร่วมปฏิบัติในสิ่งง่าย ดังนี้

1. ยึดหลักประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในทุกด้าน ลด ละ ความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิต
2. ประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพ
3. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ที่รุนแรงและไม่ถูกต้อง
4. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ โดยชวนขวนขวายหาความรู้ ให้เกิดรายได้เพิ่มพูนจนถึงขั้นพอเพียง

5. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดละสิ่งชั่วร้ายให้หมดสิ้นไป

การดำเนินการพัฒนาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจักนำไปสู่

1. การดำรงชีวิตที่สมดุลมีความสุขตามอัตภาพ
2. การพัฒนาเศรษฐกิจของตนเองและประเทศชาติมั่นคง
3. การอยู่ร่วมกันในสังคมเกิดความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

“...เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็ม ที่ถูกตอกรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป...” (พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจากวารสารชัยพัฒนา ฉบับประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๔๒)

ความเข้าใจในเศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง จะเป็นเรื่องที่สอนให้เราพึ่งตนเอง ไม่ต้องไปเบียดเบียนคนอื่น คือสอนในด้านของทางสายกลาง โดยให้เรามีความพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อมากเกินไป รู้จักใช้ของอย่างประหยัดและจำเป็น ก่อนจะใช้อะไรต้องมีเหตุผล พิจารณาให้รอบคอบก่อน สอนให้เราเตรียมรับมือกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นเสมอ ๆ ให้เรารู้จักวางแผนชีวิตอย่างมีระบบระเบียบไม่ยุ่งเหยิง และให้เรามีความซื่อสัตย์ สามัคคี และช่วยเหลือกันในยามลำบาก จะเห็นได้ว่าหากเราทำตามเศรษฐกิจพอเพียงนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์มากมายเลย ทั้งต่อตัวเองและสังคม

ดังนั้นเราปวงชนชาวไทยจะไม่สามารถมีโครงการที่ดี ๆ แบบนี้เกิดขึ้นได้แน่นอน ถ้าหากเราไม่มี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระผู้ทรงเป็นทั้งกษัตริย์ นักปราชญ์ และพ่อหลวงของแผ่นดินไทย

14. การนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

14.1 ด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช้จ่ายเกินตัว ไม่ลงทุนเกินขนาด คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ มีภูมิคุ้มกันไม่เสี่ยงเกินไป เช่น ทำบัญชีรายรับรายจ่ายเพื่อที่จะจัดการการใช้จ่ายเงินได้อย่างเป็นระบบ

14.2 ด้านจิตใจ มีจิตใจเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว

14.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้ รัก สามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว และชุมชน รักษาเอกลักษณ์ ภาษา ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย

14.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและคงอยู่ ชั่วลูกหลาน เช่น การใช้น้ำอย่างประหยัด ปิดไฟเมื่อไม่ใช้งาน ขึ้นลงขั้นเดียวใช้บันไดแทนลิฟท์

14.5 ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน

การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในทุกภาคส่วนของสังคมอย่างจริงจัง จะส่งผลให้การพัฒนาประเทศก้าวหน้าไป อย่างสมดุล มั่นคง และยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี อันจะนำไปสู่ “ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย” (ที่มา http://www.fisheries.go.th/cf-kung_krabaen/kkb5.html)

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค

การบริโภคคนนับว่าเป็นกิจกรรมที่มนุษย์ทุกคนพบเห็นเป็นประจำทุกวันนับตั้งแต่เราเกิดจนเราตาย การบริโภคเกิดขึ้นตลอดเวลา นับตั้งแต่เราตื่นนอนจนเข้าพักผ่อนนอนหลับ การบริโภคของมนุษย์เรานั้นครอบคลุมไปจนถึงตั้งแต่สินค้าหรือบริการในราคาไม่กี่บาทไปจนถึงสินค้าหรือบริการที่มีราคาแพง และครอบคลุมสิ่งต่าง ๆ หลากหลายชนิด มีทั้งที่มีความจำเป็นและไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ดังนั้นพฤติกรรมผู้บริโภคจึงเกิดขึ้นได้จากปัจจัยที่เกิดขึ้นหรือกระบวนการในการตัดสินใจที่จะรับสินค้าหรือบริการ (ชูชัย สมितिไกร, 2560, หน้า 5)

พฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer behavior) หมายถึง การกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือก (Select) การซื้อ (Purchase) การใช้ (Use) และการกำจัดส่วนที่เหลือ (Dispose) ของสินค้าหรือบริการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการและความปรารถนาของตน (Solomon, 2009) พฤติกรรมเหล่านี้สามารถอธิบายโดยละเอียดได้ดังนี้ (ซูชัย สมิติไกร, 2560, หน้า 6-221)

การตัดสินใจเลือก หมายถึง พฤติกรรมและกระบวนการทางจิตใจของผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ โดยครอบคลุมพฤติกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่การตระหนักถึงความต้องการ การค้นหาข้อมูล การประเมินทางเลือกต่าง ๆ และการตัดสินใจซื้อ

การซื้อ หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการที่ผู้บริโภคต้องการ ตั้งแต่การเลือกแหล่งที่จะซื้อและวิธีการจ่ายเงินค่าสินค้าและบริการ

การใช้ หมายถึง การที่ผู้บริโภคนำสินค้ามาใช้ประโยชน์ตามที่มุ่งหวัง หรือการรับบริการจากองค์การธุรกิจ

การกำจัดส่วนที่เหลือ หมายถึง การนำส่วนที่เหลือของผลิตภัณฑ์ไปกำจัดทิ้งโดยอาจกระทำในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การทิ้งในถังขยะ การนำกลับมาใช้ใหม่ (Reuse) การนำไปผลิตใหม่ (Recycle)

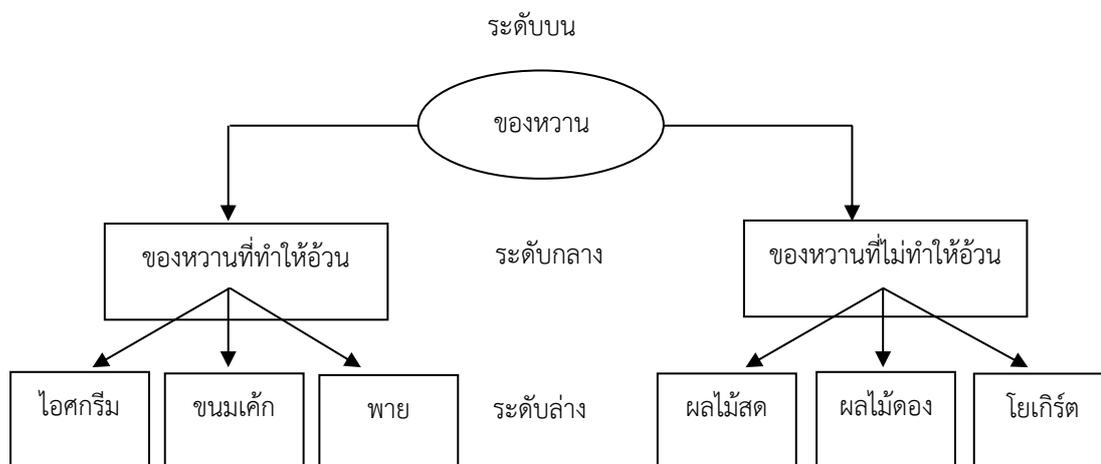
1. วิธีการประเมินทางเลือก

แม้ว่าผู้บริโภคจะมีชุดของการพิจารณาอยู่ในใจแล้ว แต่ผู้บริโภคก็ยังจำเป็นต้องมีวิธีการที่ใช้ในการประเมินทางเลือก ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว สามารถกระทำได้ในสองรูปแบบคือ รูปแบบแรกอาศัยการประเมินที่เก็บไว้ในความทรงจำ และรูปแบบที่สอง สร้างวิธีการประเมินแบบใหม่โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการค้นหา (Blackwell et al., 2007) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การประเมินที่เก็บไว้ในความทรงจำ (Pre-existing evaluation) หากพนักงานขายถามว่า “จะรับแป๊ปซี่หรือโค้กดีคะ” ผู้บริโภคก็มักจะตัดสินใจเลือกได้ไม่ยากแต่อย่างไร เพราะมีผลการประเมินผลิตภัณฑ์เหล่านี้เก็บเอาไว้ในความทรงจำอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็ผลจากการมีประสบการณ์โดยตรงหรือจากการบอกเล่าของผู้อื่นก็ตาม

1.2 การสร้างวิธีการประเมินแบบใหม่ (Constructing new evaluation) ในบางกรณีผู้บริโภคอาจจะไม่สามารถอาศัยการประเมินที่เก็บไว้ในความทรงจำ ทั้งนี้เนื่องจากไม่เคยมีประสบการณ์หรือไม่มีข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ประเภทนั้น ๆ หรือในบางกรณีผู้บริโภคอาจจะไม่ต้องการใช้การประเมินที่เก็บไว้ในความทรงจำก็ได้ เนื่องจากอาจจะเป็ข้อมูลที่เก่าและล้าสมัยไปแล้ว สำหรับการซื้อครั้งใหม่ ดังนั้นผู้บริโภคจึงจำเป็นต้องมีการสร้างวิธีการประเมินแบบใหม่ ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็นสองวิธีการคือ 1. การจัดประเภท และ 2. การพิจารณาทีละส่วน

1.2.1 การจัดประเภท (Categorization) หมายถึง การประเมินทางเลือกโดยอาศัยการจัดประเภทผลิตภัณฑ์ โดยปกติแล้ว ผู้บริโภคจะมีการจัดประเภทผลิตภัณฑ์อยู่แล้ว ตัวอย่างเช่น (ภาพที่ 3) การจัดประเภทอาหาร

ภาพที่ 3 ตัวอย่างการจัดประเภท
ที่มา: ชูชัย สมितिไกร (2560, หน้า 80)

จากภาพที่ 3 ระดับบน (Superordinate level) เป็นการจัดประเภทแบบกว้าง ๆ ในที่นี้อาจจัดประเภทอาหารเป็นของหวาน ส่วนระดับกลาง (Basic level) เป็นการจัดประเภทที่บ่งบอกถึงความคล้ายคลึงกันของผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น ของหวานที่ทำให้อ้วน กับของหวานที่ไม่ทำให้อ้วน ส่วนระดับล่าง (Subordinate level) เป็นการบ่งชี้อย่างเจาะจงถึงชนิดของผลิตภัณฑ์ในแต่ละกลุ่ม เช่น ขนมเค้ก ไอศกรีม โยเกิร์ต ผลไม้สด ฯลฯ ดังนั้นเมื่อผู้บริโภคจำเป็นต้องประเมินทางเลือกต่าง ๆ ผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดก็จะถูกนำมาพิจารณาว่าอยู่ในประเภทใด ตัวอย่างเช่น สมมติว่ารายการของหวานที่ให้ผู้บริโภคเลือก ได้แก่ กล้วยบวชชี ลอดช่อง และฟรุตสลัด ผู้บริโภคจะมีการประเมินของหวานแต่ละชนิดว่าจัดอยู่ในประเภทใด ในกรณีนี้กล้วยบวชชีและลอดช่องควรจะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มของหวานที่ทำให้อ้วน ส่วนฟรุตสลัดควรจะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มของหวานที่ไม่ทำให้อ้วน ดังนั้นการจัดประเภทผลิตภัณฑ์จึงมีอิทธิพลต่อการประเมินและการตัดสินใจของผู้บริโภคเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริโภคที่จัดให้ผลไม้บางชนิด เช่น ทูเรียน อยู่ในกลุ่มของหวานที่ทำให้อ้วน ย่อมจะไม่เลือกรับประทานผลไม้ชนิดนี้ หากต้องการรักษาน้ำหนักตัวหรือรูปร่างของตน

1.2.2 การพิจารณาทีละส่วน (Piecemeal process) คือ การประเมินทางเลือกที่พิจารณาจุดเด่นและจุดด้อยของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด โดยอาศัยเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ดังนั้นผู้บริโภคจำเป็นต้องมีเกณฑ์การประเมิน (Evaluative criteria) ซึ่งหมายถึง ประเด็นหรือหลักที่ใช้ในการพิจารณาตัดสินใจว่า ผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร เพื่อให้การตัดสินใจของผู้บริโภคมีความถูกต้องมากที่สุด เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินสามารถจะมีได้หลากหลาย เช่น ราคาของผลิตภัณฑ์ ความทนทาน การบำรุงรักษา ประสิทธิภาพการทำงาน ฯลฯ อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาผ่านไปเกณฑ์ในการประเมินก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเทคโนโลยี สังคม วัฒนธรรม หรือเศรษฐกิจ จะทำให้ผู้บริโภคมีการกำหนดเกณฑ์ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ตัวอย่างเช่น ในปัจจุบันนี้

พลังงานมีราคาแพงขึ้น ผู้บริโภคที่ต้องการซื้อรถยนต์หรือเครื่องใช้ไฟฟ้า ก็มักจะให้ความสำคัญแก่เกณฑ์ที่เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานของผลิตภัณฑ์ประเภทนี้ด้วย

เกณฑ์ที่ผู้บริโภคใช้ในการประเมินเป็นสิ่งที่อาจจะได้จากแหล่งต่าง ๆ (Walters, 1978) ดังต่อไปนี้

ก. ตัวของผู้บริโภค ได้แก่ ความต้องการ แรงจูงใจ ค่านิยม บุคลิกภาพ วิถีชีวิต และทัศนคติของผู้บริโภค

ข. กลุ่มอ้างอิงของผู้บริโภค ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน หรือกลุ่มทางสังคมต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อผู้บริโภค กลุ่มอ้างอิงเหล่านี้มีอิทธิพลทำให้ผู้บริโภคกำหนดเกณฑ์ในการประเมินไปในทางที่สอดคล้องกับความคิดเห็นและบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิง

ค. องค์การธุรกิจต่าง ๆ ได้แก่ ผู้ผลิตสินค้าและให้บริการต่าง ๆ ที่โฆษณาสื่อสารข้อมูลให้แก่ผู้บริโภคเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ทำให้ผู้บริโภคมีความรู้เกี่ยวกับสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ต้องการซื้อ

ในการประเมินทางเลือก เกณฑ์การประเมินสินค้าหรือบริการแต่ละประเภทอาจจะมีความแตกต่างกันและมีจำนวนเกณฑ์ไม่เท่ากัน ในการซื้อสินค้าที่มีราคาถูก ผู้บริโภคอาจใช้เกณฑ์ในการประเมินเพียง 1-2 เกณฑ์เท่านั้น แต่หากเป็นการซื้อสินค้าที่ซื้อนาน ๆ ครั้งและมีราคาแพง เช่น บ้านหรือรถยนต์ ผู้บริโภคมักจะมีเกณฑ์ในการประเมินหลายข้อ นอกจากนั้นหากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคมีความรู้สึกเกี่ยวพันสูง (High-involvement product) เช่น ผู้บริโภคทราบว่าผลิตภัณฑ์นั้นมีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ของตนเอง หรืออาจมีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ ผู้บริโภคก็มักจะใช้เกณฑ์ในการประเมินหลายข้อ

แม้ว่าผู้บริโภคจะใช้เกณฑ์ในการประเมินหลายข้อ แต่เกณฑ์แต่ละข้ออาจมีความสำคัญไม่เท่ากัน เกณฑ์บางข้ออาจมีลักษณะเป็น “ตัวตัดสิน (determinant attribute)” ในการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค

ในการประเมินแบบพิจารณาที่ละส่วน ผู้บริโภคจะมีกลยุทธ์ในการประเมินสองแบบ คือ แบบที่หนึ่ง การประเมินแบบไม่ชดเชย และแบบที่สอง การประเมินแบบชดเชย (Blackwell et al., 2007) ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.3 การประเมินแบบไม่ชดเชย (Non-compensatory evaluation) กลยุทธ์การประเมินแบบนี้หมายถึงการไม่นำจุดเด่นและจุดด้อยของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดมาชดเชยกัน หากผลิตภัณฑ์ชนิดใดมีจุดด้อยอย่างใดอย่างหนึ่งที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ก็จะถูกตัดออกไปจากการประเมินทันที

1.2.4 การประเมินแบบชดเชย (Compensatory evaluation) หมายถึงการประเมินที่อนุญาตให้นำผลของการประเมินแต่ละด้านมาชดเชยกันได้ หรือเป็นการประเมินที่นำคะแนนแต่ละด้านมาบวกเข้าด้วยกัน

2. ทางลัดในการประเมินทางเลือก

โดยปกติแล้วในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ผู้บริโภคไม่ได้มีการประเมินทางเลือกโดยใช้กระบวนการที่ซับซ้อนทุกครั้ง ในบางครั้งผู้บริโภคจะใช้ “ทางลัด (shortcuts)” เพื่อให้การตัดสินใจรวดเร็วขึ้น ทางลัดที่ผู้บริโภคใช้ในการประเมินทางเลือกมีด้วยกันหลายแบบดังต่อไปนี้

2.1 สัญญาณเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ (Product signal) หมายถึง คุณลักษณะบางอย่างของผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคใช้ในการสรุปอ้างอิงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์

2.2 ความเชื่อเกี่ยวกับตลาด (Market belief) หมายถึง การที่ผู้บริโภคมีความเชื่อบางอย่างเกี่ยวกับตราหือ ผลิตภัณฑ์ หรือร้านค้า และใช้ความเชื่อนี้เป็นทางลัดในการตัดสินใจของตนเอง

3. การตัดสินใจเลือก

เมื่อประเมินทางเลือกต่าง ๆ แล้ว ผู้บริโภคจะตัดสินใจเลือกในขั้นสุดท้ายว่าจะซื้อผลิตภัณฑ์ยี่ห้อใด โดยการตัดสินใจเลือกนี้ ผู้บริโภคกระทำโดยการอาศัยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการประเมินทางเลือก อย่างไรก็ตามผู้บริโภคแต่ละคนมักมีรูปแบบการตัดสินใจ (Decision-making Styles) ที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะทางจิตวิทยาของแต่ละบุคคล การมีรูปแบบการตัดสินใจที่แตกต่างกันนี้ ทำให้ผู้บริโภคแต่ละคนมีการตัดสินใจเลือกที่แตกต่างกัน แม้ว่าอาจจะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เหมือนกันก็ตาม

4. แบบจำลองรูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค

Sproles and Kendall (1986) ได้เสนอแบบจำลองรูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค (Model of consumer decision-making styles) ประกอบด้วยรูปแบบการตัดสินใจจำนวน 8 รูปแบบดังต่อไปนี้

4.1 แบบเน้นคุณภาพ (Quality Consciousness) หมายถึง การตัดสินใจของผู้บริโภคที่คำนึงถึงคุณภาพของสินค้าเป็นหลัก ต้องการซื้อสินค้าที่มีคุณภาพสูงหรือที่สุด นอกจากนี้ผู้บริโภคแบบนี้ยังนิยมความสมบูรณ์แบบ (Perfectionism) โดยจะตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าอย่างละเอียดถี่ถ้วนมากกว่าผู้บริโภคกลุ่มอื่น ๆ และมีการเปรียบเทียบสินค้าต่าง ๆ ก่อนการตัดสินใจซื้อ

4.2 แบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง (Brand Consciousness) หมายถึง การตัดสินใจของผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับตราสินค้า โดยผู้บริโภคจะเลือกตัดสินใจจากความมีชื่อเสียงของตราสินค้า และมักจะนิยมเลือกซื้อสินค้าที่มีราคาแพงหรือมีชื่อเสียง (Brand Name) เนื่องจากมีความเชื่อว่าราคาของสินค้าเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงคุณภาพของสินค้านั้น ๆ คือ ยิ่งสินค้ามีราคาสูงแสดงว่าสินค้านั้นยิ่งมีคุณภาพดี นอกจากนี้ผู้บริโภคในกลุ่มนี้ยังนิยมเลือกซื้อสินค้ายี่ห้อที่ติดอันดับขายดีและมีการโฆษณาอีกด้วย

4.3 แบบตามแฟชั่น (Fashion Consciousness) หมายถึง การตัดสินใจของผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับกระแสความนิยมหรือแฟชั่น โดยผู้บริโภคจะชอบแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ และคอยติดตามการเปลี่ยนแปลงของแฟชั่นอยู่เสมอ เพื่อให้ตนเองมีความทันสมัยตลอดเวลา

4.4 แบบเน้นความสุข/ความเพลิดเพลิน (Hedonistic/recreation Consciousness) หมายถึง การตัดสินใจของผู้บริโภคที่มุ่งเน้นการซื้อสินค้าเพื่อความเพลิดเพลิน เนื่องจากรู้สึกมีความสุขเมื่อได้ใช้จ่ายใช้สอย และมองว่ากิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ทำให้ตนเองมีความสุขและสนุกสนาน โดยผู้บริโภคในกลุ่มนี้จะมีความสุขกับการได้เดินดูและเลือกซื้อสินค้าต่าง ๆ ด้วยตนเองเป็นอย่างมาก

4.5 แบบตามใจตนเอง (Impulse Consciousness) หมายถึง การตัดสินใจของผู้บริโภคที่มักกระทำอย่างรวดเร็วตามใจตนเอง โดยปราศจากการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วน

เนื่องจากไม่ได้วางแผนการซื้อสินค้าของตนเองมาก่อน ซึ่งในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าแต่ละครั้ง ผู้บริโภคกลุ่มนี้จะไม่สนใจว่าตนเองจะจ่ายเงินไปมากน้อยเท่าไร ด้วยเหตุนี้จึงอาจกลับมารู้สึกเสียใจกับการตัดสินใจของตนเองในภายหลัง

4.6 แบบเน้นราคา (Price Consciousness) หมายถึง การตัดสินใจของผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญและคำนึงถึงราคาของสินค้าเป็นอย่างมาก และมักจะเลือกซื้อสินค้าที่มีราคาถูกหรือเป็นสินค้าที่มีการลดราคา โดยผู้บริโภคนี้มีเป้าหมายที่จะซื้อสินค้าที่มีความคุ้มค่ากับเงินที่จ่ายไปให้ได้มากที่สุด

4.7 แบบสับสน (Confusion by Overchoice) หมายถึง การตัดสินใจของผู้บริโภคที่มักจะสับสนกับตราสินค้าหรือร้านค้าที่มีให้เลือกมากมาย ผู้บริโภคกลุ่มนี้มักไม่ค่อยมีความมั่นใจในตัวเองและตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าได้ยาก ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่ผู้บริโภคได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือร้านค้าต่าง ๆ เข้ามามากจนเกินไป

4.8 แบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า (Habit/brand Loyalty) หมายถึง การตัดสินใจของผู้บริโภคที่มักซื้อสินค้านั้นซ้ำเดิมทุกครั้งจนเป็นนิสัย หรือเจาะจงซื้อเฉพาะตราสินค้าที่ตนเองชื่นชอบเท่านั้น

ต่อมา Shim (1996) ได้นำรูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค Sproles and Kendall (1986) มาพิจารณาจัดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1. แบบเน้นประโยชน์ใช้สอย (Utilitarian decision-making styles) ประกอบด้วยรูปแบบการตัดสินใจ 2 รูปแบบ คือ แบบเน้นคุณภาพ และแบบเน้นราคา

2. แบบเน้นสังคม (Social/conspicuous decision-making styles) ประกอบด้วยรูปแบบการตัดสินใจ 4 รูปแบบ คือ แบบเน้นตราสินค้าที่ชื่อเสียง แบบตามแฟชั่น แบบเน้นความสุขและความเพลิดเพลิน และแบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า

3. แบบที่ไม่น่าปรารถนา (Undesirable decision-making styles) ประกอบด้วยรูปแบบการตัดสินใจ 2 รูปแบบ คือ แบบตามใจตนเอง และแบบสับสน

5. แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการและแรงจูงใจของผู้บริโภค

5.1 ลักษณะของความต้องการ

ความต้องการของมนุษย์โดยทั่วไปมีลักษณะดังต่อไปนี้ (ชูชัย สมितिไกร, 2560, หน้า 214-221)

5.1.1 ความต้องการของมนุษย์เกิดขึ้นตลอดเวลา ความต้องการของมนุษย์เป็นผลจากการรับรู้ถึงความแตกต่างระหว่างสถานะในอุดมคติ (Ideal State) กับสถานะในความเป็นจริง (Actual State) สถานะในอุดมคติคือสถานะที่บุคคลมีความปรารถนาอยากให้เกิดขึ้น ส่วนสถานะในความเป็นจริงคือสถานะที่เกิดขึ้นและดำรงอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้นมนุษย์จึงมีความต้องการเกิดขึ้นตลอดเวลาอันเป็นผลมาจากการรับรู้ถึงความแตกต่างระหว่างสถานะทั้งสองดังกล่าว

5.1.2 ความต้องการของมนุษย์มีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มนุษย์เกิดมาพร้อมกับความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ความต้องการด้านร่างกาย (Biological Needs) เป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์มีชีวิตรอดต่อไป เมื่อเกิดความหิว ความกระหาย ความอยาก หรือความต้องการด้านร่างกายอื่น ๆ มนุษย์จำเป็นต้องแสวงหาสิ่งที่สามารถตอบสนองให้ร่างกายกลับสู่สภาวะสมดุล นอกจากนั้น

มนุษย์ยังมีความต้องการด้านจิตใจ (Psychological needs) ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้มนุษย์มีความสุขและความพึงพอใจ เช่น ต้องการการยกย่องนับถือจากผู้อื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ดังนั้นมนุษย์จึงจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองด้านจิตใจเช่นเดียวกับด้านร่างกาย

5.1.3 ความต้องการของมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ เมื่อความต้องการหนึ่ง ๆ ของบุคคลได้รับการตอบสนองแล้ว เขาอาจมีความต้องการใหม่เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น เมื่อความต้องการอยากจะมีรถยนต์ส่วนตัวบรรลุผลสำเร็จแล้ว ผู้บริโภคอาจมีความต้องการที่จะมีรถยนต์ที่หรูหราและมีขนาดใหญ่กว่าเดิม

5.1.4 ความต้องการของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน แต่ละบุคคลมีความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลมาจากความแตกต่างทางด้านร่างกายและลักษณะทางจิตวิทยาต่าง ๆ เช่น บุคลิกภาพ การเรียนรู้ และค่านิยม

5.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

การเข้าใจถึงความต้องการและแรงจูงใจของผู้บริโภค เป็นพื้นฐานของการทำความเข้าใจพฤติกรรมของผู้บริโภค ดังนั้นจะนำเสนอแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการและแรงจูงใจของผู้บริโภคที่สำคัญรวม 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้น และทฤษฎีความต้องการพื้นฐาน 3 ประเภท

5.3 ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้น

Maslow (1943) ได้เสนอทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้น (Hierarchy of Needs Theory) โดยมีสมมติฐานเบื้องต้นดังนี้

5.3.1 มนุษย์มีความต้องการเป็นลำดับขั้น เมื่อความต้องการระดับใดได้รับการตอบสนองแล้วความสำคัญของความต้องการนั้นก็จะลดน้อยลง และจะพยายามตอบสนองความต้องการในระดับที่สูงขึ้นไป

5.3.2 ความต้องการของมนุษย์เป็นเรื่องที่มีความสลับซับซ้อน และความต้องการจะมีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น เมื่อเกิดความหิว การระงับความหิวจะเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องการกระทำมากที่สุด และความต้องการนี้จะลดลงเมื่อได้รับการตอบสนองแล้ว

5.3.3 ความต้องการระดับต่ำต้องได้รับการตอบสนองก่อน จึงจะเกิดความต้องการในระดับที่สูงขึ้น

5.3.4 วิธีการตอบสนองความต้องการในระดับสูง มีความหลากหลายมากกว่าการตอบสนองความต้องการในระดับต่ำ

Maslow (1943) ได้จำแนกความต้องการของมนุษย์เป็น 5 ชั้น ดังนี้

1. ความต้องการด้านสรีระ (Physiological Needs) เป็นความต้องการทางร่างกายของมนุษย์ซึ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต ความต้องการเหล่านี้ ได้แก่ อากาศ น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย มนุษย์จะมีความต้องการในลำดับถัดไปเมื่อความต้องการด้านสรีระได้รับการตอบสนองแล้ว

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการความปลอดภัยเกิดขึ้นเมื่อความต้องการด้านสรีระได้รับการตอบสนองแล้ว ความปลอดภัยดังกล่าวมี 2 รูปแบบคือ ความต้องการความปลอดภัยด้านร่างกายและความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ ซึ่งความต้องการความปลอดภัย

ด้านร่างกาย ได้แก่ การมีความปลอดภัยในชีวิต การมีสุขภาพดี ส่วนความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การมีอาชีพการงานที่มั่นคง

3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) หมายถึง ความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการมีปฏิสัมพันธ์และเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือสังคม เช่น มิตรภาพ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และความรักจากผู้อื่น

4. ความต้องการการยกย่องนับถือ (Esteem Needs) หมายถึง ความต้องการที่จะได้รับความยอมรับนับถือจากผู้อื่น การมีตำแหน่งและเกียรติยศ และการมีสถานภาพทางสังคม

5. ความต้องการบรรลุถึงความสำเร็จแห่งตน (Self-actualization Needs) หมายถึง ความต้องการที่พัฒนาศักยภาพของตนไปสู่จุดสูงสุด การได้ทำงานที่ท้าทาย และการประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำให้ตนเองรู้สึกว่าได้บรรลุถึงจุดสูงสุดของชีวิต

Maslow ได้จำแนกความต้องการทั้งห้าขั้นของมนุษย์ออกเป็น 2 ระดับใหญ่ ๆ คือ ระดับต่ำ (Lower-order Needs) ได้แก่ ความต้องการด้านสรีระ และความต้องการความปลอดภัย สำหรับความต้องการในระดับสูง (Higher-order Needs) ได้แก่ ความต้องการทางสังคม ความต้องการความยอมรับนับถือ และความต้องการบรรลุถึงความสำเร็จแห่งตน

5.4 ทฤษฎีความต้องการพื้นฐาน 3 ประเภท

McClelland (1961) ได้เสนอ ทฤษฎีความต้องการพื้นฐาน 3 ประเภท (A trio of Basic Needs Theory) โดยกล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ และสามารถจำแนกความต้องการได้เป็น 3 ประเภท คือ

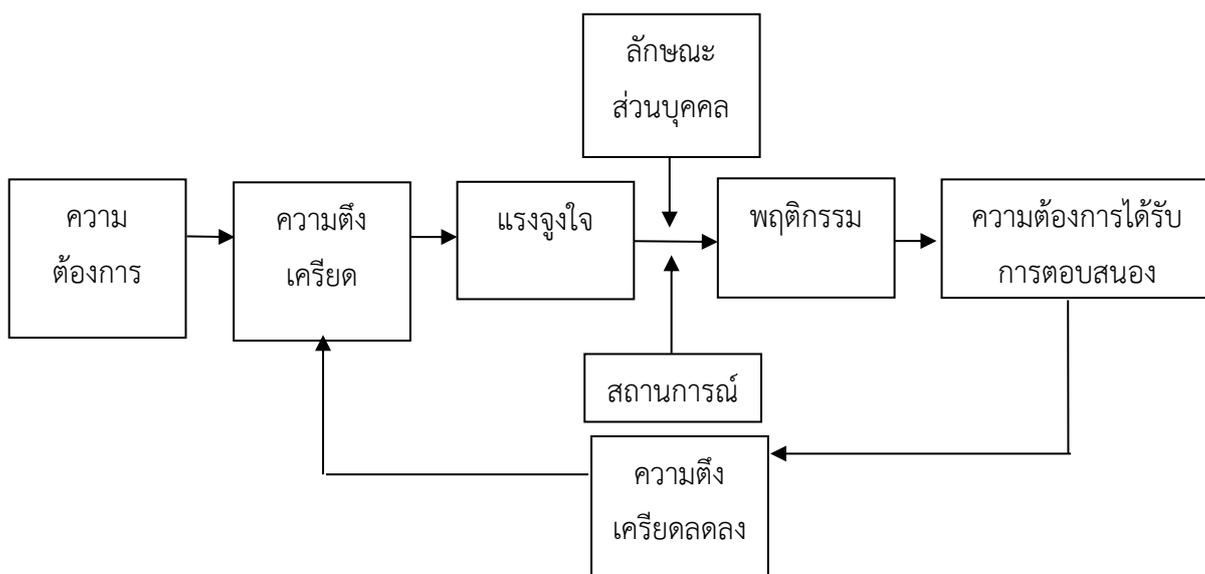
5.4.1 ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) หมายถึง ความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จจากการทำงาน ความต้องการนี้กระตุ้นให้บุคคลตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย ทำงานหนัก และใช้ทักษะและความสามารถที่มีเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นบุคคลที่มีความต้องการความสำเร็จสูง จึงมีแนวโน้มต้องการสินค้าที่สะท้อนถึงความสำเร็จ เช่น สินค้าที่หรูหรา หรือหาได้ยาก การวิจัยของ Ericksen and Sirgy (1989) ซึ่งศึกษาเรื่องความต้องการความสำเร็จกับพฤติกรรมการแต่งกายโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรเพศหญิงของมหาวิทยาลัย พบว่ากลุ่มที่มีความต้องการความสำเร็จสูงจะชอบใส่เสื้อผ้าแบบนักธุรกิจ ในขณะที่กลุ่มที่ขาดความต้องการความสำเร็จจะชอบใส่เสื้อผ้าแบบ อื่น ๆ เช่น แบบผู้หญิงหวาน ชุดลำลอง

5.4.2 ความต้องการความสัมพันธ์ (Need for Affiliation) หมายถึง ความปรารถนาที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ผู้ที่มีความต้องการนี้สูงจะให้ความสำคัญแก่มิตรภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และความต้องการเป็นที่รักของบุคคลอื่น นอกจากนั้นยังมักจะปฏิบัติตามบรรทัดฐานและกฎระเบียบต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ ดังนั้นบุคคลที่มีความต้องการความสัมพันธ์สูง จึงมีแนวโน้มต้องการใช้สินค้าและบริการที่สามารถแบ่งปันหรือบริโภคร่วมกันในกลุ่ม เช่น เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

5.4.3 ความต้องการอำนาจ (Need for Power) เป็นความต้องการที่จะควบคุมผู้อื่น หรือสิ่งแวดล้อม สามารถมีอิทธิพลและชักนำผู้อื่นได้ ดังนั้นบุคคลที่มีความต้องการความสำเร็จสูง จึงมีแนวโน้มต้องการสินค้าที่สะท้อนให้เห็นว่าตนสามารถมีอำนาจเหนือผู้อื่น เช่น เครื่องเสียงมีพลังขับสูง

5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการและแรงจูงใจของผู้บริโภค

ความต้องการด้านต่าง ๆ ของบุคคลคือ สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ผลักดันให้บุคคลมีการกระทำต่าง ๆ ซึ่งภาวะที่บุคคลมีแรงผลักดันเกิดขึ้นในจิตใจนี้เรียกว่า การมีแรงจูงใจ (Motivation) บุคคลที่มีแรงจูงใจจะมีพลังและความกระตือรือร้นที่จะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ อย่างมีทิศทาง เพื่อตอบสนองความต้องการและบรรลุเป้าหมายของตน

ภาพที่ 4 กระบวนการเกิดแรงจูงใจ
ที่มา : ชูชัย สมธิไกร (2560, หน้า 219)

ภาพที่ 4 แสดงถึงกระบวนการเกิดแรงจูงใจของผู้บริโภค โดยเริ่มต้นจากการที่ผู้บริโภคเกิดความต้องการ ซึ่งเกิดขึ้นเพราะผู้บริโภคทราบว่าสถานะที่ตนเองปรารถนา กับสถานะที่เป็นจริงไม่สอดคล้องกัน ตัวอย่างเช่น ผู้บริโภคมีความต้องการจะมีโทรศัพท์มือถือ แต่ในความเป็นจริงยังไม่มี ความต้องการที่เกิดขึ้นนี้ทำให้ผู้บริโภคเกิดความตึงเครียดในใจ (Tension) ซึ่งทำให้เกิดแรงจูงใจที่กระทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อลดความตึงเครียดนี้ อย่างไรก็ตามพฤติกรรมที่แสดงออกของแต่ละบุคคล จะแตกต่างกันไป ตัวอย่างเช่น บางคนอาจจะเลือกวิธีการผ่อนชำระค่าสินค้าเป็นงวด ๆ เพื่อให้สินค้า ตามที่ตนเองต้องการ แต่บางคนก็อาจเลือกที่จะอดทนรอ จนกว่าจะเก็บเงินได้ครบตามราคาสินค้า ทั้งนี้การเลือกพฤติกรรมของแต่ละบุคคลจะขึ้นอยู่กับลักษณะส่วนบุคคล (เช่น การเรียนรู้ บุคลิกภาพ ค่านิยม) และสถานการณ์ในขณะนั้น

5.6 คุณภาพของแรงจูงใจ

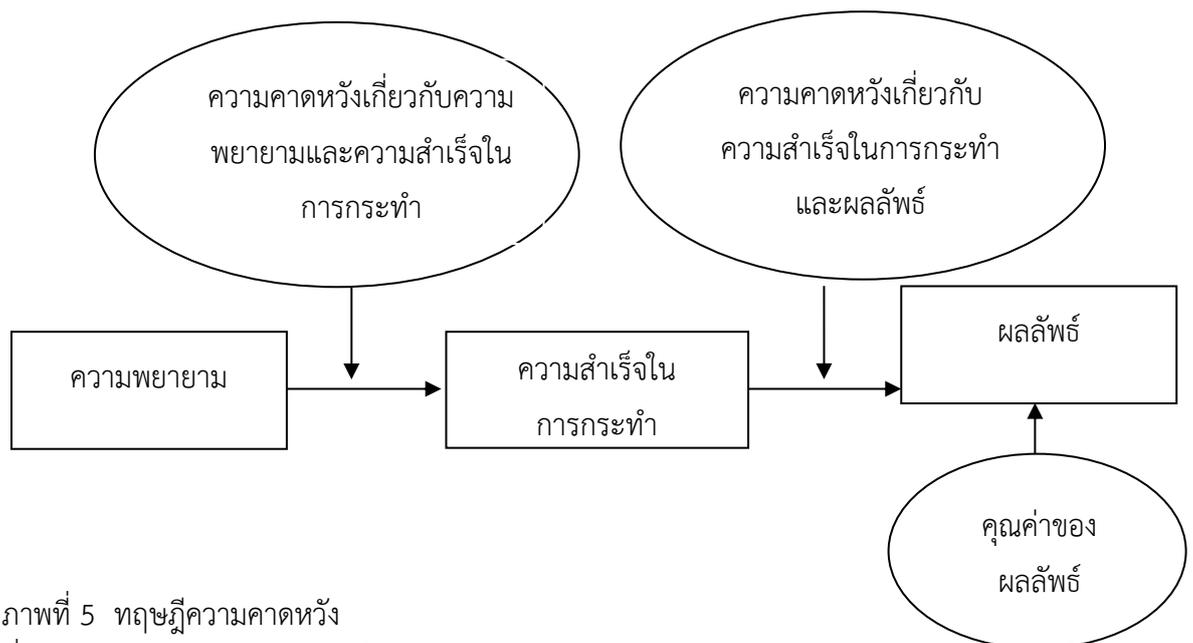
โดยทั่วไปแล้วคุณภาพ (Quality) ของแรงจูงใจประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่ ความเข้ม (Strength) และทิศทาง (Direction) ความเข้มของแรงจูงใจ หมายถึง ระดับความเต็มใจที่จะทุ่มเทความมานะพยายาม เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล (Solomon, 2009) ผู้บริโภคที่มีความเข้มของแรงจูงใจสูง จะทุ่มเทความพยายามในการกระทำสิ่ง

ต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองสามารถบริโภคสินค้าหรือบริการได้ตามที่ต้องการ ส่วนทิศทางของแรงจูงใจ หมายถึง วิธีการที่บุคคลกระทำเพื่อลดความตึงเครียดในใจและบรรลุถึงสิ่งที่ต้องการ ในยามที่คุณภาพของแรงจูงใจอยู่ในระดับสูง กล่าวคือมีทั้งความเข้มและทิศทาง เช่น ในกรณีที่บุคคลหนึ่งรู้สึกหิวและต้องการรับประทานอาหารเป็นอย่างมาก บุคคลนั้นจะมีทั้งความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามและการเลือกวิธีการที่ดีที่สุด เพื่อให้ตนเองได้รับประทานอาหารตามความต้องการ

นักจิตวิทยาได้เสนอแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ เพื่ออธิบายว่า เพราะเหตุใดมนุษย์จึงมีแรงจูงใจที่มีคุณภาพแตกต่างกัน ในที่นี้จะกล่าวถึงทฤษฎีแรงขับและทฤษฎีความคาดหวัง

1. ทฤษฎีแรงขับ (Drive Theory) ทฤษฎีนี้เสนอว่าความต้องการด้านชีววิทยาของมนุษย์เป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดสภาวะที่ไม่น่าปรารถนาหรือไม่สมดุล ซึ่งทำให้มนุษย์เกิดแรงจูงใจที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อลดสภาวะที่ไม่สมดุลนี้ ตัวอย่างเช่น เมื่อบุคคลรู้สึกกระหายน้ำซึ่งเป็นความต้องการด้านชีววิทยาชนิดหนึ่ง บุคคลนั้นก็จะพยายามกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ดื่มน้ำ และทำให้ตนเองกลับคืนสู่สภาวะที่สมดุล (Homeostasis) อีกครั้งหนึ่ง อย่างไรก็ตามทฤษฎีนี้ไม่สามารถจะอธิบายพฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์ได้ และบางครั้งมนุษย์กลับกระทำในสิ่งที่ตรงกันข้ามกับสิ่งที่ทฤษฎีนี้ได้กล่าวไว้ ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่บุคคลทราบว่าจะได้รับประทานอาหารเมื่อค่ำราคาแพง ณ ภัตตาคารอันหรูหรา เขาอาจจะเลือกที่จะไม่รับประทานอาหารเช้า ๆ ก่อนจะถึงอาหารมื้อค่ำ แม้ว่าจจะรู้สึกหิวก็ตาม

2. ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) ทฤษฎีนี้เสนอว่า มนุษย์แต่ละคนเป็นนักตัดสินใจที่มีเหตุผล และจะเลือกกระทำแต่สิ่งๆ ที่คิดว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่น่าปรารถนาสำหรับตนเอง (Vroom, 1964) เมื่อจำเป็นต้องตัดสินใจว่ากระทำการหนึ่งสิ่งใดหรือไม่ แต่ละบุคคลจะถามตนเองว่า “ฉันจะได้อะไรจากการทำเช่นนั้น?” บุคคลนั้นจะตัดสินใจทำ เมื่อเขาคิดว่ามีโอกาสเป็นไปได้สูงที่การกระทำนั้นจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่น่าปรารถนา ดังนั้นองค์ประกอบสำคัญของทฤษฎีนี้จึงประกอบด้วย (1) ผลลัพธ์ (2) คุณค่าของผลลัพธ์ (3) ความคาดหวังเกี่ยวกับความพยายามและการปฏิบัติงาน และ (4) ความคาดหวังเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและผลลัพธ์ (ภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 ทฤษฎีความคาดหวัง
ที่มา : ชูชัย สมितिไกร (2558, หน้า 221)

(1) ผลลัพธ์ (Outcome) หมายถึง ผลที่ได้รับจากการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การได้รับความยอมรับจากเพื่อนฝูง การได้รับคำยกย่องชมเชย

(2) คุณค่าของผลลัพธ์ (Valence) หมายถึง ความน่าปรารถนาหรือความน่าพึงพอใจของผลลัพธ์ตามความรู้ของบุคคล ตัวอย่างเช่น ผู้บริโภค ก. อาจให้คุณค่าแก่การได้รับความยอมรับจากกลุ่มเพื่อนมากกว่าคำชมเชยของพ่อแม่ แต่ผู้บริโภค ข. อาจให้คุณค่าในทางตรงกันข้ามก็ได้

(3) ความคาดหวังเกี่ยวกับความพยายามและความสำเร็จในการกระทำ (Effort Performance Expectancy) หมายถึง ความเป็นไปได้ (ตามความรู้ของบุคคล) ที่ว่าความพยายามจะนำไปสู่ความสำเร็จในการกระทำ ตัวอย่างเช่น วิทยุคนหนึ่งคิดว่า หากตนเองทุ่มเทความพยายามศึกษาแพชชันการแต่งกายแบบเกาหลีที่กำลังเป็นที่นิยมแล้ว ก็จะทำให้ตนเองสามารถแต่งกายตามแพชชันนี้ได้อย่างที่ต้องการ

(4) ความคาดหวังเกี่ยวกับความสำเร็จในการกระทำและผลลัพธ์ (Performance Outcome Expectancy) หมายถึง ความเป็นไปได้ (ตามความรู้ของบุคคล) ที่ว่าความสำเร็จในการกระทำจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่น่าปรารถนา ตัวอย่างเช่น หากสามารถแต่งกายตามแพชชันได้แล้ว จะทำให้ได้รับความยอมรับจากกลุ่มเพื่อน

ทฤษฎีความคาดหวังเชื่อว่า ก่อนที่บุคคลจะตัดสินใจว่าตนเองจะทุ่มเทความพยายามมากหรือน้อย เขาจะถามตนเองก่อนว่า (1) ความพยายามนี้จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือไม่ (2) ความสำเร็จนี้จะทำให้ได้รับผลลัพธ์ที่คาดหวังไว้หรือไม่ และ (3) ผลลัพธ์ที่ได้นี้มีความน่าปรารถนามากเพียงไร

6. แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมและวิถีชีวิตของผู้บริโภค

ในเรื่องว่าด้วยค่านิยมนี้ (ซูซีย์ สมิททิกร, 2558 อ้างถึงใน เขมมารี รัชชชูชีพ, 2560, หน้า 64-65)

ค่านิยม หมายถึง รูปแบบของความเชื่อที่แต่ละบุคคลยึดถือเป็นมาตรฐานในการตัดสินว่าสิ่งใดเลวหรือดี และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล (Rokeach, 1969) ค่านิยมทำหน้าที่เป็นมาตรฐานในการรับรู้ การประเมิน การเลือก และการตัดสินใจของบุคคล ค่านิยมเป็นเสมือนแกนกลางบุคลิกภาพของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความสนใจ ความตั้งใจและพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งมุ่งไปสู่การกระทำเพื่อให้ได้สิ่งที่นิยมนั้น (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา, 2523) การที่บุคคลมีค่านิยมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น แสดงถึงความรู้สึกรัก ความพอใจ ทัศนคติ และความต้องการที่บุคคลมีต่อเรื่องนั้นและความพร้อมที่จะแสดงออกเพื่อสนองต่อค่านิยมนั้น บุคคลจะขัดขวางและต่อต้านการกระทำที่ขัดต่อค่านิยมที่ตนมีอยู่ (เพ็ญแข ประจันปัจจนิก และอ้อมเดือน สดมณี, 2529)

6.1 ธรรมชาติของค่านิยม

นักจิตวิทยาได้สรุปว่าค่านิยมมีลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้ (Rokeach, 1968)

6.1.1 ค่านิยมมีความคงที่ถาวร (Completely Stable) ค่านิยมมีความคงที่และไม่เปลี่ยนแปลงอย่างง่าย ๆ ซึ่งทำให้วัฒนธรรมหรือสังคมหนึ่ง ๆ มีการคงอยู่ต่อเนื่องเป็นเวลานาน และก่อให้เกิดลักษณะประจำกลุ่มหรือชาติขึ้น ความคงที่ถาวรของค่านิยมเกิดขึ้นเพราะบุคคลให้สังคมได้รับการหล่อหลอมจากสังคมของตนเองเป็นเวลานาน

6.1.2 นิยมมีลักษณะเปรียบเทียบความสำคัญ (Relative Conception) บุคคลจะมีการเรียนรู้ค่านิยมต่าง ๆ ในสังคมของตน และมีการจัดลำดับความสำคัญของค่านิยมแต่ละอย่าง โดยผ่านทางกระบวนการหล่อหลอมทางสังคม (Socialization)

6.1.3 ค่านิยมมีลักษณะเป็นความเชื่อ (Beliefs) ซึ่งบ่งบอกถึงการประเมินว่าสิ่งใดดีหรือสิ่งใดไม่ดี และบ่งบอกว่าบุคคลควรจะมีวิถีหรือแนวทางการปฏิบัติตนอย่างไร เช่น ค่านิยมความซื่อสัตย์บ่งบอกว่า การโกหกหลอกลวงเป็นสิ่งที่ไม่ดี และบุคคลควรจะปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อสัตย์

6.2 ความสำคัญของค่านิยม

ค่านิยมมีความสำคัญต่อบุคคลและสังคมหลายประการดังต่อไปนี้ (สุนทรีย์ โคมิน และ สนิท สม์ครกร, 2522)

6.2.1 ค่านิยมทำหน้าที่เป็นเกณฑ์ (Criteria) หรือมาตรฐาน (Standard) ที่ใช้นำพฤติกรรมในหลายทาง เช่น

6.2.1.1 เป็นเกณฑ์ในการประเมิน ตัดสิน ชื่นชม ยกย่อง หรือติเตียนตนเองและการกระทำของผู้อื่น

6.2.1.2 เป็นตัวกำหนดให้บุคคลเลือกนियมอดมการณ์ทางการเมือง

6.2.1.3 จูงใจให้บุคคลแสดงจุดยืนของตนเองในเรื่องต่าง ๆ

6.2.1.4 เป็นบรรทัดฐานที่ช่วยในการชักชวน คัดค้าน และถกเถียงในประเด็นต่าง ๆ

6.2.1.5 เป็นบรรทัดฐานสำหรับกระบวนการให้เหตุผลต่อความคิดและการกระทำของตน

6.2.2 ค่านิยมทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความต้องการและแรงจูงใจของมนุษย์

6.2.3 ค่านิยมทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจหรือผลักดันของบุคคล ตัวอย่างเช่น บุคคลที่มีค่านิยมในการมีอายุยาวนานหรือสุขภาพดี ก็จะมีแรงผลักดันให้อยากออกกำลังกาย

6.3 ประเภทของค่านิยม

Rokeach (1968) ได้แบ่งค่านิยมออกเป็น 2 ประเภท คือ ค่านิยมจุดหมายปลายทาง และค่านิยมวิถีปฏิบัติ

6.3.1 ค่านิยมจุดหมายปลายทาง (Terminal Values) หมายถึง ค่านิยมที่เป็นเป้าหมายสุดท้ายที่บุคคลต้องการบรรลุถึง มีจุดเน้นหรือให้ความสำคัญอยู่ 2 แห่ง คือ เน้นที่ตนเอง (Self-centered) และเน้นที่สังคม (Society-centered) ตัวอย่างเช่น “ความสุขสบายในชีวิต (A Comfortable life)” เป็นค่านิยมจุดหมายปลายทางที่มีจุดเน้นที่ตนเอง ส่วน “ความสงบสันติสุขของโลก (A Word of Peace)” เป็นค่านิยมที่เน้นตนเองและเน้นสังคมแตกต่างกัน เช่น บางคนอาจให้ความสำคัญแก่ค่านิยมที่เน้นสังคมมากกว่าค่านิยมที่เน้นตนเอง

6.3.2 ค่านิยมวิถีปฏิบัติ (Instrumental Values) หมายถึง ค่านิยมที่เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในจุดหมายปลายทาง และมีจุดเน้นอยู่ 2 แห่ง เช่นกัน คือ เน้นที่จริยธรรม (Moral) และเน้นที่สมรรถนะ (Competence) ค่านิยมที่เน้นจริยธรรมเป็นค่านิยมที่ให้ ความสำคัญแก่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น การรู้จักให้อภัย (Forgiving) ความสุภาพ (Polite) ความรัก (Love) ส่วนค่านิยมที่เน้นสมรรถนะเป็นค่านิยมที่ให้ ความสำคัญแก่การบรรลุความสำเร็จ

ของตนเอง ตัวอย่างเช่น ความทะเยอทะยาน (Ambitions) ความสามารถ (Capable) การพึ่งพาตนเอง (Independent)

6.4 ค่านิยมของคนไทย

สำหรับในประเทศไทย สุนทรী โคมิน และสนิธ สมัครงการ (2522 อ้างถึงใน เขมมาวีร์ รัชชชูป, 2560 หน้า 66-68) ได้ทำการวิจัยค่านิยมของคนไทยโดยใช้แนวคิดของ Rokeach เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาและได้พบว่า ค่านิยมจุดหมายปลายทางที่คนไทยถือเป็นจุดหมายระดับสูงสุดของชีวิต ได้แก่ ความมั่นคงของชาติ ความสุขในครอบครัว ความภาคภูมิใจในตนเอง ความสำเร็จในชีวิต การมีชีวิตที่สบายพอควร ความเสมอภาค และการมีมิตรที่ดี ผลการวิจัยนี้สรุปได้ว่าคนไทยให้ความสำคัญแก่ค่านิยมจุดหมายปลายทางที่เน้นตนเองเป็นส่วนใหญ่ ส่วนค่านิยมวิถีปฏิบัติที่คนไทยให้ความสำคัญ ได้แก่ ความเป็นตัวของตัวเอง ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความกตัญญูรู้คุณ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่านิยมที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ในระยะต่อมา สุนทรী โคมิน (Komin, 1991) ได้จัดกลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทยออกเป็น 9 กลุ่ม โดยเรียงลำดับความสำคัญดังต่อไปนี้

1. การเน้นที่ตนเอง (Ego Orientation) คนไทยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับค่านิยมที่เกี่ยวกับตนเองเป็นอันดับแรก โดยจะเน้นความเป็นตัวของตัวเอง การรักษาเกียรติยศและศักดิ์ศรีคนไทยไม่ชอบการถูกดูหมิ่น ดังนั้นจึงมีการสร้างกลไกการหลีกเลี่ยงเพื่อลดความขัดแย้งหรือการเผชิญหน้าระหว่างบุคคล จึงทำให้เกิดค่านิยมหลายประการตามมา เช่น การรักษาหน้า การหลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์ การหลีกเลี่ยงการทำให้ผู้อื่นรู้สึกอึดอัด

2. การเน้นความกตัญญูรู้คุณ (Grateful Relationship Orientation) คนไทยให้ความสำคัญแก่ความกตัญญูเป็นอันดับสอง ค่านิยมนี้เป็นความผูกพันทางจิตใจระหว่างบุคคลที่เป็นผู้ให้กับบุคคลที่เป็นผู้รับ ผู้รับจะจดจำความดีงามที่ผู้ให้ได้กระทำ และพร้อมที่จะทดแทนบุญคุณของบุคคลนั้น ๆ เมื่อมีโอกาส

3. การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น (Smooth Interpersonal Relationship Orientation) ค่านิยมนี้สะท้อนให้เห็นในพฤติกรรมที่คนไทยมักมีกิริยาที่นุ่มนวล สุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน เพื่อรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้มีความราบรื่น ค่านิยมย่อยที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ การรักษาน้ำใจ ความเมตตาอารี การควบคุมตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับจังหวะและสิ่งแวดล้อม ความสุภาพถ่อมตน การมีความสงบและสำรวม

4. การเน้นความยืดหยุ่นและการปรับตัว (Flexibility and Adjustment Orientation) ค่านิยมข้อนี้ทำให้คนไทยพร้อมที่จะปรับตัวตามสถานการณ์มากกว่าการทำตามหลักการ กฎเกณฑ์หรือกฎหมาย นอกจากนี้ยังมีความอะลุ่มอล่วยและยืดหยุ่นอีกด้วย

5. การเน้นจิตวิญญาณและศาสนา (Religio-psychical Orientation) เป็นค่านิยมที่ได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธแบบเถรวาทซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติไทย โดยชีวิตประจำวันของคนไทยมักเกี่ยวข้องกับการทำบุญและพิธีกรรมทางศาสนา ไม่ว่าจะเป็นที่บ้านหรือที่ทำงาน เช่น การขึ้นบ้านใหม่ การเปิดบริษัทใหม่ หรือการฉลองในเรื่องต่าง ๆ

6. การเน้นการศึกษาและความสามารถ (Education and Competence Orientation) คนไทยให้ความสำคัญแก่การศึกษาและความสามารถ โดยมีความคิดว่าการศึกษาเป็น

หนทางที่ช่วยให้บุคคลสามารถเลื่อนสถานภาพทางสังคม เพิ่มเกียรติยศศักดิ์ศรี หรือเพิ่มระดับเงินเดือน มากกว่าที่จะมองว่าการศึกษาเป็นการเพิ่มความรู้ของตนเอง

7. การเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน (Interdependence Orientation) ค่านิยมนี้หมายถึง การร่วมมือ ช่วยเหลือกัน ซึ่งคนในต่างจังหวัดให้ความสำคัญแก่ค่านิยมนี้มากกว่าคนในเมือง

8. การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ (Fun-pleasure Orientation) ค่านิยมนี้เป็นกลไกที่สำคัญในการสนับสนุนและรักษาค่านิยมเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

9. การเน้นความสำเร็จในงาน (Achievement-task Orientation) ค่านิยมนี้ถูกเลือกเป็นอันดับสุดท้ายในคนไทยกลุ่มอาชีพต่าง ๆ โดยคนไทยจะให้ความสำคัญแก่ค่านิยมที่เกี่ยวกับการรักษาสัมพันธภาพที่ดีมากกว่าการอุทิศเวลาให้แก่การทำงานหนัก

สุนทร โคมิน (Komin, 1991) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ประการแรก คนไทยมักจะมองแค่เปลือกนอกมากกว่าเนื้อแท้ของสิ่งนั้น ๆ เพื่อช่วยยกสถานภาพของตนเองให้ดูดีไว้อ่อน หรือเพื่อให้ผู้อื่นยอมรับนับถือ มักตกแต่งร่างกายด้วยเครื่องประดับหรือของใช้ราคาแพง ชอบที่จะมียศถาบรรดาศักดิ์นำหน้าชื่อ ประการที่สอง คนไทยมักให้คุณค่าแก่การครอบครองสิ่งของวัตถุ โดยมักแสดงออกโดยการซื้อเสื้อผ้าราคาแพงหรือมีหย้อ และประการสุดท้าย คนไทยมักมองว่าการครอบครองสิ่งของเหล่านี้เป็นการแสดงถึงความเจริญและทันสมัย

ในระยะต่อมา อนันต์ชัย คงจันทร์ (2545) ได้ศึกษา “ค่านิยมและทัศนคติของคนรุ่นใหม่” โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เรียกว่า “Generation X” ที่มีอายุเฉลี่ยระหว่าง 21-35 ปี จบปริญญาตรีหรือสูงกว่า และอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ จำนวน 888 คนพบว่า ค่านิยมจุดหมายปลายทางที่คนรุ่นใหม่เลือก 5 ลำดับแรก ได้แก่ (1) ความสำเร็จในชีวิต (2) ความมั่นคงของครอบครัว (3) ความสุข (4) มิตรภาพที่แท้จริง และ (5) ชีวิตที่สะดวกสบาย ส่วนค่านิยมวิถีปฏิบัติ คนรุ่นใหม่เลือกความสามารถ การมีปัญญา การรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการมีเหตุผลและควบคุมตนเอง เป็นอันดับต้น ๆ สำหรับค่านิยมที่คนรุ่นใหม่คิดว่าเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตห้าอันดับแรก ได้แก่ (1) ชีวิตแต่งงานที่มีความสุข (2) อาชีพและโอกาสของความก้าวหน้า (3) การใช้เวลากับครอบครัว (4) งานที่มีรายได้ดี และ (5) งานที่สนุกสนานและให้ความพอใจ ส่วนค่านิยมที่ได้รับความสำคัญน้อยที่สุด ได้แก่ การได้ทำงานอาสาสมัครเพื่อสังคม ศาสนา และการได้มีส่วนร่วมกิจกรรมชุมชน ผลการวิจัยนี้ได้ชี้ให้เห็นว่าคนรุ่นใหม่มีแนวคิดและค่านิยมคล้ายกับสังคมตะวันตกมากขึ้น กล่าวคือ การมุ่งแสวงหาความสำเร็จให้แก่ตนเองเป็นเรื่องที่สำคัญกว่าการมีส่วนช่วยเหลือสังคมและชุมชน

6.5 ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมกับพฤติกรรมการบริโภค

ค่านิยมเป็นสิ่งที่มอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภค เพราะค่านิยมทำหน้าที่เป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ชี้นำพฤติกรรมการบริโภคของบุคคล ซึ่งสามารถจะยกตัวอย่างได้ดังต่อไปนี้

1. การที่คนไทยให้ความสำคัญแก่ค่านิยมที่เกี่ยวกับตนเอง เช่น การได้รับความยกย่องนับถือ การรักษาเกียรติยศและศักดิ์ศรี ทำให้คนไทยนิยมใช้สินค้าที่มีชื่อเสียงและราคาแพง หรือเป็นสินค้าจากต่างประเทศ เน้นการแต่งกายดีตั้งแต่ศีรษะจรดเท้าเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ และเพื่อต้องการให้ผู้อื่นยกย่องนับถือ ในขณะที่เดียวกันก็มองว่าสินค้าที่ผลิตในประเทศเป็นสินค้าที่มีคุณภาพต่ำกว่าสินค้าจากต่างประเทศ ดังนั้นสินค้าที่คนไทยนิยมบริโภคจึงได้แก่สินค้าที่มีแบรนด์เนม ไม่ว่าจะ

รถยนต์ โทรศัพท์มือถือ เครื่องใช้ไฟฟ้า เสื้อผ้า เครื่องประดับ หรือสินค้าอื่น ๆ ที่นำเข้าจากต่างประเทศ

2. การที่คนไทยให้ความสำคัญแก่ความกตัญญูต่อบุพการีหรือผู้มีพระคุณ ส่งผลให้การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ จะคำนึงถึงบุพการีหรือผู้มีพระคุณด้วย กล่าวคือ จะคำนึงว่าบุคคลเหล่านั้นควรจะมีความเป็นอยู่ที่สะดวกสบาย มีสุขภาพที่ดีและมีความปลอดภัย ดังนั้นการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ของคนไทยจึงมักคำนึงถึงบุพการีหรือผู้มีพระคุณด้วย โดยผลิตภัณฑ์ที่สามารถตอบสนองค่านิยมดังกล่าว ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร นมมีแคลเซียมสูง ยารักษาโรค น้ำผลไม้ และเครื่องดื่มบำรุงสุขภาพ

3. การให้ความสำคัญแก่ค่านิยมด้านการมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่นและความสนุกสนาน ทำให้คนไทยมีกิจกรรมสร้างสรรค์รื่นเริงระหว่างเพื่อนฝูงและญาติพี่น้องเป็นประจำรวมทั้งกิจกรรมในเทศกาลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นงานปีใหม่ สงกรานต์ หรืออื่น ๆ สินค้าที่มีการบริโภคเพื่อตอบสนองค่านิยมนี้จึงมักจะเป็นสินค้าที่ใช้ในกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น อาหารกับแก้มต่าง ๆ เครื่องดื่มต่าง ๆ ขนมขบเคี้ยว สุรา เบียร์ ฯลฯ

แนวความคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

แนวคิดพื้นฐานที่เปรียบเสมือนกับกรอบความคิดใหญ่ในการจัดระบบการปกครองท้องถิ่น นั้น คือ แนวคิดที่ว่าด้วย “การกระจายอำนาจ” (Decentralization) ได้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หากแต่มีความแตกต่างหลากหลายอยู่ค่อนข้างมาก จึงทำให้เกิดคำอธิบายและการให้ความหมายของคำดังกล่าวเอาไว้ ดังนี้

จรัส สุวรรณมาลา (2538, หน้า 9-10) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ผู้คนส่วนใหญ่มักตีความคำว่า “อำนาจ” ในคำกระจายอำนาจหมายถึง “อำนาจอธิปไตย” มักกล่าวกันว่าไม่สามารถแบ่งแยกได้ ในความหมายดั้งเดิมของคำดังกล่าวมิได้เน้นเรื่อง อำนาจ (Power) หากแต่เป็นเรื่องของ สภาวะ ศูนย์กลาง (Central) และสภาวะการกระจายอำนาจ (Decentral) เป็นสำคัญ “คำว่า Decentralization จึงควรหมายถึง การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ มิใช่การแบ่งอำนาจอธิปไตยของชาติ การกระจายอำนาจสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นมิใช่การสร้างอธิปไตย หากแต่เป็นการให้ (ยอมรับ) สิทธิในการปกครองตนเองของชุมชนและภูมิภาคภายใต้อธิปไตยของชาติหนึ่ง ๆ ร่วมกัน”

Samuel Humes IV (1991, p. 3) เสนอว่า ควรให้เป็นเรื่องของ “การจัดสรรแบ่งปันอำนาจ” (Distribution of Power) กล่าวคือ เมื่อพูดถึงการกระจายอำนาจภายใต้บริบทของการบริหารปกครองในพื้นที่เรียกว่าท้องถิ่น (Local Governance) ควรเป็นเรื่องของ “จัดสรรหรือแบ่งปันอำนาจ” (Distribution) มิใช่การ “แบ่งแยกอำนาจ” (Division) คำดังกล่าวมักนำไปสู่ความสับสนหรือปะปนกับการใช้แนวคิดเรื่อง รัฐธรรมนูญกับการแบ่งแยกอำนาจ (Constitutional Division of Power between Nation and State) ขณะที่คำว่า “จัดสรร/แบ่งปันอำนาจ” มีความสอดคล้องและอยู่ในขอบวงของแนวคิดต่าง ๆ ในเรื่องการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นมากกว่า เช่น แนวคิดในเรื่อง (De)centralization, (De)concentration, Devolution และ Delegation

การกระจายอำนาจในความหมายกว้าง ๆ คือ การจัดสรรหรือแบ่งปันอำนาจการตัดสินใจ (หรือในภาษากฎหมายของไทยเรียกว่า การวินิจฉัยสั่งการ) อันเกี่ยวข้องกับกิจการสาธารณะ (Public Affairs) ของรัฐส่วนกลางไปยังหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ

ในรูปแบบของการกระจายอำนาจ มีอยู่ด้วยกันหลายระดับและหลายรูปแบบ การกระจายอำนาจ ควรเป็นเรื่องของ “ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในระบบการเมืองหนึ่ง ๆ” (Manor, 1999:4-12) สามารถแจกแจงขอบข่ายหรือรูปแบบของการกระจายอำนาจได้ 5 ลักษณะ ได้แก่

1. การกระจายอำนาจโดยจำเป็นหรือโดยปริยาย (Decentralization by Default) เกิดจากสถานการณ์ที่สถาบันหรือองค์กรของรัฐเกิดความล้มเหลวในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ มีอาจสามารถจะเข้าไปใช้อำนาจหรืออิทธิพลในดินแดนที่ตนปกครองอยู่ได้ และจากสถานะที่ประชาชนในระดับรากหญ้าเกิดความไม่เชื่อใจในรัฐบาล เหล่านี้จึงเป็นผลให้ประเทศที่มีภาคประชาสังคมมีความตื่นตัวและเข้มแข็ง จำเป็นต้องลุกขึ้นมาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อชุมชนของตนด้วยตนเองโดยที่รัฐบาลเองก็ไม่ได้ตั้งใจให้เกิดขึ้น

2. การแปรรูปกิจการของภาครัฐ (Privatization) ได้แก่ การโยกโอน (Handover) กิจการบางอย่างที่เคยจัดทำโดยหน่วยงานของรัฐไปให้ภาคเอกชนเป็นผู้จัดทำแทน เช่น กิจการขนส่งมวลชน กิจการโทรคมนาคม การไฟฟ้า และการประปา เป็นต้น

3. การกระจายอำนาจภายใต้หลักการแบ่งอำนาจ (Deconcentration) หมายถึง การแบ่งอำนาจของรัฐบาลกลางไปยังองค์กรในระดับรองที่ออกไปทำงานในพื้นที่นอกศูนย์กลางหรือท้องถิ่น โดยที่องค์กรภายใต้หลักการแบ่งอำนาจนี้จะมีอิสระตามสมควรในการตัดสินใจต่าง ๆ ภายในพื้นที่ที่ตนดูแล แต่ทั้งนี้อำนาจการตัดสินใจและการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ยังคงอยู่ที่ส่วนกลาง บางครั้งจึงเรียกการกระจายอำนาจในลักษณะนี้ว่า “การกระจายอำนาจทางการบริหาร” (Administration Decentralization)

4. การกระจายอำนาจภายใต้หลักการมอบอำนาจ (Delegation) มีระดับของการกระจายอำนาจที่ให้อิสระสูงกว่าการแบ่งอำนาจ การกระจายอำนาจเน้นในเชิง “ภารกิจหน้าที่” มีการกำหนดภารกิจเฉพาะที่ชัดเจนให้องค์กรเหล่านั้นสามารถตัดสินใจและใช้อำนาจหน้าที่ภายในขอบเขตของตนได้โดยอิสระ แต่รัฐส่วนกลางก็ยังคงมีอำนาจอยู่เหนือองค์กรเหล่านี้โดยอาศัยมาตรการทางกฎหมายเป็นกรอบในการควบคุมและกำกับบทบาทขององค์กรภายใต้หลักการมอบอำนาจ รวมถึงอำนาจในการจัดตั้งและยุบเลิกองค์กรภายใต้หลักการมอบอำนาจ

5. การกระจายอำนาจภายใต้หลักการโอนอำนาจ (Devolution) ถือเป็นการกระจายอำนาจที่สะท้อนให้เห็นถึงระดับของการกระจายอำนาจที่กว้างขวางมากที่สุด ถูกใช้เพื่ออธิบายถึงสถานะที่รัฐส่วนกลางมีการถ่ายโอนหรือยกอำนาจการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ไปยังองค์กรตัวแทนของพื้นที่ ชุมชน หรือท้องถิ่นต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ส่วนกลางจะไม่เข้ามามีบทบาทหรือแทรกแซงการทำงานขององค์กรภายใต้หลักการโอนอำนาจหรือการแทรกแซงจะเกิดขึ้นต้องเป็นไปอย่างจำกัด ดังนั้น จึงมีการเรียกรวมการกระจายอำนาจในลักษณะนี้ว่า “การกระจายอำนาจในทางการเมือง” หรือ “การกระจายอำนาจที่เน้นความเป็นประชาธิปไตย” (Political of Democratic Decentralization) ทั้งนี้ การโอนอำนาจเท่าที่ปรากฏมีอยู่ด้วยกันใน 2 ระดับ ได้แก่

ระดับที่หนึ่ง การโอนอำนาจในทางการปกครอง (Administration Devolution) สอดคล้องกับการจัดรูปการปกครองท้องถิ่นตามหลัก “การปกครองตนเอง” (Local-self Government) เป็นหลักการที่เปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นของตนเอง โดยตนเอง และเพื่อตนเอง โดยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระเป็นอย่างสูงในการดูแลชีวิตความเป็นอยู่และสามารถจัดทำกิจการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อปัญหาและความจำเป็นภายในชุมชนของตนได้อย่างกว้างขวาง อีกทั้งยังมีความเป็นอิสระทั้งในทางการคลังและบุคลากร

ระดับที่สอง การโอนอำนาจในทางนิติบัญญัติ (Legislative Devolution) เป็นรูปแบบของการกระจายอำนาจขั้นสูงสุดที่เป็นไปภายใต้การจัดรูปแบบการปกครองในระบบรัฐเดี่ยว (Unitary System) จนมีลักษณะเข้าใกล้กับระบบสหพันธรัฐ (Federal System) (Heywood, 2002:167-168) เป็นการถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางไปยังพื้นที่หรือท้องถิ่นหนึ่ง ๆ โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนที่ได้รับการโอนอำนาจสามารถที่จะกำหนดชะตากรรมในทางการเมืองได้ด้วยตนเอง (Home Rule) ผ่านการจัดตั้งสถาบันทางการเมืองในรูป “สภา” (Assembly) ที่เป็นของตนเอง

จากรูปแบบการกระจายอำนาจทั้งห้าลักษณะ เมื่อนำมาใช้ภายใต้บริบทของการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่น การกระจายอำนาจจึงควรครอบคลุมเฉพาะรูปแบบที่สามารถถึงรูปแบบที่ทำเท่านั้น ขณะที่สองรูปแบบแรกควรจัดแยกออกไป เนื่องจากว่า การกระจายอำนาจในรูปแบบแรก เป็นการเกิดขึ้นเองโดยประชาชนมิใช่เป็นผลจากการดำเนินการจัดสรรหรือแบ่งปันอำนาจจากรัฐบาลส่วนกลาง ขณะที่การกระจายอำนาจในลักษณะของการแปรรูปกิจการภาครัฐนั้น ท้ายที่สุดมิได้นำไปสู่สภาวะของการกระจายอำนาจที่เป็นจริง

จากความหมายและขอบข่ายโดยกว้าง เมื่อจำกัดกรอบการมองโดยอยู่บนฐานคิดเรื่องการบริหารปกครองในพื้นที่ท้องถิ่น ทำให้เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจ แต่เนื่องจากการกระจายอำนาจนั้นมีหลายระดับ หมายความว่า ระบบการปกครองท้องถิ่นในประเทศหนึ่ง ๆ ย่อมมีอำนาจและความเป็นอิสระที่มากน้อยแตกต่างกันออกไป อีกทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นมีลักษณะของการผสมผสานแนวคิดการกระจายอำนาจที่ต่างรูปแบบกัน

สำหรับแนวคิดเรื่องการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่นนั้น นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2562, wiki.kpi.ac.th) ได้นำเสนอไว้ว่า รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น สามารถพิจารณาแบ่งออกเป็น 2 แนวทางหลัก ๆ ดังต่อไปนี้

1. มีความคิดความเชื่อและมีแนวทางการพิจารณาที่เห็นว่าการปกครองท้องถิ่นของทุกประเทศมีความเป็นมาตั้งแต่สมัยโบราณ และอาจมีมานับตั้งแต่มนุษย์ได้ก่อตั้งสังคมการเมืองขึ้นในโลก เช่น มีมาตั้งแต่สมัยกรีก สมัยโรมัน หรือสมัยก่อนหน้านั้น และในกรณีของไทยมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย หรือก่อนสมัยสุโขทัย เช่น การปกครองแบบหัวเมือง และระบบ เวียง วัง คลัง นา เป็นต้น แนวคิดนี้ เรียกได้ว่าเป็นความคิดแบบจารีตนิยม (Patrimonial / Traditionalist Perspective) เชื่อว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นผลผลิตของการปกครองมาแต่โบราณ และเน้นรูปแบบการปกครองแบบที่มีลักษณะไม่เป็นทางการ เกิดขึ้นและกระจายอยู่ในสังคมต่าง ๆ โดยที่การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบนี้มีลักษณะเป็นการปกครองตนเอง (Self Government) ของบรรดาผู้นำ หรือของชุมชนต่าง ๆ ที่มีเครือข่ายความสัมพันธ์ต่อกัน

2. การปกครองท้องถิ่นเป็นผลผลิตของรัฐสมัยใหม่ (Modern State) คือ ถือกำเนิดมานานมานี้ และจะมีพัฒนาการอย่างมากในห้วงเวลาที่ประเทศปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นสำคัญ แนวคิดนี้เป็นแนวคิดของสำนักสมัยใหม่นิยม (Modernist Perspective) เห็นว่า การปกครองท้องถิ่นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเกิดรัฐสมัยใหม่ขึ้นแล้วนั้น จะมุ่งสนใจถึงบทบาทของรัฐว่าเป็นองค์กรที่มีอำนาจทางการเมืองสูงสุด และเป็นผู้จัดให้มีการปกครองท้องถิ่นเกิดขึ้น

สำหรับการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบที่เป็นทางการ (Formal Institution) เรียกกันอย่างกว้างขวางว่าเป็นการปกครองท้องถิ่น (Local Self Government) มีลักษณะเด่น ๆ คือ รัฐให้การรับรอง ซึ่งการรับรองดังกล่าวอาจเขียนไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศ หรือตราไว้ในพระราชบัญญัติก็ได้ การรับรองโดยรัฐดังกล่าวส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคล (Juristic Person) สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบคือ การกระจายอำนาจทางการบริหาร (Administrative Decentralization) การกระจายอำนาจทางการเมือง (Political Decentralization) และการกระจายอำนาจทางการคลัง (Fiscal Decentralization)

การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะเป็นทางการ และเป็นการปกครองตนเองของประชาชน ย่อมมีผลสำคัญต่อการก้าวขึ้นมาดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น ตลอดจนถึงสมาชิกสภาของท้องถิ่น เช่น มีการเลือกตั้งทั่วไป มีการกำหนดวาระในการดำรงตำแหน่ง การกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ การพ้นจากตำแหน่ง และการถูกตรวจสอบทางการเมืองและการบริหารองค์กรทั้งโดยส่วนขององค์กรภายในและโดยองค์กรภายนอก

ในส่วนของ การปกครองท้องถิ่นแบบไม่เป็นทางการ (Informal Institution) เป็นการปกครองตนเอง (Self Government) หรือเรียกว่า การเมืองชุมชนแบบธรรมชาติ (Nature หรือ Community Politics) มีลักษณะสำคัญขึ้นกับโครงสร้างอำนาจทางการเมืองของชุมชนนั้น ๆ เอง ว่าเป็นชนเผ่าหรือเป็นกลุ่มภาษาวัฒนธรรมใด มีวัฒนธรรมการรวมกลุ่ม มีการนับญาติ มีการประกอบอาชีพการงาน มีระบบการกระจายความมั่งคั่ง มีโครงสร้างทางชนชั้น มีกลุ่มสถานภาพและมีลักษณะของผู้นำ ในลักษณะใด

เนื่องด้วยเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ การก้าวขึ้นดำรงตำแหน่งของผู้นำ การใช้อำนาจของผู้นำ และการพ้นจากตำแหน่งของผู้นำ จึงมักไม่มีกฎหมายที่มีความชัดเจนแน่นอนว่าเป็นเมื่อใดและในลักษณะใด

การแบ่งแยกการปกครองท้องถิ่นออกเป็นรูปแบบที่เป็นทางการ และรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเป็นสำคัญ ไม่ได้มีความหมายว่าในโลกความเป็นจริงมีการแบ่งออกเป็น 2 แบบอย่างเด็ดขาด ทุกสังคมนการเมือง รวมทั้งประเทศไทยด้วยนั้น ปรากฏว่ามีทั้งการปกครองท้องถิ่นทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการดำรงอยู่ควบคู่กัน

ภายในชุมชนทางการเมือง มีลักษณะเป็นหน่วยทางการเมืองที่เป็นตัวของตัวเอง (Political Entity) หนึ่ง ๆ เรียกกันว่า ระบบการเมือง (Political System) หรือ ระบอบการเมือง (Political Regime) จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดรูปแบบการปกครองภายในระบบของตน กล่าวคือ จะต้องมีการกำหนดและจัดสรรอำนาจทางการเมืองการปกครองว่าจะให้องค์กรหรือสถาบันใดเป็นผู้ใดมีอำนาจ อีกทั้งอำนาจดังกล่าวถูกใช้โดยองค์กรเดียวหรือหลายองค์กร จากกรอบความคิดนี้จึงเป็นที่มาของแนวคิดในเรื่องการรวมอำนาจ (Centralization) และการกระจายอำนาจ (Decentralization)

ซึ่งถูกใช้ในการจัดรูปแบบทางการปกครอง (Form of Government) ภายในระบอบการเมืองภายใต้รัฐสมัยใหม่ทั้งหมด (Modern States)

อำนาจทางการเมืองการปกครองจะถูกจัดแบ่งออกไปในระหว่างสถาบันทางการเมืองในศูนย์กลางหรือระดับชาติ (Central / National Institutions) กับสถาบันทางการเมืองนอกศูนย์กลางหรือชายขอบ (Peripheral Institution) ไม่ว่าจะเป็นในระดับท้องถิ่น (Local) มณฑลหรือจังหวัด (Provincial) หรือภาค (Regional) เสมอ ทั้งนี้ ธรรมชาติหรือลักษณะของการจัดแบ่งในแต่ละรัฐก็จะมี ความแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขภายในแต่ละรัฐนั้นเป็นสำคัญ เช่น ข้อกำหนดตามกรอบรัฐธรรมนูญเป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์กลางกับชายขอบ (Central-periphery Relationships) แบบแผนทางการบริหารงานบุคคลในภาครัฐ เป็นตัวกำหนดรูปแบบและวิธีการได้มาซึ่งตัวแทนหรือบุคลากรที่จะมาทำงานในสถาบันทางการเมืองการปกครองต่าง ๆ

ระดับของการจัดสรรแบ่งปันอำนาจภายในรัฐหนึ่ง ๆ มีความแตกต่างกันออกไป สิ่ง ที่เหมือนกันคือ ไม่มีรัฐใดที่จะมีแต่เพียงสถาบันทางการเมืองในศูนย์กลางหรือชายขอบแต่เพียงอย่าง เดียว หากต้องปรากฏทั้งสองสิ่งอยู่ควบคู่กันเสมอ หมายความว่า การรวมศูนย์อำนาจ และการกระจายอำนาจ เป็นสภาวะที่ปรากฏอยู่ร่วมกันเสมอในรัฐสมัยใหม่ทุกแห่ง

ในส่วนของประเทศไทยเรานั้น การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการบริหารราชการไทยที่เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่แล้วจะพบว่ามีความแตกต่างกัน ซึ่งรัฐบาล ส่วนกลางไม่สามารถจะให้บริการได้ทัน ทัวถึง และตรงกับความต้องการของประชาชน ดังนั้นจึงได้ จัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นเพื่อดำเนินงานพร้อมกับกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองไป ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองของไทยแห่งแรก ได้แก่ สุขาภิบาลกรุงเทพ โดยจัดตั้งในเขตราชธานีรัฐการที่ 5 ได้จัดตั้งขึ้นในปี ร.ศ. 116 (พ.ศ. 2440) โดยมีพระราชประสงค์จะให้ประชาชนปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย และกิจการของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นก็ได้เจริญก้าวหน้าโดยลำดับจนในปัจจุบันมีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มากกว่า 8,000 แห่งทั่วประเทศ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด มีอำนาจหน้าที่และรายได้ของตนเองโดยเฉพาะ มีโครงสร้างองค์การประกอบด้วยสภาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเป็นฝ่ายนิติบัญญัติและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดทำหน้าที่บริหารกิจการของ อบจ. ทั้งสภาและนายก อบจ. มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในเขตพื้นที่ มีข้าราชการส่วน จังหวัดเป็นข้าราชการประจำทำหน้าที่บริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตาม นโยบายและแผนต่าง ๆ นอกจากจะบริหารกิจการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่แล้ว องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดยังสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่สภาตำบลและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นภายใน จังหวัดด้วย

เทศบาลเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่รัฐบาลได้จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของ รัฐบาลในการให้บริการสาธารณะเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาล มีฐานะเป็นนิติ บุคคล มีอำนาจหน้าที่การบริหารงานบุคคล และงบประมาณเป็นของตนเอง เป็นหน่วยงานที่สร้าง

พื้นฐานการเมือง การปกครอง และการบริหารตามระบอบประชาธิปไตย เทศบาลมี 3 ประเภท ได้แก่ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล มีโครงสร้างการบริหารที่ประกอบด้วยสภาเทศบาลให้ เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ทั้งสมาชิกเทศบาลและนายกเทศมนตรีมาจากการ เลือกลงตั้งโดยตรงของประชาชนในเขตเทศบาลนั้น ๆ

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชน มากที่สุด มีหน้าที่แก้ไขปัญหาและให้บริการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน อบต. เป็นองค์กรที่มีรายได้เป็นของตนเอง มีอิสระในการปกครองและบริหารกิจการของตนเองสามารถจะ ใช้ดุลยพินิจภายในขอบเขตของกฎหมายที่ได้ให้อำนาจหน้าที่ไว้ได้เนื่องจากเป็นนิติบุคคล โดยสร้าง อบต. ประกอบด้วยสภา อบต. เป็นฝ่ายนิติบัญญัติและนายก อบต. มีหน้าที่บริหารกิจการของ อบต. และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบล

กรุงเทพมหานครเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นในระบบพิเศษ มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอิสระในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการจัดองค์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบริหารการ คลังภายในขอบเขตข้อกำหนดของกฎหมาย โครงสร้างการบริหารของ กทม. ประกอบด้วยสภา กทม. เป็นฝ่ายนิติบัญญัติและผู้ว่าราชการ กทม. เป็นฝ่ายบริหารทั้งสมาชิกสภา กทม. และผู้ว่าราชการ กทม. มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหาร ราชการกรุงเทพมหานครและกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เมืองพัทยาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระบบพิเศษ เป็นการบริหารท้องถิ่นแบบผู้จัดการ เมืองที่ประยุกต์มาจากการบริหารในภาคธุรกิจเอกชน มีโครงสร้างการบริหารที่ประกอบด้วยสภาเมือง พัทยา ซึ่งมีสมาชิกจำนวน 24 คน เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ และนายกเมืองพัทยา ซึ่งทั้ง 2 ฝ่าย มาจากการ เลือกลงตั้งโดยตรงของประชาชนในเขตเมืองพัทยา มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดทำ บริการสาธารณะตามกฎหมายว่าระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (เอกวิทย์ มณีธร, 2551, หน้า 180-182)

บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออก

ภาคตะวันออก เป็นภูมิภาคย่อยทางตะวันออกของประเทศไทย เดิมถือเป็นส่วนหนึ่งของ ภาคกลาง อยู่ติดชายฝั่งอ่าวไทยด้านตะวันออก นับเป็นอีกภูมิภาคหนึ่งที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นแหล่งอุตสาหกรรม ผลไม้ และอัญมณีของประเทศ

ภาคตะวันออกมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงสลับกับภูเขาสูงชันมาก ๆ มีชายฝั่งทะเล ที่เรียวยาวและโค้งเว้า มีทิวเขาจันทบุรีอยู่ทางด้านชายฝั่งทะเลตะวันออก ทอดตัวไปทางด้านทิศ ตะวันตก จรดกับทิวเขาบรรทัด ซึ่งเป็นทิวเขาที่เป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างประเทศไทยกับประเทศ กัมพูชา และมีแม่น้ำสายสำคัญอยู่หลายสาย ที่ไหลลงสู่อ่าวไทยได้แก่ แม่น้ำระยอง แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำประแสร์ แม่น้ำตราด แม่น้ำบางปะกง

การแบ่งจังหวัดเป็นภูมิภาคด้วยระบบ 6 ภาค เป็นการแบ่งที่เป็นทางการโดย คณะกรรมการภูมิศาสตร์แห่งชาติ และประกาศใช้โดยราชบัณฑิตยสภา โดยภาคตะวันออกของระบบ 6 ภาคนี้ ประกอบไปด้วยเขตการปกครอง 7 จังหวัด ดังตารางข้างล่าง นอกจากนี้ ยังมีการจัดแบ่ง

ภูมิภาคตามคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนดให้ภาคตะวันออกมีทั้งหมด 9 จังหวัดประกอบด้วย 7 จังหวัดข้างต้น ร่วมกับจังหวัดนครนายก และจังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 2-1 ข้อมูลของภาคตะวันออก

ตราประจำ จังหวัด	ชื่อจังหวัด อักษรไทย	ชื่อจังหวัด อักษรโรมัน	จำนวนประชากร (คน)	พื้นที่ (ตร.กม.)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)
	จันทบุรี	Chanthaburi	534,459	6,338.0	84.32
	ฉะเชิงเทรา	Chachoengsao	709,889	5,351.0	132.66
	ชลบุรี	Chonburi	1,509,125	4,363.0	345.89
	ตราด	Trat	229,649	2,819.0	81.46
	ปราจีนบุรี	Prachinburi	487,544	4,762.4	102.37
	ระยอง	Rayong	711,236	3,552.0	200.23
	สระแก้ว	Sakaeo	561,938	7,195.4	78.09

ที่มา : กรมการปกครอง. (Th.Wikipedia.org.2562)

ตารางที่ 2-2 ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแยกรายจังหวัด

ลำดับ	จังหวัด	จำนวน (แห่ง)					รวม (แห่ง)
		อบจ.	ทน.	ทม.	ตต.	อบต.	
1	กระบี่	1	-	1	12	48	62
2	กาญจนบุรี	1	-	2	47	72	122
3	กาฬสินธุ์	1	-	2	77	71	151
4	กำแพงเพชร	1	-	3	22	64	90
5	ขอนแก่น	1	1	6	77	140	225
6 *	จันทบุรี*	1*	-*	5*	42*	34*	82*
7 *	ฉะเชิงเทรา*	1*	-*	1*	33*	74*	109*
8 *	ชลบุรี*	1*	2*	10*	35*	50*	98*
9	ชัยนาท	1	-	1	38	20	60
10	ชัยภูมิ	1	-	1	35	106	143
11	ชุมพร	1	-	2	25	51	79
12	เชียงราย	1	1	-	72	70	144

ลำดับ	จังหวัด	จำนวน (แห่ง)					รวม (แห่ง)
		อบจ.	ทน.	ทม.	ทต.	อบต.	
13	เชียงใหม่	1	1	4	116	89	211
14	ตรัง	1	1	1	20	77	100
15 *	ตราด*	1*	-*	1*	13*	29*	44*
16	ตาก	1	1	1	17	49	69
17	นครนายก	1	-	1	5	39	46
18	นครปฐม	1	1	4	18	93	117
19	นครพนม	1	-	1	21	81	104
20	นครราชสีมา	1	1	4	85	243	334
21	นครศรีธรรมราช	1	1	3	50	130	185
22	นครสวรรค์	1	1	2	18	121	143
23	นนทบุรี	1	2	5	11	28	45
24	นราธิวาส	1	-	3	13	72	89
25	น่าน	1	-	1	18	80	100
26	บุรีรัมย์	1	-	3	59	146	209
27	บึงกาฬ	1	-	-	18	41	60
28	ปทุมธานี	1	1	9	17	37	65
29	ประจวบคีรีขันธ์	1	-	2	14	44	61
30 *	ปราจีนบุรี*	1*	-*	1*	12*	56*	70*
31	ปัตตานี	1	-	2	15	96	114
32	พระนครศรีอยุธยา	1	1	4	31	121	158
33	พังงา	1	-	2	13	36	52
34	พัทลุง	1	-	1	47	25	74
35	พิจิตร	1	-	3	25	73	102
36	พิษณุโลก	1	1	1	24	76	103
37	เพชรบุรี	1	-	2	13	69	85
38	เพชรบูรณ์	1	-	3	22	102	128
39	แพร่	1	-	1	25	57	84
40	พะเยา	1	-	2	33	36	72
41	ภูเก็ต	1	1	2	9	6	19
42	มหาสารคาม	1	-	1	18	123	143
43	แม่ฮ่องสอน	1	-	1	6	42	50
44	มุกดาหาร	1	-	1	24	29	55

ลำดับ	จังหวัด	จำนวน (แห่ง)					รวม (แห่ง)
		อบจ.	ทน.	ทม.	ทต.	อบต.	
45	ยะลา	1	1	2	13	47	64
46	ยโสธร	1	-	1	23	63	88
47	ร้อยเอ็ด	1	-	1	72	129	203
48	ระนอง	1	-	2	10	18	31
49 *	ระยอง*	1*	1*	2*	27*	37*	68*
50	ราชบุรี	1	-	4	30	77	112
51	ลพบุรี	1	-	3	20	102	126
52	ลำปาง	1	1	3	38	60	103
53	ลำพูน	1	-	1	39	17	58
54	เลย	1	-	2	27	71	101
55	ศรีสะเกษ	1	-	2	35	179	217
56	สกลนคร	1	1	-	65	74	141
57	สงขลา	1	2	11	35	92	141
58	สตูล	1	-	1	6	34	42
59	สมุทรปราการ	1	1	4	13	30	49
60	สมุทรสงคราม	1	-	1	8	26	36
61	สมุทรสาคร	1	2	1	9	25	38
62	สระบุรี	1	-	4	34	70	109
63 *	สระแก้ว*	1*	-*	3*	13*	49*	66*
64	สุพรรณบุรี	1	-	2	43	81	127
65	สิงห์บุรี	1	-	2	6	33	42
66	สุโขทัย	1	-	3	18	69	91
67	สุราษฎร์ธานี	1	2	3	35	97	138
68	สุรินทร์	1	-	1	27	144	173
69	หนองคาย	1	-	2	17	48	68
70	หนองบัวลำภู	1	-	1	23	43	68
71	อ่างทอง	1	-	1	20	43	65
72	อุตรธานี	1	1	3	67	109	181
73	อุตรดิตถ์	1	-	1	25	53	80
74	อุทัยธานี	1	-	1	13	49	64
75	อุบลราชธานี	1	1	4	54	179	239
76	อำนาจเจริญ	1	-	1	23	39	64
	รวม	76	30	178	2,233	5,333	7,850

ที่มา : กรมการปกครอง. กระทรวงมหาดไทย. 2558)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของบุคลากร อปท. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากจะศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้วิจัยยังได้ทำการศึกษาจากผลงานวิจัยที่ผู้ทำการศึกษาวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นส่วนประกอบในการศึกษา ดังนี้

กชกร ชำนาญกิตติชัย และคณะ (บทคัดย่อ: 2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และ 2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 315 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่น 0.86 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.98 มีอายุระหว่าง 18 – 19 ร้อยละ 94.92 ศึกษาโปรแกรมการบริหารธุรกิจ ร้อยละ 30.80 และโปรแกรมนิเทศศาสตร์ ร้อยละ 31.75 อาศัยต่างจังหวัด ร้อยละ 69.20 สถานภาพทางเศรษฐกิจของนักศึกษาส่วนใหญ่จะมีรายได้พอๆ กับรายจ่าย ร้อยละ 52.38 มีการออมเงินต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 59.37 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่กู้เงินรัฐบาลเพื่อการศึกษา ร้อยละ 62.54 2. ในภาพรวมของการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ นักศึกษาได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับดังนี้ ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิต ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต ด้านมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต และด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิต 3. การทดสอบความแตกต่างระหว่างการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา สามารถสรุปผลการทดสอบได้ดังนี้ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตไม่แตกต่างกันในทุกปัจจัย ได้แก่ เพศ อายุ โปรแกรมที่ศึกษา ภูมิลำเนา สถานภาพทางเศรษฐกิจ การออมเงิน และการใช้บริการเงินกู้

ทรงสิริ วิชิรานนท์ (บทคัดย่อ: 2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับจิตสำนึกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาจิตสำนึกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับจิตสำนึกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษา 9 คณะของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 386 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูล โดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟอผลการศึกษาพบว่า 1. ปัจจัยพื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครส่วนใหญ่ มีอายุ 20-21 ปี จำนวนสูงสุด เกินครึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด กว่า 3 ใน 4 ของนักศึกษาสำเร็จจากโรงเรียนของรัฐ สำหรับชั้นปีที่ศึกษา ศึกษาในชั้นปีที่ 1 จำนวนสูงสุด ส่วนรายรับที่นักศึกษา

ได้รับจะอยู่ในช่วงรายรับ 5,001-8,000 บาท จำนวนสูงสุดและกว่าครึ่งของนักศึกษาที่มีรายรับเพียงพอกับรายจ่าย 2. จิตสำนึกของนักศึกษาที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ในรายชื่อนักศึกษามีความรู้สึกภาคภูมิใจที่เกิดมาเป็นคนไทย ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3. ความรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบถูก จากค่าคะแนนเฉลี่ย 10.73 คะแนน นักศึกษาได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70.0 4. ความคิดเห็นที่มีต่อแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงอันประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี อยู่ในระดับมาก 5. อันดับการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน นักศึกษาคิดว่าควรเริ่มจากตัวเองเป็นอันดับหนึ่ง ตามด้วยครอบครัว เพื่อน สถานศึกษา ที่ทำงาน หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และอื่น ๆ ตามลำดับ 6. วิธีการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต นักศึกษาคิดว่าควรใช้วิธีการประหยัด-อดออม จำนวนสูงสุด 7. กิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต นักศึกษาคิดว่ากิจกรรมการศึกษาจากสถานที่จริงเป็นกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต จำนวนสูงสุด 8. ปัจจัยระดับความรู้ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง และรายรับของนักศึกษาที่ต่างกันมีจิตสำนึกเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 9. ปัจจัยชั้นปี ระดับความรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และรายรับของนักศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 10. จิตสำนึกเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรสกุล เขตจันทน์ (บทคัดย่อ: 2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 4 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 65 คน ครู จำนวน 286 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 222 คน รวมทั้งสิ้น 573 คน ซึ่งได้มาโดยเปิดตารางตามวิธีของ Yamane และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แล้วได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า

สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยรวมแล้วสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ในทุกด้านเรียงตามระดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมมือกับเขตพื้นที่การศึกษา และศึกษานิเทศก์พัฒนาครู ให้มีความสามารถ เพื่อจะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ควรจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนในการออกแบบการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระ ต่าง ๆ และจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและโรงเรียนควรสร้างความ

ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอกในการสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พัชรินทร์ บุญเทียม (บทคัดย่อ: 2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1. ศึกษาระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยเอกชนในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการมหาวิทยาลัยเอกชน 2. เปรียบเทียบการปฏิบัติในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการมหาวิทยาลัยเอกชน ของผู้บริหารที่มีขนาดของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน 3. ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางประกอบการพิจารณาในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการมหาวิทยาลัยเอกชน

ลักษณะของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร และอาจารย์/บุคลากรในมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 451 คน วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน ด้วย t-test และ F-test ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและบุคลากรมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการมหาวิทยาลัยเอกชน 5 ด้าน ประกอบไปด้วย 3 หัว 2 เงื่อนไข ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี และ เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม ซึ่งโดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นในด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี และด้านเงื่อนไขคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้แล้วผลการทดสอบสมมติฐานยังพบว่า ผู้บริหารและบุคลากรมีระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการมหาวิทยาลัยเอกชนโดยรวม อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี และเงื่อนไขคุณธรรมมีระดับการปฏิบัติปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สำหรับผู้บริหารและบุคลากรที่มี อายุ ตำแหน่ง และ ประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการมหาวิทยาลัยเอกชนโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนผู้บริหารและบุคลากรที่มี เพศ และ ระดับการศึกษา ต่างกัน มีระดับปฏิบัติไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ผู้บริหารและบุคลากรมหาวิทยาลัยเอกชนที่มีขนาดแตกต่างกันมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการมหาวิทยาลัยเอกชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากผลการวิจัยนี้ พบว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการมหาวิทยาลัยเอกชนอยู่ในระดับปานกลางมี 2 ด้าน คือ ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี และด้านเงื่อนไขคุณธรรม ดังนั้น มหาวิทยาลัยเอกชนควรให้ความสำคัญในด้านภูมิคุ้มกันที่ดีให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อการเตรียมความพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้องค์กรเข้มแข็ง อยู่รอดภายใต้ภาวะเศรษฐกิจ และการแข่งขันในปัจจุบัน โดยการให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดสรรทุนการศึกษา ด้านต่าง ๆ การป้องกันความเสี่ยงอย่างชัดเจน ควรมีเงินสำรองระยะยาว และการส่งเสริมการออมของพนักงาน ส่วนด้านเงื่อนไขคุณธรรม มหาวิทยาลัยเอกชนควรให้ความสำคัญในเรื่องการสอดแทรกสาระในเรื่องคุณธรรมให้พนักงาน และความเป็นธรรมในด้านการแสวงหาผลตอบแทน ดูแลพนักงานอย่างทั่วถึง การบริหารค่าจ้างและผลตอบแทน การจัดสวัสดิการให้พนักงาน มหาวิทยาลัยเอกชนควร

ให้ความสำคัญในด้านเงื่อนไขคุณธรรมให้เพิ่มมากขึ้นเพื่อให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยได้มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี เพื่อความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

สุมาลี ศรีชัยสวัสดิ์ (บทคัดย่อ: 2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ โดยจำแนกตามเพศ และคณะ ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานคือ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มีพฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ที่มีเพศและเรียนอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน

ชูลีพรรณ ศรีสุนทร (บทคัดย่อ: 2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สาขาเทววิทยา มหาวิทยาลัยพายัพ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. สสำรวจคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สาขาเทววิทยา มหาวิทยาลัยพายัพ 2. หารูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. เปรียบเทียบผลก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นส่วนของการกำหนดนโยบายของมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สาขาเทววิทยา ต่อไป

เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) นักศึกษาเทววิทยา จำนวน 48 คน เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 ส่วนใหญ่มีอายุ 18-20 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 45.83 การศึกษากลุ่มส่วนใหญ่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 จำนวนชั้นละ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 29.17 เกรดเฉลี่ย กลุ่มตัวอย่างมีเกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.01-3.50 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 35.42 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างต่ำกว่า 3,000 บาท จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 อาชีพของบิดา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 39.58 อาชีพของมารดา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร และรับจ้างทั่วไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 29.17

ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาเทววิทยา ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($x = 3.51$ และ $S.D. = 0.38$) ผลการวิเคราะห์ ด้านร่างกาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($x = 3.42$ และ $S.D. = 0.49$) ผลการวิเคราะห์ ด้านจิตใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($x = 3.70$ และ $S.D. = 0.62$) ผลการวิเคราะห์ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($x = 3.61$ และ $S.D. = 0.55$) แสดงผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาเทววิทยา ด้านสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($x = 3.26$ และ $S.D. = 0.79$) จากการสำรวจพบว่าคำสอนเกี่ยวกับวิถีพอเพียงในศาสนาคริสต์มีความหมายเดียวกันกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลของการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาคุณงานร้อยละ 57.45 กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านร่างกาย ได้แก่ การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 60.46 กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมกับสังคมและบริการ ร้อยละ 64.58 กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านจิตใจ ได้แก่ การผ่อนคลายด้วยการฟังเพลง การพักผ่อน การท่องเที่ยว ร้อยละ 81.25 กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การนำกลับมาใช้ใหม่ หรือที่เรียกว่า รีไซเคิล ร้อยละ 43.75 รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า เกิดผลเป็นอย่างมาก โดยมีการพัฒนาในบริบทของนักศึกษา และนักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุก ๆ กิจกรรม

ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิต ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระดับความคิดเห็นที่มีต่อด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมดีขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ระดับความคิดเห็น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านร่างกาย โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระดับความคิดเห็น ด้านจิตใจ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นดีขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระดับความคิดเห็น ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม โดยภาพรวมมีความคิดเห็นดีขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระดับความคิดเห็น ด้านสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมมีความคิดเห็นดีขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การเปรียบเทียบ พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตก่อนและหลัง ไม่แตกต่างกันมากเพราะนักศึกษาได้วิถีพอเพียงแบบคริสต์มาใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่แล้ว ไม่มีความแตกต่างจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปได้ว่านักศึกษาสาขาเทววิทยา มหาวิทยาลัยพายัพเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลของการพัฒนาคุณภาพชีวิตดีขึ้นในทุกด้าน

เอกวิทย์ มณีธร และศุภลักษณ์ เหลี่ยมวรรงค์กูร (บทคัดย่อ: 2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการณ์น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่วิถีชีวิตของประชาชน ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาพฤติกรรมการณ์น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่วิถีชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก 2. ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต จำแนกตามปัจจัยภูมิหลังส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 3. เสนอข้อค้นพบนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตจากการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนต่อไป โดยทำการวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative research and

Quantitative research) การวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากประชาชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขนาดตัวอย่าง จำนวน 400 คน การวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) เลือกสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม หรือเป็นผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนในพื้นที่และผู้นำชุมชน NGO นักวิชาการ สมาชิกกลุ่มทางสังคม ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม หรือเป็นผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดละ 5 คน รวม 8 จังหวัด จำนวน 40 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า

พฤติกรรมดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.36) เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมดำรงชีวิตตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.67) การดำรงชีวิตตามหลักความมีเหตุผล ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.64) และการดำรงชีวิตตามหลักความพอประมาณ ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.76) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า 1. ปัจจัยภูมิหลังส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรสที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ รายจ่าย เงินออม ภาระหนี้สิน ที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3. ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ บทบาทในครอบครัว การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เอก ศรีเชลียง และคณะ (บทคัดย่อ: 2560) ได้ทำการศึกษาวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาบทบาท วิธี และปัญหาการเผยแพร่สารสนเทศเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคกลาง 2. เปรียบเทียบบทบาท วิธี และปัญหาการเผยแพร่สารสนเทศเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคกลาง และ 3. เพื่อพัฒนารูปแบบการเผยแพร่สารสนเทศเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคกลาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด 8 แห่ง เทศบาล 73 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 179 แห่ง รวมทั้งสิ้น 260 แห่ง ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาร์ยามาเน่ กำหนดความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคกลางมีบทบาทการเผยแพร่สารสนเทศเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีบทบาทด้านการวางแผน สูงที่สุด มีการเผยแพร่สารสนเทศ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม สูงที่สุด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคกลางมีปัญหาการเผยแพร่สารสนเทศ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาด้านจัดสรรงบประมาณ สูงที่สุด

2. (1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคกลางที่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบจำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบ ความเพียงพอของบุคลากรที่รับผิดชอบ ความรู้ของบุคลากรที่รับผิดชอบ ความถี่ในการเผยแพร่สารสนเทศ และการมีหมู่บ้านที่นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ แตกต่างกัน มีบทบาทการเผยแพร่สารสนเทศเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน (2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคกลางที่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ จำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบ ลักษณะการนำเสนอสารสนเทศ ความถี่ในการเผยแพร่สารสนเทศและการมีหมู่บ้านนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ แตกต่างกัน มีการเผยแพร่สารสนเทศเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน (3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคกลางที่มีประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความเพียงพอของบุคลากรที่รับผิดชอบ และความรู้ของบุคลากรที่รับผิดชอบแตกต่างกัน มีปัญหาการเผยแพร่สารสนเทศเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคกลาง ควรพัฒนารูปแบบการเผยแพร่สารสนเทศเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการจัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงรับผิดชอบงานเผยแพร่ โดยนำเสนอในลักษณะของการคัดลอกข้อความ หรือสรุปใจความสำคัญจากพระบรมราโชวาทและอาจมีภาพประกอบ ด้วยการผลิตสื่อเอง หรือมอบหมายให้หน่วยงานภายนอกผลิต มีการดำเนินงานเผยแพร่ตลอดทั้งปีอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอโดยใช้ช่องทางที่หลากหลาย

เชมมารี รักชูชีพ (บทคัดย่อ: 2560) ได้ทำการศึกษา มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะพฤติกรรมการบริโภคตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์การถดถอยพหุ

ผลการศึกษา พบว่า 1. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านพอประมาณมีคะแนนสูงที่สุด รองลงมาเป็นด้านคุณธรรม ด้านมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี และด้านความรู้ ตามลำดับ 2. นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพฤติกรรมบริโภคแบบเน้นคุณภาพมากที่สุด รองลงมาเป็นการบริโภคแบบเน้นราคา การบริโภคแบบซื้อตามความเคยชินหรือถนัดต่อสินค้า แบบเน้นความสุขหรือความเพลิดเพลินแบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง แบบสืบสน แบบตามแฟชั่น และแบบตามใจตนเอง ตามลำดับ 3. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคแบบเน้นคุณภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยประเด็นย่อยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคแบบเน้นคุณภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และคุณธรรม

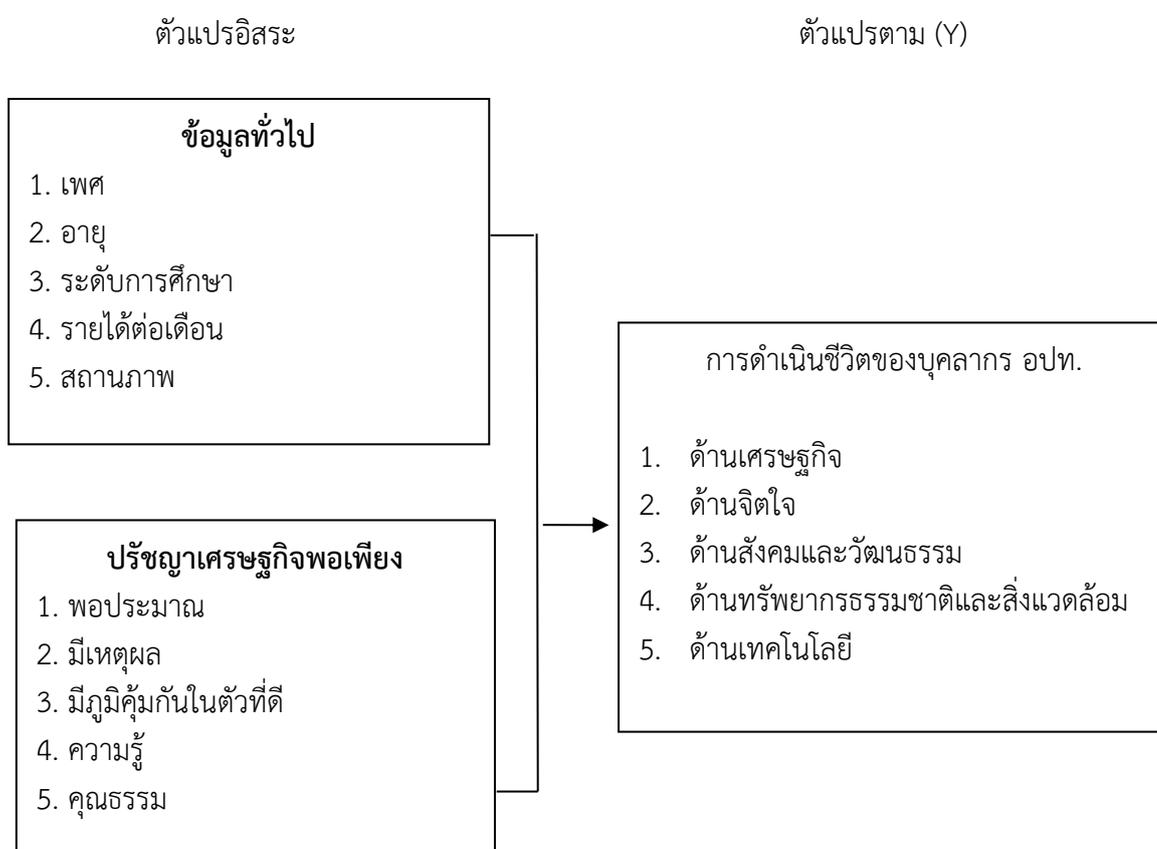
สิริพร รัตนกำเนิด (2550, หน้า 76-80) ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของข้าราชการสำนักพัฒนา สังคม กรุงเทพมหานคร ต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ผลการศึกษา พบว่า ข้าราชการสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการ ดำเนินชีวิตอยู่ในระดับสูง ทั้งในด้านครอบครัว ด้านสังคม และปัจจัยที่มีผลต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาการรับราชการ ระดับตำแหน่ง สำหรับจำนวนครั้งที่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีผลต่อ การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2548, หน้า 92-98) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่รู้จักและเคยได้ยินคำว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับเกินร้อยละ 90 โดยสิ่งที่ประชาชน รับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การรู้จักความพอดี การใช้ชีวิต บนทางสายกลาง แต่ประเด็นที่ประชาชนยังมีความเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในเรื่องของการใช้ ของฟุ่มเฟือยได้แต่ไม่รู้จักความพอดี ส่วนการรับรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนส่วนใหญ่มี การรับรู้มานาน โดยผ่านสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียง ตามลำดับ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้นำความรู้จากการศึกษาดังกล่าวมาเป็นแนวทาง ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปริมาณ

ภาพที่ 6 กรอบแนวคิดวิจัยเชิงปริมาณ

กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงคุณภาพ

ภาพที่ 7 กรอบแนวคิดวิจัยเชิงคุณภาพ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้รูปแบบการศึกษาแบบผสม (Mix Method) โดยมีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ร่วมกัน ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยและรายละเอียด ดังนี้

การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย
2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือเป็นบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชาชนที่แน่นอน จึงใช้การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2552)

$$n = \frac{z^2}{4e^2}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ
 $Z = Z_{.975}$ ถ้ากำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% จะได้ $z = 1.96$
 e = ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ กำหนดไว้เท่ากับ 0.05

เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้

$$n = \frac{(1.96)^2}{(4)(0.05)^2}$$
$$= 384.16 \text{ หรือ } 385 \text{ คน}$$

ซึ่งในครั้งนี้งานผู้วิจัยขอเก็บข้อมูล เป็นบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562 โดยผู้วิจัยสร้างเครื่องมือจากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิดต่าง ๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้นเพื่อศึกษาในประเด็นดังกล่าว โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานทางทฤษฎีในการตั้งข้อคำถาม

2. สร้างข้อคำถามคำนึงถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษา รวมทั้งอาศัยความรู้และประสบการณ์ของผู้วิจัยเพิ่มเติมในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ ต่อเดือน ระดับการศึกษา เป็นต้น

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ในด้านต่าง ๆ จำนวน 5 ด้าน

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ในด้านต่าง ๆ จำนวน 5 ด้าน

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ให้ตอบได้อย่างอิสระ หรือแสดงความคิดเห็น

โดยแบบสอบถามส่วนที่ 2 และ 3 ได้นำมาตรวัดของ Likert Scale มาใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการวัดระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ตามความเป็นจริง 5 ระดับ ดังนี้

หมายเลข 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

หมายเลข 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

หมายเลข 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

หมายเลข 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

หมายเลข 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละระดับความเห็นคะแนนในการอภิปรายผล ได้มาจากการคำนวณโดยสูตรคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

มีช่วงคะแนนดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	4.21 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	3.41 - 4.20	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	2.61 - 3.40	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	1.81 - 2.60	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 - 1.80	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

การทดสอบคุณภาพแบบสอบถาม

การทดสอบคุณภาพแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา และตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording)) เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปสอบถามในการเก็บข้อมูลจริง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

1.1 รองศาสตราจารย์ ดร. วิเชียร วิทย์อุดม อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

1.2 รองศาสตราจารย์ ดร. จิรศักดิ์ สุรงค์พิพพรรณ อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เขมมาวีร์ รักษาชีพ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. ความเชื่อมั่น (Reliability Test) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทำการทดลอง (Try Out) กับบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 50 ชุด เพื่อตรวจสอบว่าคำถามสามารถสื่อความหมายตรงตามความต้องการตลอดจนมีความเหมาะสมหรือไม่มี ความยากง่ายเพียงใด จากนั้นจึงนำมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha โดยใช้เกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ซึ่งผลที่ได้คือ 0.936 จึงถือว่าแบบสอบถามดังกล่าวน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้จริงได้ (Jump, N., 1978)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่งคือ

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร งานวิจัย ภาคนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ต่าง ๆ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการศึกษาจากแบบสอบถาม โดยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ซึ่งเป็นบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาค ตะวันออก โดยแบ่งกลุ่มแบบโควตา ทั้ง 7 จังหวัด ในสัดส่วนที่เท่ากันคือ 57 คน (จังหวัดชลบุรี 58 คน เพราะมีรูปแบบการปกครองที่หลากหลายโดยเฉพาะเมืองพัทยา ซึ่งเป็นรูปแบบพิเศษด้วยเพื่อให้ครบ 400 คนพอดี) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จนครบ 400 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการประมวลข้อมูล ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ประมวลข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1.1 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากภาคสนาม
- 1.2 ตรวจสอบแบบสอบถามทุกชุดเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์
- 1.3 จัดคำตอบเป็นกลุ่ม และเป็นหมวด รวมทั้งให้รหัสคำตอบ
- 1.4 จัดทำคู่มือลงรหัส
- 1.5 ลงรหัสข้อมูลจากแบบสอบถามลงเครื่องคอมพิวเตอร์ (Computer)
- 1.6 ทำการประมวลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS)

2. วิเคราะห์ข้อมูล หลังจากทำการสร้างเครื่องการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยจะจัดทำคู่มือการลงรหัส ต่อจากนั้นผู้วิจัยจะทำการลงรหัสข้อมูลตามคู่มือการลงรหัสที่ได้จัดทำไว้ เปลี่ยนแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปของสัญลักษณ์ที่เครื่องคอมพิวเตอร์ สามารถคำนวณและประมวลผลได้ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

2.1.1 การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ที่ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรพื้นฐาน เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง

2.1.2 การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน โดยใช้สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการใช้ชีวิตของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยใช้สถิติ (t-test), (F-test) Correlation และ Multiple Regression

สำหรับข้อความแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการพรรณนาบรรยายสรุปเป็นประเด็นใช้ทฤษฎีและประสบการณ์ในการวิเคราะห์

การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant)

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) จากทั้ง 7 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 15 คน จังหวัดละ 2 คน (จังหวัดชลบุรี 3 คน เนื่องจากมีเมืองพัทยาอีกด้วย 1 คน) ใช้สัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (in-depth interview)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ (Interview Schedule) โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยการชักถามพูดคุยกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการถามเจาะลึกแล้วคำตอบให้ผู้ให้สัมภาษณ์อธิบายอย่างละเอียดถี่ถ้วน และถามถึงเหตุผลด้วย โดยกำหนดแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เช่น เพศ อายุ

ส่วนที่ 2 เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ส่วนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 จำนวน 15 คน โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยไปติดต่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ให้ข้อมูลในการเก็บรวบรวมจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยกำหนดวันนัดหมายสัมภาษณ์และใช้สถานที่ของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นสถานที่ที่ใช้สัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลและอธิบายลักษณะวิธีการตอบแบบสัมภาษณ์แก่กลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์โดยตรงจากกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดที่แน่นอนตายตัวจะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้คำถามแบบเดียวกัน มีลำดับขั้นตอนเรียงเหมือนกัน

4. ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลตามคำบอกของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งการสัมภาษณ์จะใช้การจดบันทึกและการบันทึกเสียง ก่อนการสัมภาษณ์จะขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ในการบันทึกการสนทนาก่อนทุกครั้ง

5. รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์รายบุคคล ตรวจสอบความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเรียบร้อยสมบูรณ์ของข้อมูลภายหลังจากการสัมภาษณ์เสร็จสิ้น และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

6. นำข้อมูลที่ไดมารวบรวม เรียบเรียง และวิเคราะห์ข้อมูล

7. เขียนรายงานผลการศึกษา

4. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร งานวิจัย ภาคนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ต่าง ๆ รวมทั้งกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ ข้อปฏิบัติของทางราชการ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าจาก ห้องสมุด สถาบัน งานวิจัยโดยสืบค้นจากสื่ออินเทอร์เน็ต

2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการศึกษาจากแบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการสัมภาษณ์เชิงเจาะลึก (In-dept interview) โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย ที่ศึกษา จำนวน 15 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) (พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และ ศุภวัฒน์นกร วงศ์ธนวุธ, 2551, หน้า135) จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วนำข้อมูลเรียบเรียงและสรุปเนื้อหาเสนอต่อไป

บทที่ 4 ผลการศึกษา

ผลการศึกษาเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562 จำแนกออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล

การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และสถานภาพ วิเคราะห์ด้วยความถี่ ร้อยละ และนำเสนอผลการศึกษาด้วยตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

ตารางที่ 4-1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
<i>เพศ</i>		
ชาย	169	42.3
หญิง	230	57.5
ไม่ตอบ	1	0.2
รวม	400	100.0
<i>อายุ</i>		
ต่ำกว่า 25 ปี	71	17.8
25-34 ปี	182	45.5
35-44 ปี	90	22.5
45-54 ปี	43	10.8
55 ปีขึ้นไป	14	3.5
รวม	400	100.0

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
<i>ระดับการศึกษา</i>		
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	42	10.5
อนุปริญญา/ปวส.	71	17.8
ปริญญาตรี	230	57.5
ปริญญาโท	53	13.3
สูงกว่าปริญญาโท	3	0.8
อื่นๆ	1	0.3
รวม	400	100.0
<i>รายได้ต่อเดือน</i>		
น้อยกว่า 10,000 บาท	53	13.3
10,001-20,000 บาท	196	49.0
20,001-30,000 บาท	104	26.0
30,001-40,000 บาท	32	8.0
40,001-50,000 บาท	11	2.8
50,001-100,000 บาท	4	1.0
มากกว่า หนึ่งแสนบาท	0	0.0
รวม	400	100.0
<i>สถานภาพ</i>		
โสด	233	58.3
สมรส	147	36.8
หม้าย	8	2.0
หย่าร้าง	12	3.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4-1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิง มีจำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาย มีจำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 25 – 34 ปี มีจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมา มีอายุ 35 – 44 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 มีอายุน้อยกว่า 25 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 มีอายุ 45 – 54 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 และมีอายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 14 คน คิดเป็น ร้อยละ 3.5

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 รองลงมา มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 และมีการศึกษาระดับอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมา มีรายได้ 20,001 – 30,000 บาทต่อเดือน จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 มีรายได้ 30,001 – 40,000 บาทต่อเดือน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 มีรายได้ 40,001 – 50,000 บาทต่อเดือน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 มีรายได้ 50,001 – 100,000 บาทต่อเดือน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด โดยมีจำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงมา มีสถานภาพสมรส จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 สถานภาพหย่าร้างจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 และสถานภาพหม้าย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0

ผลการศึกษาระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562

การศึกษาระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านพอประมาณ ด้านมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม โดยการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลการศึกษาดังตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

ตารางที่ 4-2 ค่าเฉลี่ย และระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 โดยรวม

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ด้านพอประมาณ	4.13	0.56	มาก
ด้านมีเหตุผล	4.23	0.49	มากที่สุด
ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	4.23	0.52	มากที่สุด
ด้านความรู้	4.21	0.60	มากที่สุด
ด้านคุณธรรม	4.31	0.54	มากที่สุด
รวม	4.22	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 4-2 พบว่า โดยรวมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านพอประมาณอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านคุณธรรม มีคะแนนเฉลี่ย 4.31 รองลงมาได้แก่ ด้านมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และด้านมีเหตุผล มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน 4.23 คะแนน ด้านความรู้มีคะแนนเฉลี่ย 4.21 และด้านพอประมาณ มีคะแนนเฉลี่ย 4.13

ตารางที่ 4-3 ค่าเฉลี่ย และระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านพอประมาณ

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป ในการดำรงชีพ เช่น ใช้จ่ายเกินตัว	4.07	0.79	มาก
ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น รักษาสมบัติขององค์กร เสมือนทรัพย์สินของตนเอง	4.24	0.68	มากที่สุด
การจะทำอะไรต้องมีความพอดี ไม่ประมาทในชีวิต เช่น ศึกษาสถานการณ์ให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจ	4.24	0.72	มากที่สุด
พอเหมาะพอควร ต่อความจำเป็น ในการบริโภค เช่น ไม่นำเงินในอนาคตมาใช้มากเกินไป ยกตัวอย่างเช่น บัตรเครดิต	4.04	0.80	มาก
เหมาะสมกับฐานะของตนเอง สภาวะสังคม แวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น เช่น ไม่ฟุ้งเฟ้อ ใช้จ่ายเกินควร	4.11	0.71	มาก
รู้จักประหยัด อดออม เช่น เมื่อยามฉุกเฉิน ภาวะวิกฤต มีเงินสำรอง ไม่ต้องอาศัยเงินกู้จากระบบ	4.17	0.77	มาก
ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ เช่น ไม่ใช้เวลาไปในทางลบ	4.11	0.79	มาก
รวมด้านพอประมาณ	4.13	0.56	มาก

จากตารางที่ 4-3 พบว่า ระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านพอประมาณ อยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 4.13 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น รักษาสมบัติขององค์กรเสมือนทรัพย์สินของตนเอง และการจะทำอะไรต้องมีความพอดี ไม่ประมาทในชีวิต เช่น ศึกษาสถานการณ์ให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 4.24 เท่ากัน รองลงมาคือการรู้จักประหยัด อดออม เช่น เมื่อยามฉุกเฉิน ภาวะวิกฤต มีเงินสำรอง ไม่ต้องอาศัยเงินกู้จากระบบ มีคะแนนเฉลี่ย 4.17 ความเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สภาวะสังคม แวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น เช่น ไม่ฟุ้งเฟ้อ ใช้จ่ายเกินควร และการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ เช่น ไม่ใช้เวลาไปในทางลบมีคะแนนเฉลี่ย 4.11 เท่ากัน ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป ในการดำรงชีพ เช่น ใช้จ่ายเกินตัว มีคะแนนเฉลี่ย 4.07 และความพอเหมาะพอควร ต่อความจำเป็น ในการบริโภค เช่น ไม่นำเงินในอนาคตมาใช้มากเกินไป ยกตัวอย่างเช่น บัตรเครดิต มีคะแนนเฉลี่ย 4.04

ตารางที่ 4-4 ค่าเฉลี่ย และระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านมีเหตุผล

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นใหญ่	4.23	0.60	มากที่สุด
คิดอย่างรอบคอบ ครบวงจรบนพื้นฐานของความถูกต้อง ความเป็นจริง ตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม เช่น นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กร	4.25	0.67	มากที่สุด
เรียนรู้ในการดำรงชีวิตในอาชีพของตน เช่น รับผิดชอบต่อนหน้าที่อย่างถูกต้องครบถ้วน	4.28	0.67	มากที่สุด
ทำให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีข้อผิดพลาดน้อย เช่น เป้าหมายส่วนตัวกับเป้าหมายองค์กรควรไปในทิศทางเดียวกัน	4.22	0.69	มากที่สุด
การที่จะวางแผนดำเนินการสิ่งใดอย่างสมเหตุสมผล ต้องอาศัยความรู้ ขยันหมั่นเพียร อดทนที่จะจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เช่น ควรเก็บข้อมูลทั้งระดับครอบครัว ระดับหมู่บ้านและระดับชุมชน เพื่อสนองต่อความต้องการ ได้อย่างถูกต้อง	4.24	0.70	มากที่สุด
แสวงหาความรู้ที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ เช่น พัฒนาตนเองตลอดเวลา	4.18	0.67	มาก
มีความรอบคอบในความคิด พิจารณาตัดสินใจโดยใช้สติ ปัญญา อย่างเฉลียวฉลาดในทางที่ถูกที่ควร เช่น ทั้งในระดับตนเองและระดับองค์กร	4.21	0.70	มากที่สุด
รวมด้านมีเหตุผล	4.23	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 4-4 พบว่า ระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านมีเหตุผล อยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.23 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นประเด็นการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ เช่น พัฒนาตนเองตลอดเวลา อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดคือ เรียนรู้ในการดำรงชีวิตในอาชีพของตน เช่น รับผิดชอบต่อนหน้าที่อย่างถูกต้องครบถ้วน มีคะแนนเฉลี่ย 4.28 รองลงมาได้แก่ คิดอย่างรอบคอบ ครบวงจรบนพื้นฐานของความถูกต้อง ความเป็นจริง ตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม เช่น นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กร มีคะแนนเฉลี่ย 4.25 การที่จะวางแผนดำเนินการสิ่งใดอย่างสมเหตุสมผล ต้องอาศัยความรู้ ขยันหมั่นเพียร อดทนที่จะจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เช่น

ควรเก็บข้อมูลทั้งระดับครอบครัว ระดับหมู่บ้านและระดับชุมชน เพื่อสนองต่อความต้องการ ได้อย่างถูกต้อง มีคะแนนเฉลี่ย 4.24 การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นใหญ่ มีคะแนนเฉลี่ย 4.23 ทำให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีข้อผิดพลาดน้อย เช่น เป้าหมายส่วนตัวกับเป้าหมายองค์กรควรไปในทิศทางเดียวกัน มีคะแนนเฉลี่ย 4.22 การมีความรอบคอบในความคิดพิจารณาตัดสินใจโดยใช้สติ ปัญญา อย่างเฉลียวฉลาดในทางที่ถูกที่ควร เช่น ทั้งในระดับตนเองและระดับองค์กร มีคะแนนเฉลี่ย 4.21 และการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ เช่น พัฒนาตนเองตลอดเวลา มีคะแนนเฉลี่ย 4.18

ตารางที่ 4-5 ค่าเฉลี่ย และระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีทำให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันท่วงที เช่น ไม่ประมาท	4.29	0.62	มากที่สุด
การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เช่น มีความพร้อมทุก ๆ ด้าน	4.21	0.70	มากที่สุด
ทำอะไรที่ไม่เสี่ยงเกินไป เช่น ทำพอดีตัว เช่นมีเงินน้อยลงทุนน้อย	4.24	0.68	มากที่สุด
ไม่ประมาทในการดำรงชีวิต	4.28	0.67	มากที่สุด
นึกถึงแนวโน้มความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา	4.22	0.67	มากที่สุด
เตรียมตนเอง เตรียมวิธีการทำงานรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เช่น หาทางเลือกในการดำรงชีวิตหลาย ๆ ทาง	4.18	0.67	มาก
รวมด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี	4.23	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 4-5 พบว่า ระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.23 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น การเตรียมตนเอง เตรียมวิธีการทำงานรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เช่น หาทางเลือกในการดำรงชีวิตหลาย ๆ ทางอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีทำให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันท่วงที เช่น ไม่ประมาท มีคะแนนเฉลี่ย 4.29 รองลงมาได้แก่ การไม่ประมาทในการดำรงชีวิต มีคะแนนเฉลี่ย 4.28 การทำอะไรที่ไม่เสี่ยงเกินไป เช่น ทำพอดีตัว เช่นมีเงินน้อยลงทุนน้อย

มีคะแนนเฉลี่ย 4.24 การนึกถึงแนวโน้มความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา มีคะแนนเฉลี่ย 4.22 การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในด้านเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เช่น มีความพร้อมทุก ๆ ด้าน มีคะแนนเฉลี่ย 4.21 และการเตรียมตนเอง เตรียมวิธีการทำงานรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เช่น หาทางเลือกในการดำรงชีวิตหลาย ๆ ทาง มีคะแนนเฉลี่ย 4.18

ตารางที่ 4-6 ค่าเฉลี่ย และระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านความรู้

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
การดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปอย่างถูกต้องต่อองค์กร	4.21	0.73	มากที่สุด
ความรู้รอบรู้ คือ ความรู้ลึกในงานที่ทำและความรู้กว้างในสภาวะแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงาน	4.16	0.69	มาก
ความระลึกรู้ (สติ) คือ การยั้งคิดพิจารณาและรู้ทันสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนที่จะกระทำการใด ๆ	4.26	0.72	มากที่สุด
ความรู้ชัด (ปัญญา) คือ การเห็นและเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างกระจ่างชัด ถูกต้องตามเหตุตามผลและตามจริง	4.22	0.71	มากที่สุด
รวมด้านความรู้	4.21	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 4-6 พบว่า ระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.21 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น ความรอบรู้ คือ ความรู้ลึกในงานที่ทำและความรู้กว้างในสภาวะแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงาน อยู่ในระดับมาก ประเด็นความระลึกรู้ (สติ) คือ การยั้งคิดพิจารณาและรู้ทันสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนที่จะกระทำการใด ๆ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 4.26 รองลงมาได้แก่ ความรู้ชัด (ปัญญา) คือ การเห็นและเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างกระจ่างชัด ถูกต้องตามเหตุตามผลและตามจริง มีคะแนนเฉลี่ย 4.22 การดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปอย่างถูกต้องต่อองค์กร มีคะแนนเฉลี่ย 4.21 และความรู้รอบรู้ คือ ความรู้ลึกในงานที่ทำและความรู้กว้างในสภาวะแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงาน มีคะแนนเฉลี่ย 4.16

ตารางที่ 4-7 ค่าเฉลี่ย และระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านคุณธรรม

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ความประพฤติชอบ มีการพูดและการกระทำชื่อตรงต่อหน้าที่การงาน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	4.27	0.70	มากที่สุด
มีเจตนาบริสุทธิ์ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ต่อตนเองและต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง	4.34	0.68	มากที่สุด
ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น และผู้ที่มาติดต่องาน	4.37	0.68	มากที่สุด
มีความอดทนต่อการทำงาน เพื่อสนองต่อภารกิจ	4.31	0.70	มากที่สุด
มีความเพียร ความพยายาม ต่อหน้าที่ที่รับผิดชอบ	4.33	0.65	มากที่สุด
มีความหนักแน่น ไม่ท้อถอย ทำให้การดำเนินงานรวดเร็วไปจนประสบผลสำเร็จ	4.34	0.66	มากที่สุด
ความรอบคอบระมัดระวัง คือ การพิจารณาอย่างถี่ถ้วนในทุกแง่มุมก่อนที่จะดำเนินงานเพื่อมิให้เกิดความผเอรเอและพลังพลาด	4.26	0.69	มากที่สุด
รวมด้านคุณธรรม	4.31	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 4-7 พบว่า ระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.31 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น และผู้ที่มาติดต่องาน มีคะแนนเฉลี่ย 4.37 รองลงมาได้แก่การมีเจตนาบริสุทธิ์ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ต่อตนเองและต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง และการมีความหนักแน่น ไม่ท้อถอย ทำให้การดำเนินงานรวดเร็วไปจนประสบผลสำเร็จ มีคะแนนเฉลี่ย 4.34 การมีความเพียร ความพยายาม ต่อหน้าที่ที่รับผิดชอบ มีคะแนนเฉลี่ย 4.33 การมีความอดทนต่อการทำงาน เพื่อสนองต่อภารกิจ มีคะแนนเฉลี่ย 4.31 การมีความประพฤติชอบ มีการพูดและการกระทำชื่อตรงต่อหน้าที่การงาน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง มีคะแนนเฉลี่ย 4.27 และความรอบคอบระมัดระวัง คือ การพิจารณาอย่างถี่ถ้วนในทุกแง่มุมก่อนที่จะดำเนินงานเพื่อมิให้เกิดความผเอรเอและพลังพลาด มีคะแนนเฉลี่ย 4.26

ผลการศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากร ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562

การศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ซึ่งจำแนกออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านจิตใจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านเทคโนโลยี การวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกเป็นวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาทำการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต และการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมานซึ่งทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุ นำเสนอผลการศึกษาด้วยตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

ตารางที่ 4-8 ค่าเฉลี่ย และระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 โดยรวม

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
ด้านเศรษฐกิจ	4.15	0.63	มาก
ด้านจิตใจ	4.30	0.58	มากที่สุด
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	4.34	0.58	มากที่สุด
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.20	0.63	มาก
ด้านเทคโนโลยี	4.03	0.77	มาก
รวม	4.20	0.49	มาก

จากตารางที่ 4-8 พบว่า ระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 4.20 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านจิตใจและด้านสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านสังคมและวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ย 4.34 รองลงมาคือด้านจิตใจ มีคะแนนเฉลี่ย 4.30 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีคะแนนเฉลี่ย 4.20 ด้านเศรษฐกิจ มีคะแนนเฉลี่ย 4.15 และด้านเทคโนโลยีมีคะแนนเฉลี่ย 4.03

ตารางที่ 4-9 ค่าเฉลี่ย และระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของ
บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ.2562
ด้านเศรษฐกิจ

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ไม่ใช้จ่ายเกินตัว ใช้จ่ายให้ เหมาะสมกับรายรับที่ได้	4.19	0.77	มาก
คิดและวางแผนการลงทุนในสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบคอบ	4.18	0.70	มาก
ไม่ลงทุนเกินความสามารถ สอดคล้องกับความ สมเหตุสมผล	4.14	0.72	มาก
จัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายเพื่อที่จะจัดการใช้จ่ายเงิน ได้อย่างเป็นระบบ	4.11	0.78	มาก
รวมด้านเศรษฐกิจ	4.15	0.63	มาก

จากตารางที่ 4-9 พบว่า ระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต
ของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562
ด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 4.15 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ใน
ระดับมาก โดยประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ไม่ใช้จ่ายเกินตัว ใช้จ่าย
ให้เหมาะสมกับรายรับที่ได้ มีคะแนนเฉลี่ย 4.19 รองลงมาได้แก่ การคิดและวางแผนการลงทุนในสิ่ง
ต่าง ๆ อย่างรอบคอบ มีคะแนนเฉลี่ย 4.18 การไม่ลงทุนเกินความสามารถ สอดคล้องกับความ
สมเหตุสมผล มีคะแนนเฉลี่ย 4.14 และการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายเพื่อที่จะจัดการใช้จ่ายเงินได้
อย่างเป็นระบบ มีคะแนนเฉลี่ย 4.11

ตารางที่ 4-10 ค่าเฉลี่ย และระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของ
บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ.2562
ด้านจิตใจ

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
มีจิตใจที่เข้มแข็งในการดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ไม่หลงระเริงกับสิ่งยั่ว	4.26	0.71	มากที่สุด
มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม ไม่เอาเปรียบคนอื่น	4.32	0.68	มากที่สุด
เอื้ออาทรต่อคนในสังคม แบ่งปันต่อผู้ด้อยโอกาสในสังคม	4.33	0.67	มากที่สุด
เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว	4.30	0.70	มากที่สุด
รวมด้านจิตใจ	4.30	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 4-10 พบว่า ระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านจิตใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.30 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การเอื้ออาทรต่อคนในสังคม แบ่งปันต่อผู้ด้อยโอกาสในสังคม มีคะแนนเฉลี่ย 4.33 รองลงมาได้แก่ การมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม ไม่เอาัดเอาเปรียบคนอื่น มีคะแนนเฉลี่ย 4.32 การเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีคะแนนเฉลี่ย 4.30 และการมีจิตใจที่เข้มแข็งในการดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่หลงระเริงกับสิ่งยั่วยุ มีคะแนนเฉลี่ย 4.26

ตารางที่ 4-11 ค่าเฉลี่ย และระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ.2562 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ช่วยเหลือเกื้อกูลคนในครอบครัว และคนในสังคม	4.36	0.66	มากที่สุด
รู้ รัก สามัคคี กับคนในครอบครัว ชุมชน และสังคม	4.35	0.68	มากที่สุด
สร้างความเข้มแข็งในครอบครัว และชุมชน	4.33	0.68	มากที่สุด
รักษาเอกลักษณ์ ภาษา ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย	4.31	0.67	มากที่สุด
รวมด้านสังคมและวัฒนธรรม	4.34	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 4-11 พบว่า ระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.34 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การช่วยเหลือเกื้อกูลคนในครอบครัว และคนในสังคม มีคะแนนเฉลี่ย 4.36 รองลงมาได้แก่ การรู้ รัก สามัคคี กับคนในครอบครัว ชุมชน และสังคม มีคะแนนเฉลี่ย 4.35 การสร้างความเข้มแข็งในครอบครัว และชุมชน มีคะแนนเฉลี่ย 4.33 และการรักษาเอกลักษณ์ ภาษา ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย มีคะแนนเฉลี่ย 4.31

ตารางที่ 4-12 ค่าเฉลี่ย และระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ.2562 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
รู้จักการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด และบำรุงรักษา	4.23	0.74	มากที่สุด
รู้จักการจัดการใช้ทรัพยากรอย่างฉลาดและรอบคอบ ควรปลูกทดแทน	4.19	0.69	มาก
ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและคงอยู่ชั่วลูกชั่วหลาน	4.15	0.78	มาก
การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัด เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	4.26	0.71	มากที่สุด
รวมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.20	0.63	มาก

จากตารางที่ 4-12 พบว่า ระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 4.20 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัด เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการรู้จักการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด และบำรุงรักษาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ การการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัด เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีคะแนนเฉลี่ย 4.26 รองลงมาได้แก่ การรู้จักการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด และบำรุงรักษา มีคะแนนเฉลี่ย 4.23 การรู้จักการจัดการใช้ทรัพยากรอย่างฉลาดและรอบคอบ ควรปลูกทดแทน มีคะแนนเฉลี่ย 4.19 และการฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและคงอยู่ชั่วลูกชั่วหลาน มีคะแนนเฉลี่ย 4.15

ตารางที่ 4-13 ค่าเฉลี่ย และระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ.2562 ด้านเทคโนโลยี

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
รู้จักการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเพิ่มผลผลิตให้แก่ชุมชน	4.08	0.84	มาก
มีการพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่นการปลูกผัก ออร์แกนิก	4.00	0.87	มาก
สามารถนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมกับชุมชน	4.03	0.86	มาก
รวมด้านเทคโนโลยี	4.03	0.77	มาก

จากตารางที่ 4-13 พบว่า ระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 4.03 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การรู้จักการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเพิ่มผลผลิตให้แก่ชุมชน มีคะแนนเฉลี่ย 4.08 รองลงมาได้แก่ การสามารถนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมกับชุมชน มีคะแนนเฉลี่ย 4.03 และการมีการพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่นการปลูกผัก ออร์แกนิก มีคะแนนเฉลี่ย 4.00

การศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุผู้วิจัยกำหนดตัวแปรในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

X1 คือ ตัวแปรด้านพอประมาณ

X2 คือ ตัวแปรด้านมีเหตุผล

X3 คือ ตัวแปรด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

X4 คือ ตัวแปรด้านความรู้

X5 คือ ตัวแปรด้านคุณธรรม

ตัวแปรตาม คือ การดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ประกอบด้วย

Y1 คือ ตัวแปรด้านเศรษฐกิจ

Y2 คือ ตัวแปรด้านจิตใจ

Y3 คือ ตัวแปรด้านสังคมและวัฒนธรรม

Y4 คือ ตัวแปรด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

Y5 คือ ตัวแปรด้านเทคโนโลยี
มีผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 4-14 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม กับการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ตัวแปร	X1	X	X3	X4	X5	Y
X1	-	0.715	0.641	0.553	0.553	0.576
X2	0.715	-	0.753	0.622	0.622	0.645
X3	0.641	0.753	-	0.602	0.621	0.628
X4	0.553	0.622	0.602	-	0.714	0.538
X5	0.553	0.622	0.621	0.714	-	0.604
Y	0.576	0.645	0.628	0.538	0.604	-

จากตารางที่ 4-14 พบว่า การดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยโดยรวมกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในด้านพอประมาณ ด้านมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง เมื่อทำการศึกษาอิทธิพลของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม มีต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีผลดังนี้

ตารางที่ 4-15 ผลการศึกษาอิทธิพลของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม ที่มีต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ตัวแปรพยากรณ์	สัมประสิทธิ์การถดถอย (B)	ค่าสถิติที (t)	ค่าพี (p-value)
ค่าคงที่ (a)	0.866	5.238	0.000*
ด้านพอประมาณ	0.116	2.517	0.012*
ด้านมีเหตุผล	0.232	3.700	0.000*
ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	0.193	3.550	0.000*
ด้านความรู้	0.022	0.486	0.627
ด้านคุณธรรม	0.225	4.486	0.000*
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R)	0.716		
สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2)	0.513		
สัมประสิทธิ์การตัดสินใจปรับค่า (adj. R^2)	0.507		
สถิติเอฟ (F)	83.024		
ค่าพี (p-value)	0.000*		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-15 พบว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยโดยรวม ได้แก่ ความมีคุณธรรม (สถิติที่ = 4.486 ค่าพี = 0.000) ความมีเหตุผล (สถิติที่ = 3.700 ค่าพี = 0.000) ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (สถิติที่ = 3.550 ค่าพี = 0.000) และความพอประมาณ (สถิติที่ = 2.517 ค่าพี = 0.012) และตัวแปรทั้ง 4 ตัวควรอยู่ในสมการถดถอย (สถิติเอฟ = 83.024 ค่าพี = 0.000) โดยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 4 ด้านรวมกันสามารถทำนายการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยโดยรวมได้ร้อยละ 51.3 ($R^2 = 0.513$)

เมื่อทำการศึกษาถึงอิทธิพลของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย ด้านเศรษฐกิจ มีผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 4-16 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเศรษฐกิจกับการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย

ตัวแปร	X1	X	X3	X4	X5	Y1
X1	-	0.715	0.641	0.553	0.553	0.609
X2	0.715	-	0.753	0.622	0.622	0.627
X3	0.641	0.753	-	0.602	0.621	0.615
X4	0.553	0.622	0.602	-	0.714	0.473
X5	0.553	0.622	0.621	0.714	-	0.486
Y1	0.609	0.627	0.615	0.473	0.486	-

จากตารางที่ 4-16 พบว่า การดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยด้านเศรษฐกิจกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในด้านพอประมาณ ด้านมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

เมื่อทำการศึกษาอิทธิพลของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเศรษฐกิจ มีต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย มีผลดังนี้

ตารางที่ 4-17 ผลการศึกษาอิทธิพลของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเศรษฐกิจ ที่มีต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ตัวแปรพยากรณ์	สัมประสิทธิ์การถดถอย (B)	ค่าสถิติที (t)	ค่าพี (p-value)
ค่าคงที่ (a)	0.238	1.099	0.272
ด้านพอประมาณ	0.295	4.882	0.000*
ด้านมีเหตุผล	0.276	3.367	0.001*
ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	0.299	4.196	0.000*
ด้านความรู้	0.014	0.235	0.814
ด้านคุณธรรม	0.047	0.715	0.475
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R)	0.690		
สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2)	0.476		
สัมประสิทธิ์การตัดสินใจปรับค่า (adj. R^2)	0.470		
สถิติเอฟ (F)	71.719		
ค่าพี (p-value)	0.000*		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-17 พบว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (สถิติที = 4.196 ค่าพี = 0.000) ด้านพอประมาณ (สถิติที = 4.882 ค่าพี = 0.000) และด้านมีเหตุผล (สถิติที = 3.367 ค่าพี = 0.001) และตัวแปรทั้ง 3 ตัวควรอยู่ในสมการถดถอย (สถิติเอฟ = 71.719 ค่าพี = 0.000) โดยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ด้านรวมกันสามารถทำนายการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยด้านเศรษฐกิจได้ร้อยละ 47.6 ($R^2 = 0.476$)

เมื่อทำการศึกษาถึงอิทธิพลของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ด้านจิตใจ มีผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 4-18 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านจิตใจ กับการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ตัวแปร	X1	X	X3	X4	X5	Y2
X1	-	0.715	0.641	0.553	0.553	0.510
X2	0.715	-	0.753	0.622	0.622	0.589
X3	0.641	0.753	-	0.602	0.621	0.614
X4	0.553	0.622	0.602	-	0.714	0.529
X5	0.553	0.622	0.621	0.714	-	0.621
Y2	0.510	0.589	0.614	0.529	0.621	-

จากตารางที่ 4-18 พบว่า การดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยด้านจิตใจกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในด้านพอประมาณ ด้านมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4-19 ผลการศึกษาอิทธิพลของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านจิตใจ กับการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ตัวแปรพยากรณ์	สัมประสิทธิ์การถดถอย (B)	ค่าสถิติ (t)	ค่าพี (p-value)
ค่าคงที่ (a)	0.534	2.676	0.008*
ด้านพอประมาณ	0.050	0.901	0.368
ด้านมีเหตุผล	0.164	2.174	0.030*
ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	0.289	4.402	0.000*
ด้านความรู้	0.023	0.425	0.671
ด้านคุณธรรม	0.357	5.895	0.000*
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R)	0.695		
สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2)	0.483		
สัมประสิทธิ์การตัดสินใจปรับค่า (adj. R^2)	0.477		
สถิติเอฟ (F)	73.737		
ค่าพี (p-value)	0.000*		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-19 พบว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยด้านจิตใจ ได้แก่ ด้านคุณธรรม (สถิติที่ = 5.895 ค่าพี = 0.000) ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (สถิติที่ = 4.402 ค่าพี = 0.000) และด้านมีเหตุผล (สถิติที่ = 2.174 ค่าพี = 0.030) และตัวแปรทั้ง 3 ตัวควรอยู่ในสมการถดถอย (สถิติเอฟ = 73.737 ค่าพี = 0.000) โดยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ด้านรวมกันสามารถทำนายการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยด้านจิตใจได้ร้อยละ 48.3 ($R^2 = 0.483$)

เมื่อทำการศึกษาถึงอิทธิพลของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ด้านสังคมและวัฒนธรรม มีผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 4-20 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านสังคมและวัฒนธรรม กับการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ตัวแปร	X1	X	X3	X4	X5	Y3
X1	-	0.715	0.641	0.553	0.553	0.491
X2	0.715	-	0.753	0.622	0.622	0.587
X3	0.641	0.753	-	0.602	0.621	0.584
X4	0.553	0.622	0.602	-	0.714	0.620
X5	0.553	0.622	0.621	0.714	-	0.647
Y3	0.491	0.587	0.584	0.620	0.647	-

จากตารางที่ 4-20 พบว่า การดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยด้านสังคมและวัฒนธรรมกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในด้านพอประมาณ ด้านมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง

ตารางที่ 4-21 ผลการศึกษาอิทธิพลของความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านสังคมและวัฒนธรรม กับการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย

ตัวแปรพยากรณ์	สัมประสิทธิ์การถดถอย (B)	ค่าสถิติ (t)	ค่าพี (p-value)
ค่าคงที่ (a)	0.576	2.968	0.003*
ด้านพอประมาณ	-0.003	-0.049	0.961
ด้านมีเหตุผล	0.174	2.365	0.019*
ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	0.169	2.637	0.009*
ด้านความรู้	0.213	4.092	0.000*
ด้านคุณธรรม	0.330	5.590	0.000*
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R)	0.713		
สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2)	0.508		
สัมประสิทธิ์การตัดสินใจปรับค่า (adj. R^2)	0.502		
สถิติเอฟ (F)	81.523		
ค่าพี (p-value)	0.000*		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-21 พบว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ ด้านคุณธรรม (สถิติ = 5.590 ค่าพี = 0.000) ด้านความรู้ (สถิติ = 4.092 ค่าพี = 0.000) และด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (สถิติ = 2.637 ค่าพี = 0.009) และด้านมีเหตุผล (สถิติ = 2.365 ค่าพี = 0.019) และตัวแปรทั้ง 4 ตัวควรอยู่ในสมการถดถอย (สถิติเอฟ = 81.523 ค่าพี = 0.000) โดยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 4 ด้านรวมกันสามารถทำนายการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยด้านสังคมและวัฒนธรรมได้ร้อยละ 50.8 ($R^2 = 0.508$)

เมื่อทำการศึกษาถึงอิทธิพลของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 4-22 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กับการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย

ตัวแปร	X1	X	X3	X4	X5	Y4
X1	-	0.715	0.641	0.553	0.553	0.405
X2	0.715	-	0.753	0.622	0.622	0.453
X3	0.641	0.753	-	0.602	0.621	0.414
X4	0.553	0.622	0.602	-	0.714	0.355
X5	0.553	0.622	0.621	0.714	-	0.419
Y4	0.405	0.453	0.414	0.355	0.419	-

จากตารางที่ 4-22 พบว่า การดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในด้านพอประมาณ ด้านมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ตารางที่ 4-23 ผลการศึกษาอิทธิพลของความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กับการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย

ตัวแปรพยากรณ์	สัมประสิทธิ์การถดถอย (B)	ค่าสถิติที (t)	ค่าพี (p-value)
ค่าคงที่ (a)	1.295	4.985	0.000*
ด้านพอประมาณ	0.124	1.706	0.089
ด้านมีเหตุผล	0.262	2.657	0.008*
ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	0.095	1.108	0.269
ด้านความรู้	-0.022	-0.317	0.751
ด้านคุณธรรม	0.228	2.892	0.004*
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R)	0.495		
สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2)	0.245		
สัมประสิทธิ์การตัดสินใจปรับค่า (adj. R^2)	0.236		
สถิติเอฟ (F)	25.615		
ค่าพี (p-value)	0.000*		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-23 พบว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านคุณธรรม (สถิติที = 2.892 ค่าพี = 0.004) และด้านมีเหตุผล (สถิติที = 2.657 ค่าพี = 0.008) และตัวแปรทั้ง 2 ตัวควรอยู่ในสมการถดถอย (สถิติเอฟ = 25.615 ค่าพี = 0.000) โดยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 2 ด้านรวมกันสามารถทำนายการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ร้อยละ 24.5 ($R^2 = 0.245$)

เมื่อทำการศึกษาถึงอิทธิพลของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ด้านเทคโนโลยี มีผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 4-24 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเทคโนโลยี กับการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ตัวแปร	X1	X	X3	X4	X5	Y5
X1	-	0.715	0.641	0.553	0.553	0.272
X2	0.715	-	0.753	0.622	0.622	0.310
X3	0.641	0.753	-	0.602	0.621	0.280
X4	0.553	0.622	0.602	-	0.714	0.192
X5	0.553	0.622	0.621	0.714	-	.252
Y5	0.272	0.310	0.280	0.192	0.252	-

จากตารางที่ 4-24 พบว่า การดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยด้านเทคโนโลยีกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในด้านพอประมาณ ด้านมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ

ตารางที่ 4-25 ผลการศึกษาอิทธิพลของความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเทคโนโลยี กับการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ตัวแปรพยากรณ์	สัมประสิทธิ์การถดถอย (B)	ค่าสถิติ (t)	ค่าพี (p-value)
ค่าคงที่ (a)	1.685	4.833	0.000*
ด้านพอประมาณ	0.114	1.175	0.241
ด้านมีเหตุผล	0.282	2.137	0.033*
ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	0.114	0.995	0.320
ด้านความรู้	-0.120	-1.281	0.201
ด้านคุณธรรม	0.164	1.544	0.123
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R)	0.332		
สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2)	0.111		
สัมประสิทธิ์การตัดสินใจปรับค่า (adj. R^2)	0.099		
สถิติเอฟ (F)	9.792		
ค่าพี (p-value)	0.000*		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-25 พบว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยด้านเทคโนโลยี ได้แก่ ด้านมีเหตุผล (สถิติ $t = 2.137$ ค่าพี = 0.033) โดยตัวแปรดังกล่าวควรอยู่ในสมการถดถอย (สถิติเอฟ = 9.792 ค่าพี = 0.000) โดยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเทคโนโลยีสามารถทำนายการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยด้านเทคโนโลยีได้ร้อยละ 11.1 ($R^2 = 0.111$)

จากศึกษาความสัมพันธ์ และผลการทดสอบสมมติฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.26 และตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4-26 สรุปการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	การดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ				
	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านจิตใจ	ด้านสังคมและวัฒนธรรม	ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ด้านเทคโนโลยี
ความพอประมาณ	ปานกลาง	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ
ด้านมีเหตุผล	ปานกลาง	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ
ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	ปานกลาง	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ
ด้านความรู้	ปานกลาง	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ
ด้านคุณธรรม	ปานกลาง	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ

จากตารางที่ 4-26 จะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 พบว่า ด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ด้านจิตใจมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ด้านสังคมและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ระดับต่ำ และด้านเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ

ตารางที่ 4-27 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	การดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ				
	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านจิตใจ	ด้านสังคมและวัฒนธรรม	ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ด้านเทคโนโลยี
ความพอประมาณ	✓	-	-	-	-
ด้านมีเหตุผล	✓	✓	✓	✓	✓
ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	✓	✓	✓	-	-
ด้านความรู้	-	-	✓	-	-
ด้านคุณธรรม	-	✓	✓	✓	-

หมายเหตุ : ✓ หมายถึง มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-27 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 พบว่า 1) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอความพอประมาณ มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตด้านเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 2) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านมีเหตุผล มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตด้านเศรษฐกิจ ด้านจิตใจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตด้านเศรษฐกิจ ด้านจิตใจ และด้านสังคมและวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรู้ มีอิทธิพลกับการดำรงชีวิตด้านสังคมและวัฒนธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 5) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านคุณธรรม มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตด้านจิตใจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาจากแบบสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะ มีดังนี้

นามสมมติ 1

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ	หญิง
อายุ	33
สถานภาพ	โสด
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี
รายได้ต่อเดือน	มีรายได้ไม่แน่นอน

2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ความพอประมาณ

จำเป็นจะต้องมี เนื่องจากค่าครองชีพในปัจจุบันสูงมาก

2.2 ความมีเหตุผล

คนในองค์กรทุกคนจำเป็นต้องตระหนักถึงประโยชน์ของส่วนรวมก่อนประโยชน์ส่วนตน องค์กรนั้นถึงจะอยู่รอดและประสบผลสำเร็จ

2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ต้องอดออม และเก็บไว้ใช้ในยามจำเป็น เนื่องจากแพงทุกอย่าง

2.4 ความรู้

จะต้องศึกษาหาความรู้ใส่ตัวไว้ เพื่อจะพัฒนาตนเองและพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า

2.5 คุณธรรม

ต้องมีคุณธรรม ความรู้ เทคโนโลยี 3 สิ่งนี้ที่จะทำให้องค์กรเจริญก้าวหน้าได้รวดเร็ว

3. การดำเนินชีวิตของบุคลากร อปท.
 - 3.1 ด้านเศรษฐกิจ

เป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะหากไม่คำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่มาก แล้วใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ผลสุดท้ายอาจจะต้องเป็นหนี้เงินกู้ตามมา
 - 3.2 ด้านจิตใจ

จำเป็นต้องมีจิตใจที่เอื้อเฟื้อ และเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
 - 3.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

คนในองค์กรต้องช่วยกันรักษาและสืบสานวัฒนธรรมอันดีไว้ให้คนรุ่นหลังได้กระทำตาม อันจะส่งผลดีต่อองค์กรในอนาคต
 - 3.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ต้องร่วมกันตระหนักและใช้เทคโนโลยีควบคู่กับรักษาสิ่งแวดล้อม ให้สามารถได้ใช้ประโยชน์ทรานานเท่านาน
 - 3.5 ด้านเทคโนโลยี

ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ ไม่ใช่ในทางที่เสื่อมเสียขององค์กร
4. รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค (Model of consumer decision-making styles)
 - 4.1 แบบเน้นคุณภาพ

ทุกคนจะเลือกสินค้าที่เน้นคุณภาพเป็นลำดับแรกเสมอ
 - 4.2 แบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง

สินค้าตราระดับสูง (Brand name) จะนิยมใช้เฉพาะคนมีระดับ หรือฐานะร่ำรวยเท่านั้น
 - 4.3 แบบตามแฟชั่น

เป็นการฟุ่มเฟือยโดยเกินความจำเป็น
 - 4.4 แบบเน้นความสุข/ความเพลิดเพลิน

ถ้ามีความถูกใจ เช่น ลดราคา คุณภาพสินค้าดี ผู้บริโภคจะใช้จ่ายโดยเพลิดเพลิน
 - 4.5 แบบตามใจตนเอง

ปัจจุบันมีสินค้าออนไลน์มากมายเสนอขาย ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะตัดสินใจในขณะนั้นเลือก โดยปราศจากการคิดไตร่ตรอง
 - 4.6 แบบเน้นราคา

ราคาถูก คนจะเลือกซื้อก่อนความถูกใจเสมอ
 - 4.7 แบบสับสน

มีสินค้าให้เลือกมาก ผู้บริโภคจะคิดคำนึงก่อนเลือกนานตามไปด้วย
 - 4.8 แบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า

ถ้าสินค้าเดิมใช้ได้ดี ผู้บริโภคก็จะใช้สินค้านั้นตลอดไป ไม่เปลี่ยนแปลง
5. กลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทยออกเป็น 9 กลุ่ม
 - 5.1 การเน้นที่ตนเอง

ทุกคนจะคิดว่าตัวเองต้องสำคัญในองค์กร ดังนั้นก็ต้องหลีกเลี่ยงผลกระทบทุกอย่างในองค์กร เพื่อความอยู่รอดในองค์กร

- 5.2 การเน้นความกตัญญูรู้คุณ
คนที่ได้รับจะจดจำได้ดี อันจะก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้า
- 5.3 การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น
คนในองค์กรทุกคนต้องร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน ด้วยกิริยาวาจาสุภาพ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน
- 5.4 การเน้นความยืดหยุ่นและการปรับตัว
ในปัจจุบันต้องมีความยืดหยุ่น พลิกแพลงสถานการณ์ได้ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเจริญเติบโตขององค์กร
- 5.5 การเน้นจิตวิญญาณและศาสนา
เป็นความเชื่อที่ดี เพราะศาสนาทุกศาสนา มุ่งเน้นให้คนทำความดี ละเว้นความชั่ว
- 5.6 การเน้นการศึกษาและความสามารถ
การศึกษาในปัจจุบันเป็นสิ่งจำเป็น ถ้ามีวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้น โอกาสในการทำงานย่อมมีมากกว่าผู้ที่จบการศึกษาที่ต่ำกว่า
- 5.7 การเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน
คนต่างจังหวัดจะรักใคร่สามัคคีกันมากกว่าคนในเมือง
- 5.8 การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ
การทำงานที่สนุกสนานและพึงพอใจของคนในองค์กร จะทำให้งานที่ออกมามีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 5.9 การเน้นความสำเร็จในงาน
ส่วนมากจะเป็นเช่นนั้น ทำให้องค์กรไม่เจริญก้าวหน้ามากเท่าที่ควร

นามสมมติ 2

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ	ชาย
อายุ	24
สถานภาพ	โสด
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี
รายได้ต่อเดือน	มีรายได้ไม่แน่นอน

2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ความพอประมาณ

เห็นด้วย ความพอประมาณ ความไม่เบียดเบียนผู้อื่นนั้นเป็นสิ่งที่เกิดความสุขแก่ตนเอง และการเบียดเบียนผู้อื่นนั้นเป็นการเอาเปรียบ เกิดทุกข์กับผู้โดยเอาเปรียบ ทำให้เกิดความทุกข์

2.2 ความมีเหตุผล

เห็นด้วย การมีเหตุผลและการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ นั้น จะต้องอยู่ในระดับของความพอดี ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป จะทำให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

เห็นด้วย เพราะการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีนั้น เป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ตนเองพร้อมที่จะรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

2.4 ความรู้

เห็นด้วย เพราะความรู้เป็นสิ่งที่ดีติดตัวกับมนุษย์ และความสามารถเฉพาะบุคคลคนมีความรู้ก็สามารถนำความรู้มาพัฒนาตนเองและสังคมได้

2.5 คุณธรรม

เห็นด้วย เพราะคุณธรรมเป็นคติประจำใจมนุษย์

3. การดำเนินชีวิตของบุคลากร อปท.

3.1 ด้านเศรษฐกิจ

เห็นด้วย การใช้จ่ายสิ้นเปลือง การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เป็นการไม่วางแผนอนาคตของตนเอง คนเราจะต้องประหยัดอดออมเพื่อในอนาคตจะได้ไม่ลำบาก

3.2 ด้านจิตใจ

เห็นด้วย เพราะการมีจิตสำนึกที่เป็นบวก ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ร่วมรวม ทำให้บุคคลนั้นมีความสุข

3.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

เห็นด้วย เพราะการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี เป็นเอกลักษณ์ที่อยู่คู่กับคนไทย

3.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เห็นด้วย เพราะเราควรอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่คู่กับเราไปยาวนาน และไม่ทำลายเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว

3.5 ด้านเทคโนโลยี

เห็นด้วย เพราะเทคโนโลยีนั้นมีความสำคัญกับการอยู่อาศัยในปัจจุบันเป็นอย่างมาก

4. รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค (Model of consumer decision-making styles)

4.1 แบบเน้นคุณภาพ

เห็นด้วย เพราะการตัดสินใจซื้อสินค้าต่าง ๆ นั้นควรเน้นคุณภาพเป็นอันดับหนึ่ง เน้นประโยชน์ใช้สอยเป็นสำคัญ

4.2 แบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง

ไม่เห็นด้วย เพราะสินค้าบางชนิดราคาถูกและมีคุณภาพเท่ากับสินค้าที่มีชื่อเสียงราคาแพง

4.3 แบบตามแฟชั่น

เห็นด้วย เพราะแฟชั่นเป็นค่านิยมที่ควรติดตามให้ทันสมัย ทันสถานการณ์ เพื่อปรับตัวให้ทันกับผู้คนในสังคม

4.4 แบบเน้นความสุข/ความเพลิดเพลิน

เห็นด้วย เพราะการช้อปปิ้ง การใช้จ่าย การจับจ่ายใช้สอยตามความพอใจของตนเองนั้น ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน

4.5 แบบตามใจตนเอง

ไม่เห็นด้วย เน้นการตัดสินใจอะไรสักอย่างนั้น จะต้องคิดไตร่ตรองให้ดีเสียก่อน
ควรนึกถึงผลที่ตามมา

4.6 แบบเน้นราคา

ไม่เห็นด้วย เพราะสินค้าบางสินค้าอาจราคาสูง แต่ไร้คุณภาพ บางสินค้าราคาถูก
แต่คุณภาพดีก็ได้

4.7 แบบสับสน

เห็นด้วย เพราะการตัดสินใจจะซื้อสินค้าต่างๆ เราอาจจะลังเลใจว่าสินค้ามี
คุณภาพจริงไหม และในเรื่องของราคา

4.8 แบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า

ไม่เห็นด้วย เพราะบางสินค้าที่เคยใช้มันอาจจะทำให้เกิดผลดีกับเราก็ได้ ควร
เปลี่ยนสินค้าหรือยี่ห้อให้เหมาะสมกับตัวเอง

5. กลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทย

5.1 การเน้นที่ตนเอง

ไม่เห็นด้วย มนุษย์เราอย่าให้ความสำคัญกับตัวเองมากนัก ควรให้ความสำคัญกับ
ส่วนรวมกับประโยชน์แก่สังคม

5.2 การเน้นความกตัญญูรู้คุณ

เห็นด้วย ความกตัญญูรู้คุณเป็นคุณธรรมประจำตัวของมนุษย์

5.3 การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น

เห็นด้วย มนุษย์ทุกคนต้องอยากให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลราบรื่นและ
ไม่ติดขัด

5.4 การเน้นความยืดหยุ่นและการปรับตัว

เห็นด้วย การปรับตัวตามสถานการณ์เป็นกลไกของความอยู่รอดของมนุษย์

5.5 การเน้นจิตวิญญาณและศาสนา

เห็นด้วย เพราะคนไทยได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธโดยตรง และเกี่ยวข้องกับ
ชีวิตประจำวัน

5.6 การเน้นการศึกษาและความสามารถ

เห็นด้วย เพราะการศึกษาเป็นสิ่งชี้นำแห่งแสงสว่าง ทำให้บุคคลสามารถเลื่อน
สถานภาพทางสังคมได้ ทั้งด้านการศาสนา ความเป็นอยู่

5.7 การเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน

เห็นด้วย เพราะการพึ่งพาอาศัยกันเป็นสิ่งดีงาม เป็นสิ่งที่มนุษย์ควรมี

5.8 การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ

เห็นด้วย เพราะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นความสัมพันธ์ที่มี 2 ลักษณะ คือ ดี
และไม่ดี ควรมีปฏิสัมพันธ์ดีก็จะทำให้เกิดความสนุกสนานในความพึงพอใจ

5.9 การเน้นความสำเร็จในงาน

เห็นด้วย เพราะคนเราจะเห็นประโยชน์ของตนเองมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม

นามสมมติ 3

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ	ชาย
อายุ	28
สถานภาพ	โสด
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี
รายได้ต่อเดือน	ประมาณ 15,000 บาท

2. ปัญหาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ความพอประมาณ

เป็นความพอดีที่เหมาะสมในสภาพสังคมปัจจุบัน เนื่องจากในปัจจุบันค่าครองชีพค่อนข้างสูงมาก ดังนั้นจึงต้องอยู่ด้วยความพอประมาณ

2.2 ความมีเหตุผล

การทำงานต้องทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นลำดับแรก โดยไม่มุ่งเน้นประโยชน์ส่วนตน เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ต้องเตรียมพร้อมด้านการเงิน เนื่องจากเศรษฐกิจในปัจจุบันค่อนข้างผันผวน ดังนั้นจึงต้องมีการเตรียมตัวเก็บเงิน ออมเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น

2.4 ความรู้

เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง หากจะพัฒนาความเป็นอยู่ เริ่มจากการพัฒนาเศรษฐกิจให้กับประชาชนรากหญ้าเสียก่อน

2.5 คุณธรรม

ทุกองค์กรต้องมีบุคลากรที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีใจบริการประชาชน องค์กรถึงจะประสบผลสำเร็จ

3. การดำเนินชีวิตของบุคลากร อปท.

3.1 ด้านเศรษฐกิจ

ต้องใช้จ่ายอย่างมีวินัย มีธรรมาภิบาล

3.2 ด้านจิตใจ

จำเป็นที่จะต้องหวงแหนดูแลทรัพย์สิน ผลประโยชน์ขององค์กร

3.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ต้องธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมที่ดีงาม สิ่งใดที่จะเป็นการบ่อนทำลาย ต้องช่วยกันขจัดให้หมดสิ้นไป

3.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จำเป็นต้องร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่ เพื่อเราจะได้มีแหล่งอากาศที่ดี ซึ่งจะส่งผลต่อสุขภาพพลานามัยที่ดีตามไปด้วย

3.5 ด้านเทคโนโลยี

ยุคสมัยนี้ การใช้เทคโนโลยีเป็นสิ่งจำเป็นมาก จะทำให้ได้เปรียบกับการเข้าถึง

ข้อมูล และสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิต

4. รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค (Model of consumer decision-making styles)

4.1 แบบเน้นคุณภาพ

คุณภาพที่ดีย่อมเป็นสิ่งที่ลูกค้าหรือผู้รับบริการพึงปรารถนาที่จะได้รับสิ่งนั้น

4.2 แบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง

ในมุมมองของคนที่มีฐานะร่ำรวย ก็จะเลือกใช้สินค้า Brand อยู่แล้ว แต่สำหรับคนกำลังซื้อน้อย ก็จะเลือกสินค้าที่ขอให้ใช้ประโยชน์ได้เท่านั้น

4.3 แบบตามแฟชั่น

อาจจะเป็นสิ่งที่ติดตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป แต่ถ้าตามกระแสมากเกินไปแล้ว สิ่งที่ได้ตามมาก็คือความสิ้นเปลือง

4.4 แบบเน้นความสุข/ความเพลิดเพลิน

คิดว่าน่าจะเป็นเพศหญิงที่มีความเพลิดเพลินในการจับจ่ายใช้สอยมากกว่าผู้ชาย ซึ่งเมื่อได้ใช้สอยแล้วจะรู้สึกดี

4.5 แบบตามใจตนเอง

เป็นส่วนมากที่คนจะตัดสินใจตอนนั้นว่าอยากจะซื้อ จะจ่ายอะไร โดยไม่มีการวางแผนก่อนล่วงหน้า

4.6 แบบเน้นราคา

ตามความสามารถในการใช้จ่าย

4.7 แบบสับสน

ปัจจุบันสินค้ามีให้เลือกเยอะมาก ทำให้เกิดความสับสนของผู้บริโภค

4.8 แบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า

คงจะเคยใช้สินค้ายี่ห้อเดิมแล้วเกิดความมั่นใจ จึงเลือกใช้ต่อ ๆ ไป

5. กลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทย

5.1 การเน้นที่ตนเอง

เป็นการทำเพื่อตัวเองให้เจริญก้าวหน้า ไม่พยายามทำอะไรที่สุ่มเสี่ยง ซึ่งอาจมีผลกระทบตามมาในภายหลังได้

5.2 การเน้นความกตัญญูรู้คุณ

น่าชมเชยและยกย่อง ซึ่งความกตัญญูใช้ได้กับทุกคน มิใช่แค่บุพการีเท่านั้น

5.3 การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น

งานบริการประชาชน ต้องบริการด้วยใจที่พร้อมจะบริการ สุภาพ นุ่มนวล

5.4 การเน้นความยืดหยุ่นและการปรับตัว

การทำงานต้องยืดหยุ่นให้เป็นเพื่อความอยู่รอด และประสิทธิผลในการทำงาน

5.5 การเน้นจิตวิญญาณและศาสนา

แล้วแต่ความเชื่อส่วนบุคคล ซึ่งในมุมมองส่วนตัวคิดว่าศาสนาเป็นสิ่งที่คนในอดีตคิดมาเอง แล้วสร้างความเชื่อในคนรุ่นหลังได้ศรัทธา จริง ๆ ควรปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบัน

5.6 การเน้นการศึกษาและความสามารถ

เป็นสิ่งที่ถูกต้องและดีมาก เนื่องจากจะได้จัดระบบเส้นสายออกจากสังคม คนที่มีความรู้ความสามารถต้องได้รับการพิจารณาเป็นลำดับแรก

5.7 การเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน

เนื่องจากสังคมคนต่างจังหวัดจะไม่ค่อยเร่งรีบเหมือนคนในเมือง ต้องเป็นคนชนบท จึงช่วยเหลือกัน พึ่งพาอาศัยกัน ตามบริบทแวดล้อม

5.8 การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ

เป็นกลไกสำคัญ เนื่องจากงานจะออกมาดี ก็ต้องสร้างจิตสำนึกภายในใจให้มีความสุข และพึงพอใจกับงานที่ทำ

5.9 การเน้นความสำเร็จในงาน

คนส่วนใหญ่มีความคิดว่า ทำงานหนักหรือทำงานเบา ก็จะได้เงินเดือนเท่าเดิม ซึ่งทำให้เขาเหล่านั้นไม่ต้องการทำงานหนักกว่าผู้อื่น

นามสมมติ 4

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ	หญิง
อายุ	30
สถานภาพ	โสด
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี
รายได้ต่อเดือน	มีรายได้ไม่แน่นอน

2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ความพอประมาณ

ในองค์กรต้องมีความพอประมาณ และมีเหตุผล องค์กรถึงจะอยู่รอดได้

2.2 ความมีเหตุผล

ต้องทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเป็นลำดับแรก ถ้าเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนก่อนแล้ว องค์กรนั้นจะกลายเป็นองค์กรที่ล้มเหลว

2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

เห็นด้วย ปัจจุบันเป็นยุคที่ค่าครองชีพสูง ดังนั้นจึงต้องรู้จักกิน รู้จักออม

2.4 ความรู้

เห็นด้วย ต้องมีความรู้ กระตุ้นในการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อความได้เปรียบคู่แข่ง

2.5 คุณธรรม

เห็นด้วย คนในองค์กรต้องมีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ สังคมนั้นจึงจะอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข และประสบผลสำเร็จ

3. การดำเนินชีวิตของบุคลากร อปท.

3.1 ด้านเศรษฐกิจ

เห็นด้วย ต้องมีเงินออม คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ

3.2 ด้านจิตใจ

เห็นด้วย การอยู่ด้วยกันจำเป็นต้องช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน องค์กรนั้นถึงจะอยู่รอดและประสบผลสำเร็จ

3.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

เห็นด้วย ต้องธำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีขององค์กร

3.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เห็นด้วย ต้องช่วยกันดูแลทรัพยากรสมบัติขององค์กรและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ และสามารถใช้ประโยชน์ในการดำรงชีพได้ตราบนานเท่านาน

3.5 ด้านเทคโนโลยี

ต้องรู้จักปรับใช้เทคโนโลยีในยุค 4.0 เพื่อการเข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็วขึ้น

4. รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค (Model of consumer decision-making styles)

4.1 แบบเน้นคุณภาพ

สินค้าต้องมีคุณภาพถึงจะสามารถเป็นแรงจูงใจให้ผู้บริโภคหันมาใช้

4.2 แบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง

ถ้าคนมีฐานะร่ำรวยก็จะนิยมใช้ของ Brand name เพื่อให้คนรอบข้างรู้ว่าตนมีฐานะดี ซึ่งก็เป็นมุมมองที่ดี แต่สำหรับคนที่ฐานะมิได้ร่ำรวยก็จะเลือกใช้สินค้าที่ไม่มีแบรนด์ แต่เลือกใช้ที่สามารถใช้งานได้ยืนยาวมากกว่า

4.3 แบบตามแฟชั่น

มีจำนวนไม่น้อย ที่นิยมใช้สินค้าตามกระแสความนิยมในยุคนั้นๆ ซึ่งเป็นการฟุ่มเฟือยสำหรับคนสถานะมิได้ร่ำรวย

4.4 แบบเน้นความสุข/ความเพลิดเพลิน

อยู่ในสังคมของผู้หญิงที่ต้องการความสวยงามและเป็นที่ยอมรับในสังคม

4.5 แบบตามใจตนเอง

เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดการสิ้นเปลือง

4.6 แบบเน้นราคา

คนส่วนใหญ่ก็จะเลือกสินค้าที่ราคาถูกก่อนเสมอ เนื่องจากต้องปรับตามค่าครองชีพที่สูงมากขึ้น

4.7 แบบสับสน

มีให้เลือกมาก ทำให้ผู้บริโภคจะใช้เวลาในการตัดสินใจเลือกชื้อนานขึ้น เพราะต้องมีการประเมินตัวสินค้ามากขึ้น

4.8 แบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า

คนส่วนใหญ่ถ้าได้ใช้สินค้าเดิมและปรากฏว่าใช้ได้ดี เขาก็จะใช้สินค้าเดิมจนกว่าสินค้าตัวนั้นจะหมดลง

5. กลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทย

5.1 การเน้นที่ตนเอง

คนส่วนใหญ่ก็จะปฏิบัติหรือวางตัวเป็นกลาง และหลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์

เพราะจะเป็นผลดีของเขาเอง

5.2 การเน้นความกตัญญูรู้คุณ

การที่จะเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงาน สิ่งหนึ่งที่สำคัญ คือ ความกตัญญู ซึ่งสิ่งนี้จะเป็นที่จดจำในกลุ่มคนทำงานด้วยกัน

5.3 การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น

เป็นสิ่งที่จำเป็นที่คนในองค์กรจะต้องปฏิบัติด้วยกริยาที่นุ่มนวลสุภาพ หลีกเลี่ยงการกระทบกระทั่งกัน แล้วงานจะได้ประสบผลสำเร็จ

5.4 การเน้นความยืดหยุ่นและการปรับตัว

เป็นค่านิยมของคนที่สามารถเอาตัวรอดในสังคม เพราะเขาคิดว่ากฎหมายยังบังคับใช้ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ

5.5 การเน้นจิตวิญญาณและศาสนา

ศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจที่ช่วยให้คนในสังคมรักและเกรงกลัวต่อการกระทำผิดมากขึ้น คนในสังคมจึงอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

5.6 การเน้นการศึกษาและความสามารถ

ใบปริญญาถือเป็นใบเบิกทางในการทำงาน ซึ่งคนจำนวนไม่น้อยที่ปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับใบปริญญา เพื่อหนทางในการทำงาน

5.7 การเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน

คนต่างจังหวัดจะรู้สึกถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากกว่าคนในเมือง ดังนั้นสังคมคนต่างจังหวัดจึงมีความสามัคคีเอื้อเฟื้อกันมากกว่าคนในเมือง

5.8 การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ

คนในองค์กร จำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยไม่ต้องเครียดจนเกินไป เน้นความสนุกสนานและพึงพอใจ

5.9 การเน้นความสำเร็จในงาน

ส่วนใหญ่ที่องค์กรล้มเหลวนั้น เกิดจากคนในองค์กรเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม

นามสมมติ 5

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ	ชาย
อายุ	51
สถานภาพ	สมรส
ระดับการศึกษา	ปริญญาโท
รายได้ต่อเดือน	ประมาณ 50,000 บาทขึ้นไป

2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ความพอประมาณ

ความพอประมาณเป็นเรื่องที่ดี หากประชาชนนำแนวทางดังกล่าวมาประยุกต์ใช้

ในชีวิต จะทำให้ชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ไม่ต้องกู้หนี้ยมาใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น

2.2 ความมีเหตุผล

ความมีเหตุผลเป็นเรื่องที่ดี หากเราจะดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับส่วนรวมหรือตนเอง ถ้ามีเหตุผลประกอบการตัดสินใจจะทำให้โครงการหรือกิจกรรมนั้น ประสบความสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

การเตรียมความพร้อมเป็นเรื่องที่ดี เมื่อเราเตรียมความพร้อมรอรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น เมื่อเกิดเหตุการณ์นั้น ก็จะทำให้เราได้รับผลกระทบน้อยหรือไม่ได้ผลกระทบเลย เนื่องจากเรามีภูมิคุ้มกันที่ดีหรือมีการเตรียมตัวไว้แล้ว

2.4 ความรู้

หากคนเรามีความรู้ในเรื่องที่จะต้องดำเนินงาน ก็จะทำให้งานที่ต้องทำประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งใจไว้

2.5 คุณธรรม

เป็นเรื่องที่ดี และที่สำคัญจะต้องมี “สติ ปัญญา และความเพียร” ซึ่งจะนำไปสู่ “ความสุข” ในการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริง และจะส่งผลให้หน่วยงาน ประเทศชาติ มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

3. การดำเนินชีวิตของบุคลากร อปท.

3.1 ด้านเศรษฐกิจ

ระดับบุคคลควรต้องรู้ว่าตัวเองมีรายรับแต่ละเดือนเท่าไร ควรใช้จ่ายในสิ่งจำเป็นต่อครอบครัว มีเงินออมไว้ใช้ในยามจำเป็น เช่น เจ็บป่วย ทุนการศึกษา เป็นต้น

3.2 ด้านจิตใจ

ควรทำงานด้วยความรัก ความสามัคคี ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานในการทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ใช้ทรัพย์สินของ อปท. อย่างประหยัดและเกิดความคุ้มค่า

3.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

เห็นควรส่งเสริมการจัดงานประเพณีท้องถิ่นเป็นประจำทุกปี เพื่อสืบสานวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของไทย เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีแห่เทียนพรรษา ฯลฯ เป็นต้น

3.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เห็นควรรณรงค์ให้เด็ก เยาวชน และประชาชน เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ท้องถิ่นมีสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

3.5 ด้านเทคโนโลยี

เห็นควรส่งเสริมให้ประชาชนใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการดูแลสุขภาพ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถดำเนินการได้จริง ใช้งบประมาณน้อยสอดคล้องกับชุมชนตนเอง

4. รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค (Model of consumer decision-making styles)

4.1 แบบเน้นคุณภาพ

เป็นเรื่องที่ดี หากผู้บริโภคเน้นคุณภาพของสินค้าก่อนตัดสินใจซื้อ เพราะจะทำให้เกิดความคุ้มค่า

4.2 แบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง

เป็นค่านิยม ไม่ควรปลูกฝังให้คนในครอบครัวเลือกซื้อสินค้าที่มีราคาแพง เพราะเป็นการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย

4.3 แบบตามแฟชั่น

ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย ไม่คุ้มค่า หากหมดกระแสความนิยม จะทำให้สินค้าหมดความจำเป็น กลายเป็นขยะ

4.4 แบบเน้นความสุข/ความเพลิดเพลิน

หากผู้ซื้อมีกำลังเงินในการซื้อ ซื้อสินค้าแล้วมีความสุข ก็ควรซื้อเท่าที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ

4.5 แบบตามใจตนเอง

ไม่เห็นด้วย เพราะจะทำให้ได้สินค้าไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร

4.6 แบบเน้นราคา

การซื้อสินค้าที่มีการลดราคา หากเป็นสินค้าที่มีคุณภาพตามมาตรฐานนั้นๆ จะเป็นเรื่องที่ดี ทำให้มีการประหยัดเงินความคุ้มค่า

4.7 แบบสืบสวน

ควรหาข้อมูลของสินค้าให้ชัดเจนก่อนตัดสินใจซื้อสินค้านั้น ๆ

4.8 แบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า

เป็นความเคยชินของผู้บริโภคที่ใช้สินค้านั้น ๆ แล้วไม่เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิต จึงไม่คิดจะเปลี่ยนไปใช้ยี่ห้ออื่น ๆ

5. กลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทย

5.1 การเน้นที่ตนเอง

สังคมไทยในปัจจุบัน จะเน้นตัวเองเป็นหลัก จึงพยายามทำอะไรเพื่อตนเองและครอบครัว

5.2 การเน้นความกตัญญูรู้คุณ

การกตัญญูรู้คุณ เป็นเรื่องที่ดีในสังคม ตามหลักพุทธศาสนา บุญคุณต้องทดแทน เป็นค่านิยมที่ปลูกฝังมานานกับสังคมไทย เมื่อเราได้รับการช่วยเหลือ เราต้องตอบแทนคนที่ช่วยเหลือเราถ้ามีโอกาส

5.3 การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น

การถ่อมตนเป็นเรื่องที่ดี เราจะได้ได้รับความเมตตาและช่วยเหลือจากบุคคลที่เราเคารพ นับถือ

5.4 การเน้นความยืดหยุ่นและการปรับตัว

การปรับตัวตามสถานการณ์ใช้ได้บางโอกาส บางครั้งก็มีความจำเป็นต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อเป็นระเบียบของสังคม

5.5 การเน้นจิตวิญญาณและศาสนา

พิธีกรรมทางศาสนา เกิดจากความเชื่อทำให้ผู้ปฏิบัติมีความสุขทางจิตใจ เมื่อจิตใจมีความสุข จะทำให้สุขภาพกายดีไปด้วย

5.6 การเน้นการศึกษาและความสามารถ

การศึกษาและความสามารถ เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้การทำงานเกิดความสำเร็จ แต่ทั้งนี้ การทำงานที่ประสบความสำเร็จ ควรจะมีคุณธรรม จริยธรรม หรือความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นองค์ประกอบด้วย

5.7 การเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน

คนในชนบทมีความผูกพันกันมาตั้งแต่รุ่นพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย มีอะไรมักจะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน คนในเมืองมารู้จักกันในการทำงานร่วมกันหรือมาซื้อที่อยู่อาศัยใกล้กัน จึงไม่มีความผูกพันกันเหมือนสังคมในต่างจังหวัด และส่วนใหญ่สังคมเมืองมักเห็นแก่ตัว

5.8 การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ

การจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ได้รุ่ง ก็จะทำให้เกิดความผูกพัน จะทำให้บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กัน นำไปสู่กิจกรรมหรือพัฒนาร่วมกันได้

5.9 การเน้นความสำเร็จในงาน

คนไทยส่วนใหญ่มักเห็นว่าการทำอะไรเพื่อตนเอง ครอบครัว และพวกพ้องต้องมาก่อน จึงไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการทำงานเพื่อส่วนรวม

นามสมมติ 6

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ	หญิง
อายุ	36
สถานภาพ	โสด
ระดับการศึกษา	ปริญญาโท
รายได้ต่อเดือน	ประมาณ 27,000 บาท

2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ความพอประมาณ

เห็นด้วย ถ้าเรารู้จักพอประมาณ เราก็จะไม่ไปเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2.2 ความมีเหตุผล

เห็นด้วย เพราะเป็นการตัดสินใจดำเนินการได้อย่างมีเหตุผล คำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำอย่างรอบคอบ

2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ประชาชนที่มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว จะมีการเตรียมให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

2.4 ความรู้

ความรู้เป็นสิ่งสำคัญ ถ้ามีความรู้จะทำให้ตัดสินใจถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับพุทธ

ศาสนาที่เน้นการใช้ปัญญา

2.5 คุณธรรม

เงื่อนไขข้อนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้สังคมสงบสุขและเจริญก้าวหน้า เนื่องจากประชาชนที่มีข้อนี้จะมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

3. การดำเนินชีวิตของบุคคลากร อปท.

3.1 ด้านเศรษฐกิจ

-

3.2 ด้านจิตใจ

เป็นเรื่องที่ดี บุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้น จะเป็นผู้มีจิตใจดี ไม่คิดร้ายกับใคร สุขภาพจิตดี จะเป็นที่รักใคร่ของเพื่อนร่วมงาน

3.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

-

3.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

-

3.5 ด้านเทคโนโลยี

เนื่องจากเทคโนโลยีต่าง ๆ ก็จะมีความก้าวหน้ามากขึ้น มนุษย์ก็ต้องเรียนรู้ให้เท่าทันเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น และรู้จักนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น โดยนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการ สภาพแวดล้อม และต้องเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4. รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค (Model of consumer decision-making styles)

4.1 แบบเน้นคุณภาพ

เห็นด้วยในการซื้อสินค้าหรือบริการ ถ้าเราซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ เราก็จะได้ของที่ใช้งานได้นาน ทนทาน

4.2 แบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง

เป็นค่านิยมที่ยึดติดกับแบรนด์สินค้า จากการโฆษณาชวนเชื่อ โอ้อวดสรรพคุณ คนเราควรรู้เท่าทันและไม่หลงกับแบรนด์มากเกินไป ควรคำนึงถึงเรื่องอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น ประโยชน์ ราคา ฯลฯ

4.3 แบบตามแฟชั่น

กระแสแฟชั่น มันจะเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ ตามยุคตามสมัย หากเราไปยึดติดกับกระแสแฟชั่น จะทำให้เราเสียค่าใช้จ่ายเกินความจำเป็น เห็นคนอื่นมีก็อยากมี เราควรพิจารณาว่าสิ่งนั้นมันมีประโยชน์กับเราหรือไม่ คู่กับราคาหรือไม่ เกินความจำเป็นหรือไม่

4.4 แบบเน้นความสุข/ความเพลิดเพลิน

รูปแบบการตัดสินใจแบบนี้ ถ้าเราทำบ่อย ๆ จะทำให้เรามีค่าใช้จ่ายที่สูง และจะได้สิ่งของที่เราไม่จำเป็น ถ้านาน ๆ ทีก็ไม่เป็นไร

4.5 แบบตามใจตนเอง

การตามใจตนเอง จะทำให้เราเป็นคนใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ชื้อของโดยไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์ ความจำเป็น ราคา แต่ซื้อของเพราะตัวเองอยากได้

4.6 แบบเน้นราคา

เป็นการติดกับดักของการโปรโมท หรือการทำโปรโมชันของบริษัท โดยไม่ได้ดูที่คุณภาพของสินค้า ใช้ราคาเป็นตัวตัดสินใจ ซึ่งอาจจะได้สินค้าที่ไม่มีคุณภาพ

4.7 แบบสับสน

คิดว่ากลุ่มนี้จะถูกชักชวนได้ง่าย จากคนขายหรือจะใช้หรือซื้อสินค้าจากที่เพื่อน ๆ แนะนำ เนื่องจากไม่สามารถตัดสินใจเองได้

4.8 แบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า

เป็นการยึดติดกับแบรนด์สินค้า โดยไม่ได้คำนึงถึงคุณภาพกับราคา

5. กลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทย

5.1 การเน้นที่ตนเอง

ทุกคนล้วนมีข้อบกพร่องในตนเอง ควรรับฟังความคิดเห็นของคนที่เราคิดว่าหวังดีกับเรา หรือการพิพากษ์วิจารณ์ แล้วนำมาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

5.2 การเน้นความกตัญญูรู้คุณ

ความกตัญญูรู้คุณเป็นสิ่งที่สำคัญ คนที่จะเจริญก้าวหน้าจะต้องมีความกตัญญูรู้คุณเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์ โดยเฉพาะกับบุพการี

5.3 การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น

คิดว่าเป็นสิ่งที่ดี เป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการทำงาน

5.4 การเน้นความยืดหยุ่นและการปรับตัว

เป็นสิ่งที่ดี ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จำเป็นที่จะต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอก

5.5 การเน้นจิตวิญญาณและศาสนา

ศาสนาและผู้นำศาสนา จะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างค่านิยมที่มีผลต่อจิตวิญญาณของมนุษย์ขึ้นมา ถ้าสาาณจิตวิญญาณขาดหายไป บุคคลผู้นั้นก็จะขาดคุณลักษณะที่สำคัญของชีวิต อันประกอบด้วยศีลธรรม จริยธรรม ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ความละเอียดอ่อน

5.6 การเน้นการศึกษาและความสามารถ

การให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถ เพื่อมาใช้ในการประกอบอาชีพ แต่สิ่งที่ควรมีควบคู่ด้วยคือ คุณธรรม จริยธรรม

5.7 การเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน

คนเราอยู่คนเดียวไม่ได้ ต้องพึ่งพาอาศัยกัน มนุษย์เป็นสัตว์สังคม คือ อาศัยอยู่ด้วยกัน หากขาดการร่วมมือช่วยเหลือกันก็ยากที่จะประสบความสำเร็จ คนต่างจังหวัดให้ความสำคัญกับการร่วมมือช่วยกันมากกว่าคนในเมือง อาจเนื่องมาจากคนในเมืองจะต้องมีการแก่งแย่งในการใช้ทรัพยากรที่มีน้อย

5.8 การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ

การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ จะทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลง่ายขึ้น คุยกันง่ายขึ้น ทำให้สามารถประสานงานกันง่ายขึ้น

5.9 การเน้นความสำเร็จในงาน

คิดเห็นว่า ค่านิยมทั้งการเน้นความสำเร็จในงาน กับการรักษาสัมพันธภาพที่ดี ควรไปควบคู่กัน ควรให้ความสำคัญเท่า ๆ กัน

นามสมมติ 7

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ	ชาย
อายุ	48
สถานภาพ	สมรส
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี
รายได้ต่อเดือน	ประมาณ 20,000 – 30,000 บาท

2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ความพอประมาณ

ปัจจุบันกระแสความเป็นผู้บริโภคนิยม มีความตื่นตัวสูงมาก สามารถเลือกบริโภคได้หลายช่องทาง สะดวก รวดเร็ว ตอบสนองได้อย่างไม่จำกัด กินอยู่แบบพอประมาณ พอดี ต้องมีความเข้มแข็งต่อกระแสสังคม ความเข้มแข็งดังกล่าวต้องปลูกฝังให้เข้มแข็งตั้งแต่เด็ก และเยาวชนในครอบครัว

2.2 ความมีเหตุผล

ความพอเพียง มีหลายระดับขึ้นอยู่กับลักษณะของบุคคล ความเป็นอยู่ของบุคคลในสังคม การที่บุคคลใช้สถานะของตนเองไม่เหมาะสมกับความต้องการของตนเอง ย่อมเกินระดับความพอเพียง ดังนั้น เหตุผล จึงต้องสัมพันธ์หรือสอดคล้องกันกับความพอเหมาะพอควรที่เรียกว่าพอเพียง

2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ในข้อนี้จึงต้องพิจารณาตามคำสอนในพระพุทธศาสนาที่ทำให้เป็นผู้กินง่ายอยู่ง่ายพอประมาณ เป็นหลักในการเตรียมความพร้อม

2.4 ความรู้

เป็นส่วนหนึ่งขององค์ความรู้ที่ควรถ่ายทอดให้กับประชาชนได้รับรู้รับทราบ แต่อย่างไรก็ตามต้องสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ และความต้องการในแต่ละพื้นที่ด้วย

2.5 คุณธรรม

จัดเป็นเงื่อนไขของวัฒนธรรม แต่ก็เป็นเรื่องที่สำคัญ ที่ต้องปลูกฝังกับผู้มีหน้าที่นำไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

3. การดำเนินชีวิตของบุคลากร อปท.

3.1 ด้านเศรษฐกิจ

เป็นหลักการในการดำเนินชีวิตที่หากสามารถทำได้จะเกิดความสุข พร้อม
ภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็ง โอกาสที่จะเกิดปัญหาในอนาคต ในระดับที่แก้ไขไม่ได้ย่อมไม่เกิดขึ้น

3.2 ด้านจิตใจ

เป็นหลักที่ข้าราชการ และพนักงานทุกฝ่ายต้องปฏิบัติให้เป็นแบบอย่าง เป็น
หลักการที่สร้างให้องค์กรน่าอยู่ และเป็นองค์กรต้นแบบ

3.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

เป็นหลักการของผู้นำในชุมชนและท้องถิ่นที่ควรจะต้องน้อมนำไปปฏิบัติให้เกิดผล
เป็นรูปธรรม ทั้งส่วนรวมและส่วนตัว กรมถึงต้องเริ่มต้นจากตนเองให้เป็นต้นแบบ

3.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป็นเรื่องที่ทำได้ยากเพราะสวนทางกันกับปัจจัยในหลาย ๆ ด้าน ในสภาพสังคมใน
ปัจจุบัน แต่ก็ยังเป็นหลักการที่ต้องควรปฏิบัติ จะทำได้มากน้อยแค่ไหน

3.5 ด้านเทคโนโลยี

ควรเน้นและส่งเสริมเนื่องจากภูมิปัญญา คือ การหันกลับมาบอกตัวเอง ให้
ความสำคัญกับตัวเอง และมองต้นทุนที่ใกล้ตัว นำมาส่งเสริมต่อยอดบวกเทคโนโลยี เพื่อสร้าง
นวัตกรรมใหม่ (Innovation) สร้างคุณค่าในเชิงเศรษฐกิจ (Economic Benefits)

4. รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค (Model of consumer decision-making styles)

4.1 แบบเน้นคุณภาพ

ในปัจจุบันมีการแข่งขันสูง การบริโภคสินค้านอกจากเน้นคุณภาพแล้ว ยังอาจ
พิจารณาถึงการบริการอื่น ๆ ประกอบด้วย อาจไม่เน้นเพียงคุณภาพอย่างเดียว

4.2 แบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง

การเลือกแบรนด์หรือตราสินค้า เฉพาะผู้ผลิตสินค้าที่มีชื่อเสียง เพราะสามารถกา
รันต์ได้ถึง คุณภาพ การบริการ รวมถึง การคุ้มครองผู้บริโภคหลังการขายด้วย

4.3 แบบตามแฟชั่น

เป็นไปตามกระแสเปลี่ยนแปลงเร็วของสังคมที่มีสื่อสารเทคโนโลยี การเข้าถึงข้อมูล
กระแสนิยมได้อย่างรวดเร็ว แต่ข้อดีทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ เปลี่ยนแปลงเสมอ ทำให้ผู้บริโภค
สามารถเลือกได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการ

4.4 แบบเน้นความสุข/ความเพลิดเพลิน

การพักผ่อนโดยการจับจ่ายซื้อสินค้าเพื่อความเพลิดเพลินเป็นการผ่อนคลายแบบ
หนึ่ง แม้จะสวนทางกับการประหยัด แต่หากการซื้อสินค้าที่เป็นประโยชน์ และจำเป็นที่ต้องบริโภคก็
สามารถทำได้

4.5 แบบตามใจตนเอง

เป็นการตอบสนองแบบไม่เกิดขึ้นจากความต้องการบริโภคโดยตรง แต่เกิดจาก
ความคิดชั่วขณะซึ่งเกิดขึ้นได้ไม่บ่อย และเป็นพฤติกรรมในทางลบของผู้บริโภค

4.6 แบบเน้นราคา

การเลือกซื้อสินค้าประเภทนี้ ต้องให้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะอาจมีการ
ลดราคาสินค้าเพื่อเจตนาแอบแฝงด้านลบของสินค้า

4.7 แบบสับสน

ความสับสนในการตัดสินใจมักเกิดจากการรับรู้ข้อมูลของสินค้าน้อยเกินไป ควรรู้ข้อมูลสินค้า อย่าพิจารณาจากราคาและบริการเท่านั้น

4.8 แบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า

ปัจจุบันมักเป็นสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวันเท่านั้นที่ต้องใช้ตลอดต่อเนื่อง เนื่องจากพวกตัดสินใจเปลี่ยน กลัวผลกระทบที่ตามมาในภายหลัง

5. กลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทย

5.1 การเน้นที่ตนเอง

กลุ่มนี้จะให้ความสำคัญตนเองหรือพวกพ้องเป็นหลัก และไม่ค่อยตอบสนองความเปลี่ยนแปลงทางสังคม

5.2 การเน้นความกตัญญูรู้คุณ

เป็นค่านิยม เป็นรากฐานของค่านิยมแบบอุปถัมภ์ซึ่งฝังรากลึกในสังคมไทยและจะพัฒนาต่อยอดเป็นประโยชน์ส่วนรวม ประโยชน์ส่วนตัวที่แยกไม่ออก หากไม่เข้าใจ

5.3 การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น

เป็นค่านิยมที่ปลูกฝังตั้งแต่ครอบครัวที่อบรมบุตรหลานให้สุภาพ อ่อนน้อม เป็นแบบธรรมเนียมสังคมไทยที่เป็นด้านบวก

5.4 การเน้นความยืดหยุ่นและการปรับตัว

เป็นค่านิยมการปรับตัวให้สอดคล้องตามสถานการณ์ สภาพสังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อให้ตนเองอยู่ได้ในสภาพนั้น ๆ อย่างกลมกลืนเหมาะสม

5.5 การเน้นจิตวิญญาณและศาสนา

เป็นค่านิยมในพระพุทธศาสนาที่ปลูกฝังมาในสังคมตั้งแต่ระดับครอบครัว เพราะเชื่อว่าจะทำให้การดำเนินชีวิตมีความสุข และปลอดภัย

5.6 การเน้นการศึกษาและความสามารถ

เป็นค่านิยมที่ปลูกฝังในระบบศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการมีฐานันดรศักดิ์ในสังคม การศึกษา การมีความรู้ สามารถสร้างโอกาสได้มากที่สุด

5.7 การเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน

เป็นความสัมพันธ์ในลักษณะเชื้อชาติ พันเพ ความเป็นกลุ่ม ขณะเดียวกันอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมือน ๆ กัน แต่สังคมเมืองมีความหลากหลายด้าน พันเพหรือกลุ่มชน

5.8 การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ

ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในสังคมสะท้อนภาพเศรษฐกิจ ความมั่นคงปลอดภัย ขึ้นอยู่กับสภาพสังคมในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งปัจจุบันสังคมมีการแข่งขันสูง สังคมไม่ปลอดภัย ปฏิสัมพันธ์ภายนอกที่แสดงออก ไม่อาจสะท้อนความคิดภายในได้อย่างแท้จริง

5.9 การเน้นความสำเร็จในงาน

เพราะสังคมไทยเชื่อว่า ความสัมพันธ์ที่ดีส่งผลต่อการทำงาน ทั้งในเรื่องของธุรกิจและความเจริญในอาชีพ ซึ่งสะท้อนให้เห็นการจัดลำดับความสำคัญที่ไม่ถูกต้อง แต่เราก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเป็นส่วนใหญ่

นามสมมติ 8

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ	ชาย
อายุ	25
สถานภาพ	โสด
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี
รายได้ต่อเดือน	ประมาณ 18,000 บาท

2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ความพอประมาณ

การใช้ชีวิตต้องมีความสมดุลกัน มีความพอดี พอเพียง รู้จักการใช้ชีวิตให้อยู่ในทางสายกลาง โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มันเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนควรมี

2.2 ความมีเหตุผล

ถ้าพูดถึงความเป็นจริงของโลกใบนี้ มีน้อยคนมากที่จะนึกประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก แต่ถ้าทุกคนคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก รู้จักการเสียสละ รู้จักการให้ รู้จักแบ่งปัน ทุกคนจะรับรู้ถึงความสุขของการเป็นผู้ให้

2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

การเตรียมตัวให้พร้อมทุกสถานการณ์ เป็นการดำรงชีวิตที่ดี เพราะไม่มีใครรู้ว่าอนาคตข้างหน้าของชีวิตจะเกิดอะไรขึ้น สิ่งที่ดีที่สุดคือการจัดการชีวิตในวันนี้ให้เตรียมพร้อมกับการรับมือกับทุกสถานการณ์ในวันข้างหน้า

2.4 ความรู้

การนำความรู้มาช่วยวางแผน พัฒนาชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อความอยู่ดีกินดีของตนเองและผู้อื่น คือ สิ่งที่ดีที่สามารถมอบให้แก่ส่วนรวม

2.5 คุณธรรม

การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้นั้น เป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบของตัวบุคคลขององค์กร เพื่อเป็นภาพลักษณ์ขององค์กรในการแสดงให้ประชาชนผู้มาติดต่อองค์กรเห็นว่า องค์กรปฏิบัติงานด้วยความตระหนักถึงความซื่อสัตย์สุจริตและมีคุณธรรมต่อประชาชน

3. การดำเนินชีวิตของบุคลากร อปท.

3.1 ด้านเศรษฐกิจ

ในยุคนี้เศรษฐกิจถือว่าเป็นยุคที่เศรษฐกิจไม่ค่อยดี การลงทุนทุกอย่างมีความเสี่ยง เพราะฉะนั้นต้องคิดวางแผนให้รอบคอบ ก่อนจะลงทุนทำอะไร ต้องศึกษาและจัดการกับความเสี่ยงที่มีต่อตนเองและครอบครัว

3.2 ด้านจิตใจ

การที่เรานึกถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนนั้น เป็นการกระทำที่จะทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมมีแต่ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

3.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

การสืบสานวัฒนธรรมของคนในชาติ โดยการรู้จักสามัคคี และธำรงรักษาประเพณี ท้องถิ่นเป็นจิตสำนึกของคนไทยมาแต่โบราณ เพื่อสืบสานไว้ให้ลูกหลานต่อไป

3.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การร่วมกันรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะทำให้ประชาชนรู้จักการใช้ ทรัพยากรอย่างประหยัด เพื่อให้มีทรัพยากรได้ใช้ไปยังชั่วลูกหลาน

3.5 ด้านเทคโนโลยี

เทคโนโลยีของประเทศไทยถือว่าเป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถนำเทคโนโลยีมา ปรับใช้กับด้านต่าง ๆ ของแต่ละหน่วยงานได้

4. รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค (Model of consumer decision-making styles)

4.1 แบบเน้นคุณภาพ

การที่เราจะซื้อสินค้า เราก็คงคำนึงถึงคุณภาพของสินค้าที่เราจะซื้อเพื่อให้คุ้มค่า ในการใช้งาน ใช้ประโยชน์ได้สูงสุด มีความทนทาน และพอใจที่จะซื้อ มันเป็นธรรมชาติของมนุษย์

4.2 แบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง

การซื้อสินค้าแบรนด์เนมของลูกค้า มันไม่ได้หมายความว่าลูกค้าเป็นคนมีรสนิยมสูง แต่สินค้าแต่ละชิ้นที่จะมีชื่อเสียงมันต้องมีคุณภาพที่ดี ซึ่งการตัดสินใจซื้อสินค้าแบรนด์เนมของลูกค้าแต่ละครั้ง เขาก็สามารถมั่นใจในตัวสินค้านั้น ๆ โดยไม่ต้องคำนึงถึงคุณภาพต่ำ ใช้งานไม่คุ้มค่า

4.3 แบบตามแฟชั่น

แน่นอนของคำว่า แฟชั่น คือ กระแสนิยมตามยุคตามสมัย การที่ลูกค้าหรือ ผู้บริโภคตัดสินใจ เพราะความพึงพอใจที่จะซื้อของตัวเอง เพราะความชอบส่วนตัว เพราะความมีกระแสนิยมของตัวเอง แต่ควรมีขอบเขตในการเลือกซื้อสินค้า และควรซื้อสินค้าที่คุ้มค่ากับการใช้งาน

4.4 แบบเน้นความสุข/ความเพลิดเพลิน

เลือกซื้อที่มีความจำเป็นการใช้งานในชีวิตประจำวัน ควรมีสติและขอบเขตของ ความเพลิดเพลินในการซื้อ ถึงแม้ว่าจะมีความสุขในการซื้อ แต่ควรคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่จะมีผลต่อ รายได้ของตนเอง

4.5 แบบตามใจตนเอง

ตามใจตนเองได้ แต่ต้องคำนึงถึงความต้องการและความสำคัญในการนำมาใช้งาน และเกิดประโยชน์ในการนำสินค้าที่ซื้อ

4.6 แบบเน้นราคา

ของถูกและดีมีอยู่จริง แต่จะซื้อมันก็อย่างที่ถูกต้องและดี เราควรเลือกซื้อสินค้าที่มี คุณภาพให้เหมาะสมกับราคาของสินค้าด้วย

4.7 แบบสับสน

ผู้บริโภคควรรู้ความต้องการของตัวเองว่าต้องการสินค้าประเภทไหน และมีความ มั่นใจในการตัดสินใจเลือกสินค้า

4.8 แบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า

ผู้ซื้อประเภทนี้เป็นผู้ซื้อที่มีกลุ่มเสี่ยงน้อยที่สุดในการได้สินค้าคุณภาพต่ำ แต่เขาก็

จะไม่ได้รับสินค้าใหม่ ๆ ทันสมัย เช่นกัน

5. กลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทย

5.1 การเน้นที่ตนเอง

เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่จะรักษาเกียรติยศและศักดิ์ศรีของตัวเอง เพราะทุกคนล้วนต้องการมีจุดยืนของตัวเอง แต่ที่สำคัญเราจะต้องไม่มีความมีค่านิยม ไม่เน้นที่ตนเองเป็นหลัก เราต้องนึกถึงส่วนรวมและคนอื่นเป็นหลัก เพราะถ้าเรารักษาเกียรติยศและศักดิ์ศรีของคนอื่น คนอื่นก็จะทำกับเราเช่นนั้น

5.2 การเน้นความกตัญญูรู้คุณ

ผู้ใดที่มีความกตัญญูรู้คุณของคนที่ให้ความช่วยเหลือ เขาคือคนที่มีจิตใจสำนึกที่ดีพร้อมจะช่วยเหลือคนอื่นในยามที่ตัวเองมีโอกาส เพราะเขารู้ว่าการได้รับการช่วยเหลือในยามยากลำบากนั้นเป็นการรับรู้ถึงความมีจิตเมตตาของผู้ให้

5.3 การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น

บุคคลที่มีค่านิยมนี้ เป็นบุคคลที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และสามารถทำงานกับผู้อื่นได้โดยไม่มีปัญหา เป็นบุคคลที่น่าคบหา เป็นมิตร

5.4 การเน้นความยืดหยุ่นและการปรับตัว

การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์นั้น จะทำให้การเผชิญเหตุในสถานการณ์ต่าง ๆ และการแก้ไขปัญหาในแต่ละเรื่อง ง่ายขึ้นกว่าการยึดตามเกณฑ์หรือกฎหมาย

5.5 การเน้นจิตวิญญาณและศาสนา

ศาสนาเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจมนุษย์ โดยแต่ละชาติจะมีศาสนาประจำชาติ ซึ่งแต่ละศาสนาจะมีหลักคำสอนที่แตกต่างกันออกไป แต่ทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดี

5.6 การเน้นการศึกษาและความสามารถ

การมุ่งเน้นการศึกษาและความสามารถจะทำให้ตัวบุคคลหรือองค์กรมีคุณภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น เพราะการศึกษาเป็นหนทางที่ช่วยให้บุคคลสามารถเลื่อนสถานภาพทางสังคมได้

5.7 การเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน

ในสังคมต่างจังหวัด อัตราการแข่งขันจะน้อยมากถ้าเทียบกับคนในเมือง ซึ่งจะส่งผลให้การพึ่งพาอาศัยกันจะมีมากกว่าคนในเมือง ทำให้เป็นผลดีและทำให้ความเป็นอยู่ที่ดีมากขึ้น

5.8 การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ

การทำงานในองค์กรควรมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเสริมสร้างความสนุกสนาน เน้นความสัมพันธ์ในองค์กร เพื่อลดความตึงเครียดในการทำงาน และจะทำให้งานสามารถเกิดผลลัพธ์สูงสุด

5.9 การเน้นความสำเร็จในงาน

การปฏิบัติงานโดยมุ่งเน้นความสำเร็จ และคำนึงถึงการรักษาสัมพันธภาพที่ดี บุคคลนั้นจะเป็นคนที่อุทิศตนให้แก่การทำงานที่ดี จะทำให้ภาพลักษณ์ขององค์กรดี

นามสมมติ 9

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ	ชาย
อายุ	25
สถานภาพ	โสด
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี
รายได้ต่อเดือน	17,000 – 18,000 บาท

2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ความพอประมาณ

ความพอประมาณ และความพอดี คือ หลักเศรษฐกิจพอเพียง ข้อหลัก ๆ ที่เราควรคำนึงถึงและนำไปปฏิบัติก่อน เช่น การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดตามกำลังของเรา มีน้อยใช้น้อย มีมากก็ใช้ที่จำเป็น ถ้ามีเงินเหลือ ก็แบ่งเก็บออมไว้บางส่วน เพื่อนำมาใช้ในยามจำเป็นได้

2.2 ความมีเหตุผล

ในปัจจุบันสิ่งที่ทุกคนต้องมี คือ เหตุผล เพราะจะได้คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของเราในชีวิตประจำวัน มีความรอบคอบ ใช้ปัญญาในการตัดสินใจ ใช้หลักเหตุผล อย่าคำนึงถึงความอยาก หรือความโลภ จะทำให้เรามีแต่กิเลสไม่พบความสุข

2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

การมีภูมิคุ้มกันในตัวเราเอง และการเตรียมพร้อมรับผลต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนต้องมี และคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลา เราจะได้คิดแก้ไขและแก้ปัญหาของผลที่จะเกิดขึ้น มีสติปัญญาในการดำเนินชีวิต

2.4 ความรู้

การที่คนเรามีความรู้ในรอบด้านจะเป็นผลดีต่อตนเองและคนรอบข้าง เพื่อที่จะได้วางแผนและระมัดระวังในการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

2.5 คุณธรรม

ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกคนควรตระหนักถึง หลักเศรษฐกิจพอเพียง มีทั้งความซื่อสัตย์ อดทน ความพากเพียร รวมถึงความพอประมาณ และมีเหตุผล จะนำไปสู่ความสุข ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ และนำมาปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้จริง

3. การดำเนินชีวิตของบุคลากร อปท.

3.1 ด้านเศรษฐกิจ

การลงทุนทุกการลงทุนมีความเสี่ยง เราควรที่จะคิดตระหนัก วางแผนอย่างรอบคอบ เพื่อที่จะได้มีภูมิคุ้มกัน ไม่มีความเสี่ยงจนเกินไป เพราะจะรับมือต่อผลกระทบและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

3.2 ด้านจิตใจ

การมีจิตใจที่ดีต่อผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน จะทำให้เราอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

3.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

การที่เราเกิดมาเป็นคนไทย เราทุกคนต้องรู้จักสามัคคี และภูมิใจในความเป็นไทย รักษาเอกลักษณ์ ภาษา และวัฒนธรรมไทยเอาไว้ เพื่อสืบสานไว้ให้ลูกหลานคนไทยรุ่นต่อ ๆ ไปได้เห็น และนำไปสู่ให้ชาวโลกได้เห็นด้วย

3.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยเป็นสิ่งที่มียู่และอุดมสมบูรณ์ เราควรรู้จักใช้ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ให้คงอยู่ชั่วลูกหลานต่อไป

3.5 ด้านเทคโนโลยี

ในปัจจุบันเทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญกับตัวเรา เพราะฉะนั้นเราควรนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และสอดคล้องกับความต้องการ นำมาใช้ให้ถูกต้อง

4. รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค (Model of consumer decision-making styles)

4.1 แบบเน้นคุณภาพ

การที่ผู้บริโภคคำนึงถึงคุณภาพของสินค้าเป็นหลัก เพราะผู้บริโภคอยากได้สินค้าที่คุณภาพดี และมีประโยชน์สูงสุด คุ่มค่ากับราคา ซึ่งเป็นเรื่องปกติ

4.2 แบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง

ผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับตราสินค้าหรือแบรนด์ที่มีชื่อเสียง เพราะผู้บริโภคนั้นมีความทันสมัย มีรสนิยมสูง แต่ก็ต้องคำนึงถึงราคาสินค้าและคุณภาพด้วย

4.3 แบบตามแฟชั่น

ผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับกระแสความนิยมหรือแฟชั่น เป็นผู้บริโภคที่มีสังคมตามกระแสในกลุ่มเพื่อนหรือบุคคลรอบข้าง แต่ก็ควรคำนึงถึงฐานะทางบ้านด้วย ไม่ควรมีความอยากความหลงจนเกินไป

4.4 แบบเน้นความสุข/ความเพลิดเพลิน

ผู้บริโภคที่มุ่งเน้นการซื้อสินค้าเพื่อความเพลิดเพลิน มีความสุขเมื่อได้ใช้จ่ายในการซื้อสินค้า ควรมีสติ มีความพอประมาณ ไม่ใช่มีแต่ความสุขของตนเอง จะทำให้มีแต่กิเลส ความอยากได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรระมัดระวังในการใช้ชีวิต

4.5 แบบตามใจตนเอง

ผู้บริโภคที่มักกระทำตามใจตนเอง ควรมีสติในการใช้ชีวิตอยู่ตลอด ใช้ปัญญาในการตัดสินใจ เพื่อที่จะนำไปสู่ความสุขได้

4.6 แบบเน้นราคา

ผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญของราคาสินค้า ควรมีความคำนึงถึงคุณภาพของสินค้าด้วย สินค้าต้องถูกและมีคุณภาพให้เหมาะสม สินค้าที่ลดราคาบางชิ้นก็คุณภาพไม่ดี เพราะฉะนั้นต้องคำนึงถึงจุดนี้ด้วย

4.7 แบบสับสน

ผู้บริโภคกลุ่มนี้ เป็นผู้บริโภคที่ความไตร่ตรองและรอบคอบ ซึ่งมีทั้งผลดีและผลเสีย ผลดีคือได้สินค้าที่ดีและมีคุณภาพจริง ๆ ส่วนผลเสียคือเสียเวลาในการเลือกซื้อสินค้า

4.8 แบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า

ผู้บริโภคกลุ่มนี้ คือ ผู้บริโภคที่ไม่เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ ไม่กล้าที่จะลอง ควรเปิดรับและเปิดใจ ลองทำลองใช้สิ่งใหม่ ๆ บ้าง อาจจะเจอสิ่งที่ดีกว่าก็ได้

5. กลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทย

5.1 การเน้นที่ตนเอง

มนุษย์ทุกคนส่วนมาก ให้ความสำคัญกับตัวเองเป็นอันดับแรก รักษาเกียรติยศและศักดิ์ศรี ซึ่งเป็นเรื่องปกติของมนุษย์ สามารถในการกำหนดตัวเอง และเราควรเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ด้วยกัน จะทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

5.2 การเน้นความกตัญญูรู้คุณ

การให้ความสำคัญแก่ความกตัญญูรู้คุณ คิดว่าน่าจะเป็นอันดับแรก เราควรตอบแทนบุญคุณแก่บุคคลที่ดี ที่มีน้ำใจกับเรา สิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญ เราควรคิดไตร่ตรองให้มาก ๆ ในการสำนึกบุญคุณ และอย่าซักซ้าที่จะแสดงความขอบคุณต่อผู้ที่ช่วยเหลือเรา

5.3 การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น

ค่านิยมนี้เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องแสดงต่อกัน การแสดงกิริยาที่นุ่มนวล สุภาพ ถ่อมตน ซึ่งจะแสดงถึงความสัมพันธ์ที่ดีและมีความสุข

5.4 การเน้นความยืดหยุ่นและการปรับตัว

การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ หรือเหตุการณ์ที่กำลังเผชิญเจออยู่ จะทำให้เราอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ เช่น การปรับตัวให้เข้ากันกับกลุ่มเพื่อนใหม่ เขาปฏิบัติตัวแบบไหน เค้าชอบอะไร และปฏิบัติตัวให้ถูกต้องตามกฎระเบียบด้วย

5.5 การเน้นจิตวิญญาณและศาสนา

ศาสนา เป็นสิ่งที่มนุษย์ชาวพุทธทุกคนมีความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หลักศีลธรรม ทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดี ไม่ทำบาป คนทำดีก็ได้ดี มีความเชื่อเรือบาปกรรม ซึ่งนำศีลการปฏิบัติมาใช้ในชีวิตประจำวันจะทำให้เรามีความสุข

5.6 การเน้นการศึกษาและความสามารถ

มนุษย์ทุกคนควรให้ความสำคัญกับการศึกษา เพราะเราสามารถนำข้อมูลความรู้ และวิชาที่เราศึกษามาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งแสดงถึงความรู้และความสามารถส่วนตัวด้วย

5.7 การเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน

การพึ่งพาอาศัยกัน การร่วมมือช่วยเหลือกัน แสดงถึงการอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคี เป็นสิ่งที่ทุกคนควรปฏิบัติ ซึ่งแสดงถึงความดีและมีน้ำใจต่อกัน

5.8 การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ

ในปัจจุบันมนุษย์ส่วนมากเน้นความสนุก ความพอใจส่วนตัว ในการใช้ชีวิตซึ่งเราควรตระหนักถึงเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ให้เกียรติกัน จะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้ ไม่มีปัญหาต่อกัน

5.9 การเน้นความสำเร็จในงาน

นิสัยส่วนตัวของมนุษย์ คือ รักความสบาย เห็นแก่ตัว ซึ่งทุกคนมี แต่อยู่ที่ว่าเราก็คงต้องให้เกียรติเพื่อนมนุษย์ด้วยกันด้วย มีงานก็ช่วยเหลือกัน สามัคคีกัน จะรักให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นามสมมติ 10

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ	หญิง
อายุ	ไม่ระบุอายุ
สถานภาพ	โสด
ระดับการศึกษา	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
รายได้ต่อเดือน	มีรายได้ไม่แน่นอน

2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ความพอประมาณ

เห็นด้วย ความพอประมาณ ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2.2 ความมีเหตุผล

เห็นด้วย ความมีเหตุผล การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพึงพอใจนั้นต้องต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล

2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

เห็นด้วย ว่าการมีภูมิคุ้มกันที่ดี การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ

2.4 ความรู้

เห็นด้วย ว่าเงื่อนไขความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน พัฒนาตัวเองได้

2.5 คุณธรรม

เห็นด้วย ว่าเงื่อนไขคุณธรรม ความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความพากเพียร จากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน

3. การดำเนินชีวิตของบุคลากร อปท.

3.1 ด้านเศรษฐกิจ

เห็นด้วย ด้านเศรษฐกิจไม่ใช้จ่ายเกินตัว ไม่ลงทุนเกินขนาด

3.2 ด้านจิตใจ

เห็นด้วย ด้านจิตใจ มีจิตใจเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

3.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

เห็นด้วย ด้านสังคมและวัฒนธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน

3.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เห็นด้วย ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างลาดและรอบคอบ ช่วยฟื้นฟูธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน

3.5 ด้านเทคโนโลยี

เห็นด้วย ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ และสภาพแวดล้อมพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน

4. รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค (Model of consumer decision-making styles)

4.1 แบบเน้นคุณภาพ

เห็นด้วย คำนึงถึงคุณภาพ

4.2 แบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง

เห็นด้วย นิยมสินค้าที่มีชื่อเสียง

4.3 แบบตามแฟชั่น

ไม่เห็นด้วย

4.4 แบบเน้นความสุข/ความเพลิดเพลิน

ไม่เห็นด้วย

4.5 แบบตามใจตนเอง

ไม่เห็นด้วย

4.6 แบบเน้นราคา

เห็นด้วย

4.7 แบบสับสน

ไม่เห็นด้วย

4.8 แบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า

เห็นด้วย

5. กลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทยออกเป็น 9 กลุ่ม

5.1 การเน้นที่ตนเอง

เห็นด้วย

5.2 การเน้นความกตัญญูรู้คุณ

เห็นด้วย

5.3 การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น

เห็นด้วย

5.4 การเน้นความยืดหยุ่นและการปรับตัว

เห็นด้วย

5.5 การเน้นจิตวิญญาณและศาสนา

เห็นด้วย

5.6 การเน้นการศึกษาและความสามารถ

เห็นด้วย

5.7 การเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน

เห็นด้วย

5.8 การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ

เห็นด้วย

5.9 การเน้นความสำเร็จในงาน

เห็นด้วย

นามสมมติ 11

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ	หญิง
อายุ	26
สถานภาพ	โสด
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี
รายได้ต่อเดือน	19,880 บาท

2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ความพอประมาณ

เห็นด้วยน้อย คนทุกคนยังมีความต้องการเป็นเรื่องธรรมชาติที่เกิดภายในจิตใจ และด้วยระบบทุนนิยมสมัยใหม่ที่สนับสนุนให้ทุกคนแย่งกันบริโภค ความพอประมาณจึงเป็นเรื่องที่นำมาปรับใช้ในยุคปัจจุบันค่อนข้างลำบาก เพราะระบบเศรษฐกิจขับเคลื่อนด้วยกำลังของการผลิตและการบริโภค

2.2 ความมีเหตุผล

เห็นด้วยปานกลาง เพราะคนส่วนใหญ่ต้องคิดถึงประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ถ้าจะมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นใหญ่นั้นจะต้องมั่นใจว่า เราจะได้ประโยชน์จากการคิดเช่นนั้นเหมือนกัน ต้องมีการปลูกฝังความคิดตั้งแต่ต้น

2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

เห็นด้วยมาก มนุษย์มีระบบป้องกันตัวเองกันอยู่แล้วทุกคน เมื่ออยู่ในสถานการณ์คับขันทุกคนจะมีช่องทางเอาตัวรอดในรูปแบบเฉพาะของตนเอง

2.4 ความรู้

เงื่อนไขความตื้นเขินอยู่กับการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่รวดเร็วและต้องมีความน่าเชื่อถือ

2.5 คุณธรรม

ในการทำงานทุกคนต้องผ่านการอบรมจริยธรรมในการทํางานของทุกคน แต่การนำไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของแต่ละบุคคล

3. การดำเนินชีวิตของบุคลากร อปท.

3.1 ด้านเศรษฐกิจ

เห็นด้วยปานกลาง บางคนมีความต้องการมากกว่าสินทรัพย์ที่มีในชีวิต

3.2 ด้านจิตใจ

เห็นด้วยปานกลาง เพราะส่วนใหญ่คนจะให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนตัวก่อน

อยู่เสมอ

- 3.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม
เห็นด้วยมาก ส่วนใหญ่องค์กรก็พยายามให้บุคคลากรอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติ
- 3.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เห็นด้วยมาก
- 3.5 ด้านเทคโนโลยี
เห็นด้วยปานกลาง ผู้พัฒนาระบบในประเทศไทยยังไม่มีการใช้เทคโนโลยีรากฐาน

ข้อมูลภูมิปัญญาชาวบ้าน

- 4. รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค (Model of consumer decision-making styles)
 - 4.1 แบบเน้นคุณภาพ
เห็นด้วยมาก
 - 4.2 แบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง
เห็นด้วยมาก
 - 4.3 แบบตามแฟชั่น
เห็นด้วยมาก ในยุคปัจจุบันคนส่วนใหญ่จะบริโภคสินค้าตามกระแส
 - 4.4 แบบเน้นความสุข/ความเพลิดเพลิน
เห็นด้วยมาก เพราะคนส่วนใหญ่ต้องการหาความเพลิดเพลินจากการดำเนินชีวิตที่

เครียดอยู่แล้ว

- 4.5 แบบตามใจตนเอง
เห็นด้วยมาก
- 4.6 แบบเน้นราคา
เห็นด้วยมาก
- 4.7 แบบสับสน
เห็นด้วยมาก
- 4.8 แบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า
เห็นด้วยมาก
- 5. กลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทยออกเป็น 9 กลุ่ม
 - 5.1 การเน้นที่ตนเอง
เห็นด้วยมาก
 - 5.2 การเน้นความกตัญญูรู้คุณ
เห็นด้วยมาก
 - 5.3 การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น
เห็นด้วยมาก
 - 5.4 การเน้นความยืดหยุ่นและการปรับตัว
เห็นด้วยมาก
 - 5.5 การเน้นจิตวิญญาณและศาสนา
เห็นด้วยมาก

- 5.6 การเน้นการศึกษาและความสามารถ
เห็นด้วยมาก
- 5.7 การเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน
เห็นด้วยมาก
- 5.8 การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ
เห็นด้วยมาก
- 5.9 การเน้นความสำเร็จในงาน
เห็นด้วยมาก

นามสมมติ 12

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ	ชาย
อายุ	28
สถานภาพ	โสด
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี
รายได้ต่อเดือน	16,940

2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ความพอประมาณ

เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องทำเพื่อความสงบสุขของตนเองและสังคม

2.2 ความมีเหตุผล

การมุ่งประโยชน์ของส่วนรวมเป็นใหญ่นั้นเป็นสิ่งที่ดี หากทำแล้วตนเองไม่ได้รับความเดือดร้อน แต่หากตนเองได้รับความเดือดร้อนและสังคมส่วนรวมไม่ช่วยเหลือคงไม่มีความหมายอะไร

2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ความเป็นจริงแล้วคนเราต้องเจอกับการเปลี่ยนแปลงทุก ๆ วัน หากเรามีความพร้อมต่อทุกสถานการณ์แล้วเราก็จะผ่านไปได้

2.4 ความรู้

เป็นสิ่งที่ดี หากเรานำมาดำเนินการปฏิบัติด้วย

2.5 คุณธรรม

ความซื่อสัตย์ เป็นสิ่งที่ทำให้เรามีคุณค่าในตัวเองและต่อสังคม จึงเป็นสิ่งสำคัญกับความเป็นมนุษย์

3. การดำเนินชีวิตของบุคลากร อปท.

3.1 ด้านเศรษฐกิจ

เห็นด้วยเพราะเป็นสิ่งที่ดี

3.2 ด้านจิตใจ

เห็นด้วย เพราะเป็นสิ่งที่ดีเป็นสิ่งที่พื้นฐานของบุคคลที่เข้ามารับใช้ประชาชน

- 3.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม
เห็นด้วย
- 3.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เห็นด้วย
- 3.5 ด้านเทคโนโลยี
เห็นด้วย
- 4. รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค (Model of consumer decision-making styles)
 - 4.1 แบบเน้นคุณภาพ
เห็นด้วย
 - 4.2 แบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง
เห็นด้วย
 - 4.3 แบบตามแฟชั่น
เห็นด้วย
 - 4.4 แบบเน้นความสุข/ความเพลิดเพลิน
เห็นด้วย
 - 4.5 แบบตามใจตนเอง
เห็นด้วย
 - 4.6 แบบเน้นราคา
เห็นด้วย
 - 4.7 แบบสับสน
มีเห็นด้วย
 - 4.8 แบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า
เห็นด้วย
- 5. กลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทยออกเป็น 9 กลุ่ม
 - 5.1 การเน้นที่ตนเอง
เห็นด้วย
 - 5.2 การเน้นความกตัญญูรู้คุณ
เห็นด้วย
 - 5.3 การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น
เห็นด้วย
 - 5.4 การเน้นความยืดหยุ่นและการปรับตัว
เห็นด้วย
 - 5.5 การเน้นจิตวิญญาณและศาสนา
เห็นด้วย
 - 5.6 การเน้นการศึกษาและความสามารถ
เห็นด้วย

- 5.7 การเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน
เห็นด้วย
- 5.8 การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ
เห็นด้วย
- 5.9 การเน้นความสำเร็จในงาน
เห็นด้วย

นามสมมติ 13

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ	หญิง
อายุ	40
สถานภาพ	สมรส
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี
รายได้ต่อเดือน	13,000
2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.1 ความพอประมาณ
สมควรปฏิบัติ
 - 2.2 ความมีเหตุผล
เหมาะสม
 - 2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
ควรมีเงินออมเก็บ
 - 2.4 ความรู้
ภาครัฐ ภาคเอกชน ควรรวมกันเพื่อให้ชุมชนแข็งแรง
 - 2.5 คุณธรรม
ทุกคนในองค์กรควรมี
3. การดำเนินชีวิตของบุคลากร อปท.
 - 3.1 ด้านเศรษฐกิจ
ควรมี ควรปฏิบัติ
 - 3.2 ด้านจิตใจ
ควรปฏิบัติ ควรสร้างจิตสำนึก
 - 3.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม
องค์กรภาครัฐ ควรสนับสนุนให้ดำเนินการ
 - 3.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ภาครัฐควรเป็นแกนนำสร้างจิตสำนึกกับชุมชน
 - 3.5 ด้านเทคโนโลยี
ดี เหมาะสม

4. รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค (Model of consumer decision-making styles)
 - 4.1 แบบเน้นคุณภาพ

ผู้บริโภคทุกคนควรคิดถึงคุณภาพของสินค้า ก่อนตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการ
 - 4.2 แบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง

เป็นสังคมวัตถุนิยม ซึ่งปัจจุบันในสังคมเป็นแบบนี้ เพื่อหน้าตาของตนเองควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและสร้างจิตสำนึกให้คิดถึงคุณภาพมากขึ้น
 - 4.3 แบบตามแฟชั่น

เป็นกระแสสังคม มาตามรอบกาลเวลาผ่านมาแล้วผ่านไปไม่ยั่งยืน
 - 4.4 แบบเน้นความสุข/ความเพลิดเพลิน

เป็นความสุขของผู้บริโภคแบบส่วนตัว/ ถ้าไม่เดือดร้อนก็สามารถทำได้
 - 4.5 แบบตามใจตนเอง

ไม่ดี ควรคิดรอบคอบมากขึ้น ก่อนจะตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการใด ๆ
 - 4.6 แบบเน้นราคา

เป็นความคิดที่ดี เนื่องจากปัจจุบันเศรษฐกิจการเงิน ค่าใช้จ่าย ค่าครองชีพค่อนข้างสูง ถ้ามีสินค้าลดราคา ก็เป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่น่าสนใจและพิจารณาซื้อ
 - 4.7 แบบสับสน

เนื่องจากการแข่งขันของสินค้าค่อนข้างสูง มีการโฆษณาสินค้าหลากหลาย ทำให้ผู้บริโภคอาจจะมีตัวเลือกมาก
 - 4.8 แบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า

เป็นสิ่งที่บริษัทผู้ผลิตสินค้า/บริการ ต้องการมากที่สุดและพยายามสร้างผู้บริโภคแบบนี้ให้กับบริษัทของตนเองเพื่อความมั่นคงของบริษัทนั้น ๆ
5. กลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทยออกเป็น 9 กลุ่ม
 - 5.1 การเน้นที่ตนเอง

ปัจจุบันสังคมไทยเป็นสังคมที่สร้างภาพ สร้างหน้ากากเข้าหากัน จึงจำเป็นต้องสร้างภาพที่ดีให้กับตนเองเพื่อที่จะได้อยู่ในสังคมได้ (ไม่ดี)
 - 5.2 การเน้นความกตัญญูรู้คุณ

เป็นเรื่องที่ดี ที่ควรมีและปฏิบัติ
 - 5.3 การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น

เป็นเรื่องที่ดี ที่ควรปฏิบัติ เป็นการเข้าสังคมที่ดี สุภาพชนควรพึงมี
 - 5.4 การเน้นความยืดหยุ่นและการปรับตัว

เราควรปฏิบัติตามหลักการที่ถูกต้อง แต่ก็ควรยืดหยุ่นตามสถานการณ์บ้างเพื่อความอยู่รอดของตนเอง
 - 5.5 การเน้นจิตวิญญาณและศาสนา

ถ้าเราเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และเข้าใจหลักการทางศาสนาที่แท้จริงก็จะไม่มมงายกับพิธีกรรมต่าง ๆ เหมือนปัจจุบัน

- 5.6 การเน้นการศึกษาและความสามารถ
เป็นสิ่งที่สังคมในปัจจุบันควรมี เพราะคนเราควรมีความรู้ ความสามารถแล้ว
สามารถเลื่อนชั้น/ตำแหน่งได้ตามศักยภาพ ไม่ใช่เลื่อนตามอายุงานที่นานแต่ไม่มีความสามารถ
- 5.7 การเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน
เป็นสังคมที่น่ารัก น่าอยู่ คนในชุมชนรู้จักช่วยเหลือกันเป็นสิ่งที่ดี สังคมเมืองไม่มี
เพราะเป็นสังคมที่ต้องเร่งรีบ ไม่มีเวลา
- 5.8 การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ
ดี เป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล
- 5.9 การเน้นความสำเร็จในงาน
ควรเปลี่ยนแปลงและควรสนับสนุนสร้างจิตสำนึกให้คนในสังคมเห็นมากที่สุด

นามสมมติ 14

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ	ชาย
อายุ	28
สถานภาพ	โสด
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี
รายได้ต่อเดือน	ประมาณ 15,000
2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.1 ความพอประมาณ
เห็นด้วย
 - 2.2 ความมีเหตุผล
เห็นด้วย แต่เหตุผลของแต่ละคนไม่เหมือนกัน
 - 2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เห็นด้วย
 - 2.4 ความรู้
เห็นด้วย
 - 2.5 คุณธรรม
เห็นด้วย
3. การดำเนินชีวิตของบุคลากร อปท.
 - 3.1 ด้านเศรษฐกิจ
เห็นด้วย
 - 3.2 ด้านจิตใจ
เห็นด้วย
 - 3.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม
เห็นด้วย

- 3.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เห็นด้วย
- 3.5 ด้านเทคโนโลยี
เห็นด้วย
4. รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค (Model of consumer decision-making styles)
 - 4.1 แบบเน้นคุณภาพ
บางครั้งคิดว่าราคามีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค
 - 4.2 แบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง
ไม่เห็นด้วย ราคาสำคัญกว่ายี่ห้อ (Brand)
 - 4.3 แบบตามแฟชั่น
ไม่เห็นด้วย
 - 4.4 แบบเน้นความสุข/ความเพลิดเพลิน
พุ่มเพื่อย ไม่เห็นด้วย
 - 4.5 แบบตามใจตนเอง
ไม่เห็นด้วย ควรไตร่ตรองดู
 - 4.6 แบบเน้นราคา
เห็นด้วย
 - 4.7 แบบสับสน
ยังไม่เห็นด้วย
 - 4.8 แบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า
ถ้ายี่ห้อนี้ดีราคาโอเค ก็สมควรซื้อต่อไป
5. กลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทยออกเป็น 9 กลุ่ม
 - 5.1 การเน้นที่ตนเอง
เห็นด้วยใคร ๆ ก็รักตัวเอง
 - 5.2 การเน้นความกตัญญูรู้คุณ
เห็นด้วยกับเรื่องความกตัญญู
 - 5.3 การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น
เห็นด้วย
 - 5.4 การเน้นความยืดหยุ่นและการปรับตัว
เห็นด้วย
 - 5.5 การเน้นจิตวิญญาณและศาสนา
ต้องเข้าใจปรับบริบทและแวดล้อมด้วย
 - 5.6 การเน้นการศึกษาและความสามารถ
เห็นด้วย
 - 5.7 การเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน
เห็นด้วย ภายในเมืองที่มีการแข่งขัน

5.8 การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ
เห็นด้วย

5.9 การเน้นความสำเร็จในงาน
เห็นด้วย

นามสมมติ 15

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ	หญิง
อายุ	45
สถานภาพ	โสด
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี
รายได้ต่อเดือน	รายได้ไม่แน่นอน
2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.1 ความพอประมาณ
เห็นด้วย
 - 2.2 ความมีเหตุผล
ทฤษฎี ไข่
 - 2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เห็นด้วย ถ้าปฏิบัติได้
 - 2.4 ความรู้
ถ้าทำได้จะเกิดผลดี
 - 2.5 คุณธรรม
ไม่แน่ใจ
3. การดำเนินชีวิตของบุคลากร อปท.
 - 3.1 ด้านเศรษฐกิจ
ไม่แน่ใจ
 - 3.2 ด้านจิตใจ
ไม่แน่ใจ
 - 3.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม
ไม่แน่ใจ
 - 3.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ไม่แน่ใจ
 - 3.5 ด้านเทคโนโลยี
ถ้าทุกคนมีความรู้เพียงพอเข้าถึงทุกคนก็มีประโยชน์
4. รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค (Model of consumer decision-making styles)

- 4.1 แบบเน้นคุณภาพ
เห็นด้วย
 - 4.2 แบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง
ส่วนมากเป็นแบบนี้
 - 4.3 แบบตามแฟชั่น
เห็นด้วย
 - 4.4 แบบเน้นความสุข/ความเพลิดเพลิน
เห็นด้วย
 - 4.5 แบบตามใจตนเอง
เห็นด้วย
 - 4.6 แบบเน้นราคา
เห็นด้วย
 - 4.7 แบบสับสน
เห็นด้วย
 - 4.8 แบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า
เห็นด้วย
 5. กลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทยออกเป็น 9 กลุ่ม
 - 5.1 การเน้นที่ตนเอง
ไม่แน่ใจ
 - 5.2 การเน้นความกตัญญูรู้คุณ
ไม่แน่ใจ
 - 5.3 การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น
ไม่แน่ใจ
 - 5.4 การเน้นความยืดหยุ่นและการปรับตัว
เข้าเมืองตาหลิวต้องหลิวตาตาม ยังใช้ได้ผลเสมอถ้าอยากมีชีวิตรอดบางครั้งต้อง
- หลับตา
- 5.5 การเน้นจิตวิญญาณและศาสนา
มีความงมgayเพิ่มมากขึ้น ศรัทธาบุคคลมากกว่าหลักคำสอน
 - 5.6 การเน้นการศึกษาและความสามารถ
เห็นด้วย แต่ไม่ได้ทำให้สามัญสำนึกดีขึ้นสำหรับบางคน
 - 5.7 การเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน
เห็นด้วย
 - 5.8 การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ
เห็นด้วย
 - 5.9 การเน้นความสำเร็จในงาน
เห็นด้วย

สรุป

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะถดถอย ค่าครองชีพสูง รายได้ลดลง ทำให้การใช้จ่ายใช้สอยในยุคปัจจุบันต้องคิดให้มาก ต้องมีความรอบคอบ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่ทำให้ประชาชนดำเนินชีวิตอยู่ได้ในสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันโดยไม่เดือดร้อน และมีความเป็นอยู่ที่ดี สุข สมควรตามอัตภาพของตน

การดำเนินชีวิตของบุคลากร อปท.

บุคลากร อปท. จำเป็นจะต้องดำเนินชีวิตโดยคำนึงถึงความประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย มีการวางแผนการใช้จ่ายหรือการวางแผนทางการเงิน มีการออมเงินในหลากหลายรูปแบบ โดยมีความเอื้ออาทรต่อกัน ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด รักษาสิ่งแวดล้อม และรู้เท่าทันเทคโนโลยีที่ปัจจุบันข่าวสารและการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีมีความรวดเร็วมาก แต่ยังคงกระจุกตัวอยู่ในตัวเมืองใหญ่เป็นหลัก ในขณะที่สังคมต่างชนบทจะค่อนข้างมีการพัฒนาช้ากว่า

รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค

โดยปกติประชาชนจะเลือกสินค้าตามกำลังทรัพย์ที่ตนเองมีอยู่ โดยผู้ที่มีกำลังทรัพย์มากก็จะเน้นที่คุณภาพดีในราคาที่พอเหมาะพอควร ในขณะที่ผู้ที่มีกำลังทรัพย์น้อยจะเน้นที่ราคาเป็นหลัก ส่วนกลุ่มวัยรุ่นเน้นการบริโภคตามใจตนเองและกระแสนิยมเป็นหลัก

กลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทย

วิถีปฏิบัติของคนไทยจะคำนึงถึงความอาวุโส ผู้ที่อ่อนวัยกว่าจะมีความอ่อนน้อม มีความกตัญญูรู้คุณ โดยคนไทยจะมีความสามารถในการปรับตัวได้ดี มีความยืดหยุ่น ถ้อยทีถ้อยอาศัย ในขณะที่คนรุ่นใหม่ในปัจจุบันจะมีความมั่นใจในตนเอง ยอมรับคนที่ความสามารถ ลดการให้ความสำคัญของระบบอาวุโสลง เน้นความสำคัญของความเท่าเทียม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีดังนี้

1. การขอความร่วมมือจากบุคคลรวมตัว มักจะให้ความร่วมมือไม่ค่อยเต็มที่ตามที่คาดหวัง
2. อุปสรรคในการดำรงชีพ คือ รายได้ไม่สมดุลกับค่าใช้จ่าย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562 เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการศึกษา

1. สรุปผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุ 25 – 34 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาทต่อเดือน สถานภาพโสด

2. สรุปผลการศึกษาระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านคุณธรรมมีคะแนนสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านมีเหตุผล ด้านความรู้ และด้านพอประมาณ ตามลำดับ

ระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านพอประมาณ อยู่ในระดับมาก โดยการไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น รักษาสมบัติขององค์กรเสมือนทรัพย์สินของตนเอง และการจะทำอะไรต้องมีความพอดีไม่ประมาทในชีวิต เช่น ศึกษาสถานการณ์ให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการเรียนรู้จักประหยัด อดออม เช่น เมื่อยามฉุกเฉิน ภาวะวิกฤต มีเงินสำรอง ไม่ต้องอาศัยเงินกู้ยืมระบบ

ระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านมีเหตุผล อยู่ในระดับมากที่สุด โดยการเรียนรู้ในการดำรงชีวิตในอาชีพของตน เช่น รับผิดชอบต่อหน้าที่อย่างถูกต้องครบถ้วนมีคะแนนสูงสุด รองลงมาคือคิดอย่างรอบคอบ ครบวงจรบนพื้นฐานของความถูกต้อง ความเป็นจริง ตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม เช่น นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กร

ระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด โดยการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีทำให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันท่วงที เช่น ไม่ประมาท มีคะแนนสูงสุด รองลงมาคือการไม่ประมาทในการดำรงชีวิต

ระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยความระลึกรู้ (สติ) คือ การยั้งคิดพิจารณาและรู้ทันสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนที่จะกระทำการใด ๆ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ความรู้ชัด (ปัญญา) คือ การเห็นและเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างกระจ่างชัด ถูกต้องตามเหตุตามผลและตามจริง

ระดับของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการไม่เอาเปรียบผู้อื่น และผู้ที่มาติดต่อกับงานมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการมีเจตนาบริสุทธิ์ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ต่อตนเองและต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง และการมีความหนักแน่น ไม่ท้อถอย ทำให้การดำเนินงานรวดเร็วไปจนประสบผลสำเร็จ

3. สรุปผลการศึกษาลึกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562

ระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยอยู่ในระดับมาก โดยด้านสังคมและวัฒนธรรมมีคะแนนสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านเทคโนโลยี ตามลำดับ

ระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ไม่ใช่จ่ายเกินตัว ใช้จ่ายให้เหมาะสมกับรายรับที่ได้ รองลงมาคือการคิดและวางแผนการลงทุนในสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบคอบ

ระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านจิตใจอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การเอื้ออาทรต่อคนในสังคม แบ่งปันต่อผู้ด้อยโอกาสในสังคม รองลงมาได้แก่ การมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม ไม่เอาเปรียบเปรียบคนอื่น

ระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การช่วยเหลือเกื้อกูลคนในครอบครัว และคนในสังคม รองลงมาได้แก่ การรู้จัก สามัคคี กับคนในครอบครัว ชุมชน และสังคม

ระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัด เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รองลงมาได้แก่ การรู้จักการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด และบำรุงรักษา

ระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ การรู้จักการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเพิ่มผลผลิตให้แก่ชุมชน รองลงมาได้แก่ การสามารถนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมกับชุมชน

โดยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยได้แก่ ด้านคุณธรรม ด้านมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และด้านพอประมาณ ส่วนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรู้ไม่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 พบว่า ด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ด้านจิตใจมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ด้านสังคมและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ และด้านเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ

ผลการทดสอบสมมติฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 พบว่า 1) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอความพอประมาณ มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตด้านเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 2) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านมีเหตุผลมีอิทธิพลต่อ การดำรงชีวิตด้านเศรษฐกิจ ด้านจิตใจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตด้านเศรษฐกิจ ด้านจิตใจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรู้ มีอิทธิพลกับการดำรงชีวิตด้านสังคมและวัฒนธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 5) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านคุณธรรม มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตด้านจิตใจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. สรุปผลการศึกษาข้อเสนอแนะ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือที่ทำให้การดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบันที่มีความตื่นตัวในกระแสบริโภคนิยมอย่างรุนแรงเป็นไปได้เป็นอย่างดี ทำให้ประชาชนมีการประมาณตน มีการวางแผนทางการเงิน มีการออม และทำให้ชีวิตของประชาชนมีความมั่นคงมากขึ้น

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาซึ่งพบว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านคุณธรรมมีคะแนนสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านมีเหตุผล ด้านความรู้ และด้านพอประมาณ ตามลำดับ ซึ่งสาเหตุที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานของรัฐ ซึ่งได้มีการสนับสนุนให้ใช้แนวนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงานมาโดยตลอด รวมทั้งยังมีระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะระเบียบการเงิน การคลังต่าง ๆ ที่การเบิกจ่ายจะต้องมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีหลักฐานชัดเจน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของสาธารณะ

ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของกชกร ชำนาญกิตติชัย และคณะ ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่องการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และผลการศึกษาพบว่าในภาพรวมของการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ นักศึกษาได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับดังนี้ ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิต ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต ด้านมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต และด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ผลการศึกษายังสอดคล้องกับการศึกษาของพรสกุล เขตจันทน์ ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 และผลการศึกษาพบว่าสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยรวมแล้วสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ในทุกด้านเรียงตามระดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ผลการศึกษายังสอดคล้องกับการศึกษาของสิริพร รัตนกำเนิด ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของข้าราชการสำนักพัฒนา สังคม กรุงเทพมหานคร ต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ผลการศึกษา พบว่า ข้าราชการสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการ ดำเนินชีวิตอยู่ในระดับสูง ทั้งในด้านครอบครัว ด้านสังคม

จากผลการศึกษา ซึ่งพบว่า ระดับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยอยู่ในระดับมาก โดยด้านสังคมและวัฒนธรรมมีคะแนนสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านเทคโนโลยี ตามลำดับนั้น ผลการศึกษา

เป็นเช่นนั้นอาจจะเพราะว่าหน่วยงานภาครัฐได้มีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจังมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานและทำอย่างต่อเนื่อง มีการขยายความเรื่องของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงออกไปในหลายบริบท เช่น เป็นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับตนเอง สำหรับครอบครัว สำหรับหน่วยงาน สำหรับชุมชน เป็นต้น ทำให้ประชาชนสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ในทุกระดับ

ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของพัชรินทร์ บุญเทียม ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารและบุคลากรมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการมหาวิทยาลัยเอกชน 5 ด้าน ประกอบไปด้วย 3 หัว 2 เงื่อนไข ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี และ เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม ซึ่งโดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นในด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี และด้านเงื่อนไขคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับการศึกษาของสุมาลี ศรีชัยสวัสดิ์ ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ และผลการศึกษาพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มีพฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับการศึกษาของชุลีพรรณ ศรีสุนทร ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สาขาเทววิทยา มหาวิทยาลัยพายัพ และผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของนักศึกษาเทววิทยา ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.51$ และ $S.D. = 0.38$) ผลการวิเคราะห์ ด้านร่างกาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.42$ และ $S.D. = 0.49$) ผลการวิเคราะห์ ด้านจิตใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$ และ $S.D. = 0.62$) ผลการวิเคราะห์ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$ และ $S.D. = 0.55$) แสดงผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาเทววิทยา ด้านสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.26$ และ $S.D. = 0.79$) จากการสำรวจพบว่าคำสอนเกี่ยวกับวิถีพอเพียงในศาสนาคริสต์มีความหมายเดียวกันกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากผลการศึกษา ซึ่งพบว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ได้แก่ ด้านคุณธรรม ด้านมีเหตุผล ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และด้านพอประมาณ ส่วนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรู้ไม่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย แสดงให้เห็นว่าความรู้ในเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ถ้าเพียงแต่รู้ไม่ลงมือปฏิบัติ ไม่ทำตามหลักการก็ไม่มีผลใด ๆ ทั้งสิ้น หลายคนหลายหน่วยงานมีความรู้ในเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี แต่ไม่สามารถปฏิบัติได้เพราะเน้นการบริโภคแบบตามใจตนเอง หรือ

ตามกระแสนิยม ทำให้ความรู้ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ผลการศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของกชกร ชำนาญกิตติชัย และคณะ ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และผลการศึกษาพบว่าการทดสอบความแตกต่างระหว่างการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา สามารถสรุปผลการทดสอบได้ดังนี้ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตไม่แตกต่างกันในทุกปัจจัย ได้แก่ เพศ อายุ โปรแกรมที่ศึกษา ภูมิลำเนา สถานภาพทางเศรษฐกิจ การออมเงิน และการใช้บริการเงินกู้ T และผลการศึกษายังไม่สอดคล้องกับการศึกษาของทรงสิริ วิชิรานนท์ ซึ่งทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับจิตสำนึกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และผลการศึกษาพบว่าปัจจัยระดับความรู้ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง และรายรับของนักศึกษาที่ต่างกันมีจิตสำนึกเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสำหรับสาเหตุที่ทำให้ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกัน อาจจะเป็นเพราะบริบทของการวิจัยมีความแตกต่างกัน ในแง่ที่งานวิจัยของกชกร ชำนาญกิตติชัย และทรงสิริ วิชิรานนท์ นั้นเป็นการวิจัยในบริบทของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับผิดชอบในเรื่องของค่าใช้จ่ายของตนเอง แต่การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยในบริบทของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยซึ่งเป็นผู้ที่จบการศึกษามาแล้วและอยู่ในวัยทำงาน ที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของตนเองรวมทั้งอาจจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของบุคคลอื่นในครอบครัวด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผลการศึกษาพบว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย คะแนนเฉลี่ยด้านความพอประมาณมีค่าน้อยที่สุด ดังนั้นจึงควรกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของความพอประมาณว่ามีความสำคัญอย่างไร รวมทั้งควรมีการยกย่องบุคลากรที่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตแล้วทำให้มีชีวิตที่ดีขึ้น มีการแบ่งปันประสบการณ์ของผู้ที่นำหลักการดังกล่าวไปใช้ให้ผู้อื่นได้รับทราบ และมีการสนับสนุนจากผู้บริหารของหน่วยงาน โดยผู้บริหารอาจจะทำเป็นตัวอย่างให้บุคลากรเห็น เป็นต้น

2. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ได้แก่ ด้านคุณธรรม ด้านมีเหตุผล ด้านมี

ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และด้านพอประมาณ ส่วนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรู้ไม่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย แม้ว่าความรู้จะไม่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย แต่แท้ที่จริงแล้วหากบุคลากรมีความรู้อย่างแท้จริงและลึกซึ้งในเรื่องของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะทำให้บุคลากรเกิดความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนำไปสู่การนำไปปฏิบัติในที่สุด ดังนั้น ควรให้ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดการลงมือปฏิบัติ

3. การปลูกฝังให้บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้มีความค่านิยม ในการยึดถือและน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในแง่ของการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และมีการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบระหว่าง 2 กลุ่มหน่วยงานดังกล่าว
2. ควรมีการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยอาจจะจำแนกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกตามจังหวัด หรือจำแนกตามขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- กชกร ชำนาญกิตติชัย, จิตติมา ประภากรเกียรติ, อนเนก แสงโนรี และจิรเดช สมितिพรพรรณ. (2554). *การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- กานดา เตชะชั้นหมาก. (2556). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2547). *หลักสถิติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธรรมสาร.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2549). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2552). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลยา อนุโลก. (2555). *การพัฒนาพฤติกรรมการออมของนักศึกษาด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- กรมวิชาการ. (2539). *คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาอันดับที่ 15*. ม.ป.ท. (อัดสำเนา)
- กรมวิชาการ. (2541). *ทิศทางการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงวิชาการระดมความคิดเห็น, 26 กุมภาพันธ์ 2541 ณ โรงแรมสยามซิตี กรุงเทพฯ. (อัดสำเนา)
- เชมมารี รักษ์ชูชีพ. (2560). *พฤติกรรมการบริโภค ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียง*. ชลบุรี: คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. (2547). *การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- คำนาย อภิปรัชญาสกุล. (2558). *เศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: บริษัท โปกส์มีเดีย แอนด์พับลิชซิ่ง จำกัด.
- จงกล พูลสวัสดิ์. (2541). *รูปแบบการเรียนรู้ของนิสิต: ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตสาขาศึกษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จุมพต พุ่มศรีพานนท์. (2531). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสัตววิทยาของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตเกษตร พระนครศรีอยุธยา*. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อ้างถึง H. Maddox. 1965. How to study London: The English Language Book Society.

- จรัส สุวรรณมาลา. (2538). *ปฏิรูประบบการคลังไทย กระจายอำนาจสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- ชูลีพรรณ ศรีสุนทร. (2555). *การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สาขาเทววิทยา มหาวิทยาลัยพายัพ*. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืน สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ชูชัย สมितिไกร. (2558). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงสิริ วิจิรานนท์. (2553). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับจิตสำนึกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ทิตนา แคมณี และคณะ. (2540). *การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*. *วารสารครุศาสตร์*. 26(ก.ค.-ต.ค.). หน้า 35-60.
- ธัญญา อ้นคง. (2551). *ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลพะเนินยอด อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นฤมล ปัญญาชีโรภาส. (2546). *บทบาทของชุมชนร้านค้าบริเวณสถาบันราชภัฏเลยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารของนักศึกษา*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเลย.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2562). <http://www.wiki.kpi.ac.th> สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2562.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. *ทิศทางการปกครองท้องถิ่นไทยและต่างประเทศเปรียบเทียบ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- นฤมล ยุตาคม. (2541). *แนวทางการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้: การให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง* การศึกษา การเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญทัน ดอกไธสง. (2560). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. *วารสารการเมือง การบริหารกฎหมาย*, 3(9), หน้า 41.
- พงษ์พัฒน์ หมวกหล้า. (2554). *ความรู้ ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตประจำวันของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาแม่ต๋อน อำเภอสี จังหวัดลำพูน*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรสกุล เขตจำนนท์. (2553). *การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- พัชรินทร์ บุญเทียม (2553). *หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และศุภวัฒน์ นกร วงศ์ธนวิสุ. (2551). *สถิติพื้นฐานเพื่องานวิจัยท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- เพ็ญแข ประจันปัจจนิก และอ้อมเดือน สดมณี. (2529). *การยึดหลักทางศาสนาในการดำรงชีวิตของชาวชนบทไทยและแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2541). เข้าถึงข้อมูลได้จาก <http://www.pcru.ac.th/kings/project4.php>.
- ราชกิจจานุเบกษา, ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกแยะ กรุงเทพมหานครและจังหวัดต่าง ๆ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๖, เล่ม ๑๓๑, ตอน ๔๑ ง , ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๗, หน้า ๑
- วรรณมา โขคบันดาลสุข. (2555). *พฤติกรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง*. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- วัลย์พรรณ จันทร์หอม. (2553). *การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของครูโรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี*. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สิริพร รัตนกำเนิด. (2550). *ความคิดเห็นของข้าราชการสำนักงานพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร ต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต*. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สิริพร ทิพย์คง. (มปป.). *ความเป็นครู*. ภาควิชาการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (เอกสารโรเนียว).
- สุรชาติ สังข์รุ่ง. (2541). *ผลงานทางวิชาการตามสภาพจริง*. วารสารข้าราชการครู. 5(มิ.ย.-ก.ค.). หน้า 15-23.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2540). ยุทธวิธีส่งเสริมการคิด. *ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*. 12(กันยายน-ธันวาคม) หน้า 21-24. อ้างถึง Cardellichio Thomas and Wendy Fild. 1997. "Seven Strategies that Encourage Neural Branching" *Educational Leadership*. 33-36.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). *ความรู้ความเข้าใจของประชากรที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุมาลี ศรีชัยสวัสดิ์. (2553). *พฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- สุนทรี โคมิน และสนธิ สมัครการ. (2522). *ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). *ความรู้ความเข้าใจของประชากรที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

- หทัยรัตน์ เทพสถิตย์. (2542). *รูปแบบการเรียนการสอนในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี กลุ่มภาค ตะวันออก*. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อดุลย์ วิริยเวชกุล. (2541). *คู่มือการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อนันต์ชัย คงจันทร์. (2545). ค่านิยมและทัศนคติของคนรุ่นใหม่. *วารสารจุฬาลงกรณ์*. 14(มกราคม-มีนาคม), 46-70.
- อรรถสิทธิ์ หัสดีธรรม. (2554). *การพัฒนาความมั่นคงแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: กองการศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.
- อุทิศ แห่งทอง. (2556) *การใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะ เทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- อุไร พลกล้า และ ศุภมาศ ณ ถลาง. (2539). *ทำไมจึงต้องนักเรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. (อัดสำเนา)
- เอก ศรีเชลียง และคณะ. (2560). การพัฒนารูปแบบการเผยแพร่สารสนเทศเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคกลาง. *วารสารการเมือง การบริหารและกฎหมาย*, 3(9), หน้า 107-108.
- เอกวิทย์ มณีธร. (2551). *ระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชนของไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ เอ็ม ที เพรส.
- เอกวิทย์ มณีธร และศุภลักษณ์ เหลี่ยมวรารังกูร. (2560). พฤติกรรมการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การมีชีวิตรอบรู้ประมาทในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก, *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, 3(9), หน้า 70-71.
- Aaker, J. (1997). *Dimensions of brand personality*. *Journal of Marketing Research*, 34(3), 347-356.
- Allport, G. W. (1961). *Pattern and growth in personality*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Barber, Benjamin R. (2003). *Strong Democracy: Participatory Politics for a New Age*. Los Angeles: University of California Press.
- Blondel, J. (1995). *Comparative Government: An Introduction*. New Jersey: Prentice Hall.
- Bogdanor, Vernon. 1999). *Devolution in the United Kingdom*. London: Oxford University Press.
- Brody, R. P. & Cunningham, S. M. (1968). Personality variables and the consumer decision process. *Journal of Marketing Research*, 5, 50.
- Blackwell, R., D'Souza, C., Taghian, M., Miniard, P., & Engel, J. (2007). *Consumer Behavior: An Asia Pacific approach*. Australia: Thomson.

- Center for Applications of Psychological Types. (2009). About the MBTI instrument. Re-trieved May 9, 2009, from [http:// www.capt.org/ mbti-assessment/mbti-over-view.htm](http://www.capt.org/mbti-assessment/mbti-over-view.htm)
- Dolich, I. J. (1969). Congruence relationships between self image and product brands. *Journal of Marketing Research*, 6, 80-85.
- Engler, B. (2009). *Personality theories*. (8th ed.). Boston: Houghton Mifflin.
- Epstein, S. (1980). The stability of behavior: Implication for psychological research. *American Psychologist*, 35, 790-806.
- Ericksen, M. K. & Sirgy, M. J. (1989). Achievement motivation and clothing behavior of working women: A self-image congruence analysis. *Journal of Social Behavior and Personality*, 4(4), 307-326.
- Holbrook, M. B. (1985). Why business is bad for consumer research: The three bears revisited. In E. C. Hirschman & M. B. Holbrook (Eds.), *Advances in Consumer Research*, Vol. 12, pp' 145-156. Provo, UT: Association for Consumer Research.
- Hague, R and M. Harrop. *Comparative Government and Politics: An Introduction*. London: Palgrave, 2001.
- Http://www.fisheries.go.th/cf-kung_krabaen/kkb5.html สืบค้นวันที่ 28/07/62
- Jump, N. (1978). *Psychometric Theory*. (2 nd. Ed.). New York: McGraw Hill.
- Maslow, A. (1943). *A theory of human motivation*. *Psychological Review*, 50, 370-396.
- McAdams, D. P. (1990). *The person: An introduction to personality psychology*. San diego, CA: Harcourt Brace Jovanovich.
- McClelland, D. C. (1961). *The achieving society*. Princeton, NJ: Van Nostrand.
- Mulyanegara, R. C., Tsarenko, Y., & Anderson, A. (2009). *The big five and brand personality: Investigating the impact of consumer personality on preferences towards particular brand personality*. *Journal of Brand Management*, 16, 234-247.
- Murphy, K. R., & Davidshofer, C. D. (1994). *Psychological testing: Principles and applications*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Manor. J. (1999). *The Political Economy of Democratic Decentralization*. Washington, D.C.: The World Bank
- Pervin, L. A. (1980). *Personality theory and assessment*. New York: Wiley.
- Rokeach, M. (1968). *Beliefs, attitudes and values*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Rokeach, M. (1969). *The role of values in public opinion research*. *The Public Opinion Quarterly*, 32, 547-559.

- Shank, M. D. & Langmeyer, L. (1994). *Does personality influence brand image?*. Journal of Psychology, 128, 157.
- Solomon, M. (2009). *Consumer behavior: Buying, having, and being*. (8th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.
- Sproles, G. B. & Kendall, E. L. (1986). A methodology for profiling consumers' decisionmaking styles. *Journal of Consumer Affairs*, 20(2), 267-279.
- Shim, S. (1996). Adolescent consumer decision-making styles: The consumer socialization perspective. *Psychology Marketing*, 13, 547-569.
- Samuel Humes IV. 1991. *The Structure of Local Governments Throughout the World*. Martinus Nijhoff: The Hague (1961).
- Walters, G. C. (1978). *Consumer behavior: Theory and practice*. Homewood, IL: Richard D. Irwin.
- Webb, J. (1992). *Understanding and designing marketing research*. London: Academic Press.
- Zaichkowsky, J. L. (1985). *Measuring the involvement construct*. *Journal of Consumer Research*, 12, 341-352.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562

เรียนทุกท่าน

ด้วยผู้วิจัยได้จัดทำโครงการวิจัยเรื่อง “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562”

ในการนี้ จึงใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลที่ได้รับไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ให้มีความผาสุกยิ่งขึ้น ส่งผลต่อความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ผู้วิจัย

รศ. ว่าที่เรือตรี ดร. เอกวิทย์ มณีธร หัวหน้าโครงการวิจัย

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มือถือ 080-640-1100, 081-313-0961

เลขที่แบบสอบถาม .() () ()

แบบสอบถาม

เรื่อง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นสำหรับบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ทำการสำรวจเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการดำเนิน
ชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ให้มี
ความผาสุกยิ่งขึ้น ส่งผลต่อความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย จึงขอความร่วมมือมาของท่าน
กรุณาตอบแบบสอบถามโดยไม่ต้องกังวลใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเหล่านี้ไว้เป็นความลับ
และจะไม่มีมีการวิเคราะห์เป็นรายบุคคล แต่จะวิเคราะห์โดยภาพรวม จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้
ด้วย

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่า 25 ปี 25-34 ปี 35-44 ปี 45-54 ปี 55 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี ปริญญาโท สูงกว่าปริญญาโท อื่นๆ (ระบุ).....

4. รายได้ต่อเดือน

 น้อยกว่า 10,000 บาท 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท 30,001-40,000 บาท 40,001-50,000 บาท 50,001-100,000 บาท มากกว่า ห้าแสนบาท

5. สถานภาพ

 โสด สมรส หม้าย หย่าร้าง

ส่วนที่ 2 คำถามทางด้านเนื้อหาศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562

ข้อที่	ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1) ด้านพอประมาณ						
6	ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป ในการดำรงชีพ เช่น ไม่ใช่จ่ายเกินตัว					
7	ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น รักษาสมบัติขององค์กร เสมือนทรัพย์สินของตนเอง					
8	การจะทำอะไรต้องมีความพอดี ไม่ประมาทในชีวิต เช่น ศึกษาสถานการณ์ให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจ					
9	พอเหมาะพอควร ต่อความจำเป็น ในการบริโภค เช่น ไม่นำเงินในอนาคตมาใช้มากเกินไปจนเกินไป ยกตัวอย่างเช่น บัตรเครดิต					
10	เหมาะสมกับฐานะของตนเอง สภาวะสังคม แวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น เช่น ไม่ฟุ้งเฟ้อ ใช้จ่ายเกินควร					
11	รู้จักประหยัด อดออม เช่น เมื่อยามฉุกเฉิน ภาวะวิกฤต มีเงินสำรอง ไม่ต้องอาศัยเงินกู้ยืมจากรัฐ					
12	ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ เช่น ไม่ใช้เวลาไปในทางลบ					
2) ด้านมีเหตุผล						
13	การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นใหญ่					
14	คิดอย่างรอบคอบ ครบวงจรบนพื้นฐานของความถูกต้อง ความเป็นจริง ตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม เช่น นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กร					
15	เรียนรู้ในการดำรงชีวิตในอาชีพของตน เช่น รับผิดชอบต่อหน้าที่อย่างถูกต้องครบถ้วน					
16	ทำให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีข้อผิดพลาดน้อย เช่น เป้าหมายส่วนตัวกับเป้าหมายองค์กรควรไปในทิศทางเดียวกัน					
17	การที่จะวางแผนดำเนินการสิ่งใดอย่างสมเหตุผล ต้องอาศัยความรู้ ขยันหมั่นเพียร อดทนที่จะจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เช่น ควรเก็บข้อมูลที่ระดับครอบครัว ระดับหมู่บ้าน และระดับชุมชน เพื่อสนองต่อความต้องการ ได้อย่างถูกต้อง					
18	แสวงหาความรู้ที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ เช่น พัฒนาตนเองตลอดเวลา					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
19	มีความรอบคอบในความคิด พิจารณาตัดสินใจโดยใช้สติ ปัญญา อย่างเฉลียวฉลาดในทางที่ถูกที่ควร เช่น ทั้งในระดับตนเองและระดับองค์กร					
3) ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี						
20	ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีทำให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันท่วงที เช่น ไม่ประมาท					
21	การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เช่น มีความพร้อมทุก ๆ ด้าน					
22	ทำอะไรที่ไม่เสี่ยงเกินไป เช่น ทำพอดีตัว เช่นมีเงินน้อยลงทุนน้อย					
23	ไม่ประมาทในการดำรงชีวิต					
24	นึกถึงแนวโน้มความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา					
25	เตรียมตนเอง เตรียมวิธีการทำงานรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เช่น หาทางเลือกในการดำรงชีวิตหลาย ๆ ทาง					
4) ด้านความรู้						
26	การดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปอย่างถูกต้องต่อองค์กร					
27	ความรอบรู้ คือ ความรู้ลึกในงานที่ทำและความรู้กว้างในสถานะแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงาน					
28	ความระลึกรู้ (สติ) คือ การยั้งคิดพิจารณาและรู้ทันสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนที่จะกระทำการใด ๆ					
29	ความรู้ชัด (ปัญญา) คือ การเห็นและเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างกระจ่างชัด ถูกต้องตามเหตุตามผลและตามจริง					
5) ด้านคุณธรรม						
30	ความประพฤติชอบ มีการพูดและการกระทำซื่อตรงต่อหน้าที่ การงาน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง					
31	มีเจตนาบริสุทธิ์ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ต่อตนเองและต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง					
32	ไม่เอาใจเอาเปรียบผู้อื่น และผู้ที่มาติดต่อกัน					
33	มีความอดทนต่อการทำงาน เพื่อสนองต่อภารกิจ					
34	มีความเพียร ความพยายาม ต่อหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
35	มีความหนักแน่น ไม่ท้อถอย ทำให้การดำเนินงานรวดเร็ว เรียบร้อยจนประสบผลสำเร็จ					
36	ความรอบคอบระมัดระวัง คือ การพิจารณาอย่างถี่ถ้วนในทุก แง่ทุกมุมก่อนที่จะดำเนินงานเพื่อมิให้เกิดความผิดพลาดและ พลั้งพลาด					

ส่วนที่ 3 การดำเนินชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
1) ด้านเศรษฐกิจ						
37	ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ไม่ใช้จ่ายเกินตัว ใช้จ่ายให้เหมาะสมกับรายรับที่ได้					
38	คิดและวางแผนการลงทุนในสิ่งต่างๆอย่างรอบคอบ					
39	ไม่ลงทุนเกินความสามารถ สอดคล้องกับความสมเหตุสมผล					
40	จัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายเพื่อที่จะจัดการใช้จ่ายเงินได้อย่างเป็นระบบ					
2) ด้านจิตใจ						
41	มีจิตใจที่เข้มแข็งในการดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่หลงระเริงกับสิ่งชั่วร้าย					
42	มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม ไม่เอาเปรียบคนอื่น					
43	เอื้ออาทรต่อคนในสังคม แบ่งปันต่อผู้ด้อยโอกาสในสังคม					
44	เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด (5)	เห็น ด้วย มาก (4)	เห็น ด้วย ปาน กลาง (3)	เห็น ด้วย น้อย (2)	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด (1)
3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม						
45	ช่วยเหลือเกื้อกูลคนในครอบครัว และคนในสังคม					
46	รู้ รัก สามัคคี กับคนในครอบครัว ชุมชน และสังคม					
47	สร้างความเข้มแข็งในครอบครัว และชุมชน					
48	รักษาเอกลักษณ์ ภาษา ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย					
4) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม						
49	รู้จักการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด และบำรุงรักษา					
50	รู้จักการจัดการใช้ทรัพยากรอย่างฉลาดและรอบคอบ ควรปลูกทดแทน					
51	ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและคงอยู่ชั่วลูกชั่วหลาน					
52	การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัด เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม					
5) ด้านเทคโนโลยี						
53	รู้จักการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเพิ่มผลผลิตให้แก่ชุมชน					
54	มีการพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่นการปลูกผักออร์แกนิก					
55	สามารถนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมกับชุมชน					

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูล

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่จัดทำขึ้นสำหรับบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ทำการสัมภาษณ์เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการดำเนินชีวิตของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ. 2562 ให้มีความผาสุกยิ่งขึ้น ส่งผลต่อความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย จึงขอความร่วมมือมายังท่าน กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์โดยไม่ต้องกังวลใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเหล่านี้ไว้เป็นความลับ และจะไม่มีมีการวิเคราะห์เป็นรายบุคคล แต่จะวิเคราะห์โดยภาพรวม จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพ
4. ระดับการศึกษา
5. รายได้ต่อเดือน

1) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความพอประมาณ ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ความมีเหตุผล การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล เช่น มุ่งประโยชน์ของส่วนรวมเป็นใหญ่ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ เช่น เตรียมพร้อมต่อภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย มีเงินออมไว้ ในยามวิกฤต ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. เงื่อนไขความรู้ ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน เช่น ความรู้ในการวางแผนพัฒนาชุมชน พัฒนาเศรษฐกิจให้ประชาชน ชุมชน มีความอยู่ดีกินดี มีบริการสาธารณะที่เพียงพอต่อความต้องการ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

5. เจื่อนไขคุณธรรม ความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความพากเพียร จากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี เช่น มีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ ต่อประชาชนผู้มาติดต่อองค์กรที่ตนเองรับผิดชอบ ไม่ใช่ความรู้ไปในทางที่ผิด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยรวม ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2) การดำเนินชีวิตของบุคลากร อปท.

1) ด้านเศรษฐกิจไม่ใช่จ่ายเกินตัว ไม่ลงทุนเกินขนาด คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ มีภูมิคุ้มกันไม่เสี่ยงเกินไป เช่น ไม่ลงทุนเกินตัว ควรมีเงินออมไว้ในยามฉุกเฉินทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กร ท่านคิดว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2) ด้านจิตใจ มีจิตใจเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เช่น รักษาทรัพย์สินของ อปท. เสมือนทรัพย์สินของตนเอง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้ร่วมงาน ท่านคิดว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน รักษาเอกลักษณ์ ภาษามิปัญญา และวัฒนธรรมไทย เช่น อารงรักษาประเพณี ท้องถิ่น สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น สืบสานวัฒนธรรมอันดีงามให้อยู่ในสังคมไทยต่อไป ท่านคิดว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ
 ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและคงอยู่ชั่วลูกหลาน รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้อง
 กับความต้องการและสภาพแวดล้อมพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่นรักษาทรัพยากรทาง
 ธรรมชาติให้คงอยู่ ไม่ทำลายเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว พร้อมทั้งช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเป็น
 มิตรกับสิ่งแวดล้อม ท่านคิดอย่างไร

.....

.....

.....

.....

5) ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและ
 สภาพแวดล้อมพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่น การคิดเทคโนโลยีใหม่ๆโดยใช้ภูมิปัญญา
 ที่เน้นการดูแลสุขภาพ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ท่านคิดอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3) รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริโภค (Model of consumer decision-making styles) ประกอบด้วยรูปแบบการตัดสินใจจำนวน 8 รูปแบบ

1. แบบเน้นคุณภาพ (Quality Consciousness) หมายถึง การตัดสินใจของผู้บริโภคที่
 คำนึงถึงคุณภาพของสินค้าเป็นหลักท่านคิดอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. แบบเน้นตราสินค้าที่มีชื่อเสียง (Brand Consciousness) หมายถึง การตัดสินใจของ
 ผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับตราสินค้า โดยผู้บริโภคจะเลือกตัดสินใจจากความมีชื่อเสียงของตราสินค้า
 และมักจะนิยมเลือกซื้อสินค้าที่มีราคาแพงหรือมีชื่อเสียง (Brand Name) ท่านคิดอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. แบบตามแฟชั่น (Fashion Consciousness) หมายถึง การตัดสินใจของผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับกระแสความนิยมหรือแฟชั่น ท่านคิดว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. แบบเน้นความสุข/ความเพลิดเพลิน (Hedonistic/recreation Consciousness) หมายถึง การตัดสินใจของผู้บริโภคที่มุ่งเน้นการซื้อสินค้าเพื่อความเพลิดเพลิน เนื่องจากรู้สึกมีความสุขเมื่อได้จับจ่ายใช้สอยท่านคิดว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

5. แบบตามใจตนเอง (Impulse Consciousness) หมายถึง การตัดสินใจของผู้บริโภคที่มักกระทำอย่างรวดเร็วตามใจตนเอง โดยปราศจากการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วน ท่านคิดว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

6. แบบเน้นราคา (Price Consciousness) หมายถึง การตัดสินใจของผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญและคำนึงถึงราคาของสินค้าเป็นอย่างมาก และมักจะเลือกซื้อสินค้าที่มีราคาถูกหรือเป็นสินค้าที่มีการลดราคา ท่านคิดว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

7. แบบสับสน (Confusion by Overchoice) หมายถึง การตัดสินใจของผู้บริโภคที่มักจะสับสนกับตราสินค้าหรือร้านค้าที่มีให้เลือกมากมาย ผู้บริโภคกลุ่มนี้มักไม่ค่อยมีความมั่นใจในตัวเอง และตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าได้ยาก ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่ผู้บริโภคได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือร้านค้าต่าง ๆ เข้ามามากเกินไป ท่านคิดว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

8. แบบซื้อตามความเคยชินหรือภักดีต่อตราสินค้า (Habit/brand Loyalty) หมายถึง การตัดสินใจของผู้บริโภคที่มักซื้อสินค้ายี่ห้อเดิมทุกครั้งจนเป็นนิสัย ท่านคิดว่าอย่างไร

4) กลุ่มค่านิยมวิถีปฏิบัติของคนไทยออกเป็น 9 กลุ่ม

1. การเน้นที่ตนเอง (Ego Orientation) ให้ความสำคัญเกี่ยวกับค่านิยมที่เกี่ยวกับตนเอง เป็นอันดับแรก โดยจะเน้นความเป็นตัวของตัวเอง การรักษาเกียรติยศและศักดิ์ศรี เช่น การรักษาหน้า การหลีกเลี่ยงการวิพากษ์การวิจารณ์ ท่านคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. การเน้นความกตัญญูรู้คุณ (Grateful Relationship Orientation) ให้ความสำคัญแก่ ความกตัญญูเป็นอันดับสอง ผู้รับจะจดจำความดีงามที่ผู้ให้ได้กระทำ และพร้อมที่จะทดแทนบุญคุณ ของบุคคลนั้น ๆ เมื่อมีโอกาส ท่านคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. การเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น (Smooth Interpersonal Relationship Orientation) ค่านิยมนี้สะท้อนให้เห็นในพฤติกรรมที่มักมีกิริยาที่นุ่มนวล สุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน ท่านคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. การเน้นความยืดหยุ่นและการปรับตัว (Flexibility and Adjustment Orientation) ค่านิยมข้อนี้ทำให้พร้อมที่จะปรับตัวตามสถานการณ์มากกว่าการทำตามหลักการ กฎเกณฑ์หรือกฎหมาย ท่านคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

5. การเน้นจิตวิญญาณและศาสนา (Religion-psychical Orientation) เป็นค่านิยมที่ได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธแบบเถรวาทซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ โดยชีวิตประจำวันมักเกี่ยวข้องกับ การทำบุญและพิธีกรรมทางศาสนา ท่านคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

6. การเน้นการศึกษาและความสามารถ (Education and Competence Orientation) ให้ความสำคัญแก่การศึกษาและความสามารถ โดยมีความคิดว่าการศึกษาเป็นหนทางที่ช่วยให้บุคคลสามารถเลื่อนสถานภาพทางสังคม ท่านคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

7. การเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน (Interdependence Orientation) ค่านิยมนี้หมายถึง การร่วมมือ ช่วยเหลือกัน ซึ่งคนในต่างจังหวัดให้ความสำคัญแก่ค่านิยมนี้มากกว่าคนในเมือง ท่านคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

8. การเน้นความสนุกสนานและความพึงพอใจ (Fun-pleasure Orientation) ค่านิยมนี้เป็นกลไกที่สำคัญในการสนับสนุนและรักษาค่านิยมเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ท่านคิดเห็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....

9. การเน้นความสำเร็จในงาน (Achievement-task Orientation) ค่านิยมนี้ถูกเลือกเป็นอันดับสุดท้ายในคนไทยกลุ่มอาชีพต่าง ๆ โดยคนไทยจะให้ความสำคัญแก่ค่านิยมที่เกี่ยวกับการรักษาสัมพันธภาพที่ดีมากกว่าการอุทิศเวลาให้แก่การทำงานหนัก ท่านคิดเห็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....

Thank you